

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΝΟΡΙΑΚΟΥ ΚΛΗΡΟΥ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

ΕΤΟΣ ΙΓ'

ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19

15 ΜΑΪΟΥ 1964

ΑΡΙΘ. 10

Η ΑΣΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ ΚΑΤΑ ΤΑ ΟΡΘΟΔΟΞΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

Κατὰ τὰ ὄρθόδοξα λειτουργικὰ κείμενα, ἐν σπουδαιότατον μέσον, διὰ τοῦ ὁποίου ὁ ἀνθρωπὸς καταπολεμεῖ τὸν ἐγωϊσμόν, ὁ ὁποῖος εἶναι ἡ ρίζα παντὸς κακοῦ καὶ τὸ ἐμπόδιον τῆς οἰκειώσεως ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου τῶν διαφόρων πνευματικῶν ἀξιῶν καὶ ἀγαθῶν, εἶναι καὶ ἡ ἀσκησὶς τῆς «πραγματικῆς καὶ ἀνιδιοτελοῦς καὶ ἐλευθέρας πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν συνάνθρωπον ἀγάπης» ('Ιω. Ρωμανίδου, Τὸ προπατορικὸν ἀμάρτημα, 'Αθῆναι 1957, σελ. 110). 'Η ἀγάπη ἀποτελεῖ τὴν «περικεφαλαίαν» εἰς τὴν πνευματικὴν πανοπλίαν τοῦ Χριστιανοῦ, «τὸ πλήρωμα τοῦ Νόμου καὶ τῆς νέας Θρησκείας τῆς Χάριτος, τὴν οὐσίαν τῆς Χριστιανικῆς 'Ηθικῆς» (Λεωνίδου Φιλιππίδου, 'Ιστορία τῆς ἐποχῆς τῆς Κ.Δ. ἐξ ἐπόψεως παγκοσμίου καὶ Πανθρησκειακῆς, ἐν 'Αθῆναις 1958, σελ. 883).

'Αναρίθμητοι ἐκφράσεις τῶν λειτουργικῶν κειμένων πιστοποιοῦν, ὅτι ἡ ἀγάπη δὲν εἶναι μόνον ἐκδήλωσις τῆς διαμορφωθείσης ἥδη ὑπὸ τὴν πνοὴν τῶν χριστιανικῶν μορφωτικῶν ἰδεωδῶν προσωπικότητος, ἀλλὰ καὶ σπουδαιότατον μέσον πραγματοποίησεως τῶν ἰδεωδῶν τούτων. Καὶ τοῦτο εἶναι εὔεξήγητον, διότι ἡ ἀγάπη δημιουργεῖ τὸ «πνευματικὸν περιβάλλον» καὶ τὴν πνευματικὴν ἀτμόσφαιραν, ἐντὸς τῆς ὁποίας πᾶσα μορφωτικὴ προσπάθεια ἀποβαίνει τελεσφόρος καὶ καρποφόρος. Μόνον ἡ πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν συνάνθρωπον ἀμέριστος καὶ ἀνιδιοτελῆς ἀγάπη συντελεῖ, ὡστε ὁ πιστὸς νὰ ὑπερνικᾷ τὴν ὑπερτροφικὴν ἐκδήλωσιν τῶν βιολογικῶν ἐνστίκτων (αὐτοσυντηρήσεως, γενετησίου κ.λ.) καὶ τοῦ ἐγωϊσμοῦ, εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκεται ἡ ρίζα τῆς πνευμα-

τικῆς μυωπίας ἢ τυφλώσεως, ἢ ὅποια παρεμποδίζει τὴν οἰκείωσιν πασῶν τῶν ἀξιῶν εἰς τὴν ὄρθην ἱεραρχικὴν σχέσιν αὐτῶν.

‘Η σωτηρία καὶ ἡ μόρφωσις τοῦ Χριστιανοῦ «έξαρτάται ἐκ τοῦ κατὰ πόσον δύναται οὗτος ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τοῦ Θεοῦ νὰ ἀσκήσῃ ἔσυτὸν πρὸς καλλιέργειαν» τῆς ἀγάπης (Ιω. Ρωμανίδου, ἔνθ. ἀνωτ.). ‘Ο ἀσκούμενος εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς ἀγάπης ἀπελευθεροῦται βαθμηδὸν καὶ κατ’ ὀλίγον ἐκ τῶν δεσμῶν τοῦ ἐγωϊσμοῦ καὶ τῶν ἐνστίκτων τούτων, τὰ ὅποια ἐμποδίζουν τὸ ἔργον τῆς πενυματικῆς τελειώσεως τοῦ ἀνθρώπου. Μόνον ἡ ἀγάπη, ἡ ὅποια εἶναι «βασιλὶς τῶν ἀρετῶν» καὶ ἔξυμνεῖται ίδιως κατὰ τὴν Κυριακὴν τῆς Ἀπόκρεω ως προϋπόθεσις τῆς σωτηρίας καὶ τῆς κατακτήσεως τῆς αἰωνίου ζωῆς, «κομίζει πλοῦτον ἀγαθῶν», διότι «κατευνάζει τῶν παθῶν τὰ οἰδήματα» καὶ «τῷ Δεσπότῃ καταλάττει τοὺς πταισαντας». Μόνον ἡ ἀσκησις τῆς ἀγάπης θὰ συντελέσῃ εἰς τὸ νὰ ἀκούσωμεν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως: «Ἐπείνασα γάρ, καὶ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν, ἐδίψησα, καὶ ἐποτίσατέ με, ξένος ἡμην, καὶ συνηγάγετέ με, γυμνός, καὶ περιεβάλετέ με, ἡσθένησα, καὶ ἐπεσκέψασθέ με, ἐν φυλακῇ ἡμην, καὶ ἤλθετε πρός με... Ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐν τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε» (Ματθ. κε', 35 ἔξ.).

‘Αφοῦ τοιαύτη εἶναι ἡ σημασία τῆς πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν συνάνθρωπον ἀγάπης, ἔξηγεται διατὶ τὰ λειτουργικὰ κείμενα ἔξαίρουν τὴν ἀρετὴν ταύτην. ‘Η σχέσις ἐκάστου πρὸς τοὺς ἄλλους πρέπει νὰ εἰκονίζῃ τὴν σχέσιν αὐτοῦ πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πρὸς τὸν Χριστόν. «Εάν τις εἴπῃ, ὅτι ἀγαπᾷ τὸν Θεὸν καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μισῆ, ψεύτης ἐστὶν» (Α' Ιωάν. δ', 20). ‘Ἐφ' ὅσον δὲ Σωτὴρ «ὑπὲρ ἡμῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἔθηκε, καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν τὰς ψυχὰς τιθέναι» καὶ νὰ «κατανόωμεν ἀλλήλους εἰς παροξυσμὸν ἀγάπης καὶ καλῶν ἔργων» (Α' Ιωάν. γ', 16. Εβρ. ι', 24). Πρέπει νὰ ἔχωμεν «φιλαδελφίαν», διὰ νὰ συνδεώμεθα μετὰ τοῦ πλησίου «τῷ συνδέσμῳ τῆς ἀγάπης» καὶ νὰ «ἀγαπήσωμεν ἀλλήλους, ἵνα ἐν ὁμονοίᾳ ὁμοιογήσωμεν». ‘Ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ φράσει τῆς Θ. Λειτουργίας, «ἐπὶ τοῦ «ἴνα» στηρίζεται ὀλόκληρος ἡ θεωρία καὶ πρᾶξις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ως πρὸς τὴν σημασίαν καὶ τὴν ἔννοιαν τῆς ἀγάπης» (Αμ. Αλιβιζάτου, ‘Η λατρεία τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, Περ. «Ἐκ-

κλησία», 1952, σελ. 218).

Τὰ λειτουργικά μας κείμενα, εἰς δλην τὴν κλίμακα τῶν μου-
σικῶν τόνων, ἔξυμνοῦν τὴν ἀγάπην, ή δποία ὁδηγεῖ εἰς τὴν τελείω-
σιν. Τονίζουν, ὅτι πρέπει νὰ μεριμνῶμεν διὰ τὰς ὑλικὰς καὶ τὰς
πνευματικὰς ἀνάγκας τοῦ πλησίον. Πρέπει νὰ «όπλιζωμεν τὰς
χεῖρας ἐλεημοσύνη», νὰ «ἀλείφωμεν τὰς κεφαλὰς ἐλαίφ εὐποίας»,
νὰ «ἐκτρέφωμεν τοὺς πένητας, πλοῦτον μὴ κενούμενον ἐν οὐρανοῖς
ώνυμονει», νὰ «σκορπίζωμεν τὸν πλοῦτον πένησι», νὰ «εἰσά-
γωμεν πτωχοὺς ἀστέγους εἰς τὸν οἰκόν μαξ», νὰ πειβάλλωμεν
γυμνούς, νὰ παρέχωμεν «ἐνδεέσι» καὶ «πεινῶσιν ἄρτον», νὰ μὴ
ἐπιλανθανώμεθα τῆς φιλοξενίας, νὰ μιμησκώμεθα «τῶν δεσμίων»
καὶ τῶν «κακουχουμένων», νὰ ἀποτελῶμεν τὴν «μικρὰν ζύμην»,
ἢ τις «ὅλον τὸν φύραμα ζυμοῖ», νὰ προσευχώμεθα ὑπὲρ τῶν «έσκο-
τισμένων», «πεπλανημένων» καὶ ὑπὲρ τῶν κατηχουμένων, νὰ
κηρύττωμεν τὴν ἀλήθειαν εἰς τοὺς «ἀμυήτους», νὰ «καταγ-
γέλλωμεν τὰ θαυμάσια τοῦ Θεοῦ», νὰ ἀπευθύνωμεν ὡς «κηρία
μέλιτος λόγους καλούς», πρὸς ἵσιν ψυχῶν, νὰ «προσλαμβανώ-
μεθα τοὺς ἀσθενοῦντας τῇ πίστει» καὶ νὰ «καταρτίζωμεν ἐν
πνεύματι πραότητος τοὺς ἐν τινι παραπτώματα προλαμβανομέ-
νους».

‘Ο Χριστιανός, κατὰ τὰ λειτουργικά μας κείμενα, πρέπει ἔξ
ἀγάπης νὰ δρᾷ πολιτιστικῶς καὶ κοινωφελῶς ἐν τῇ κοινωνίᾳ πολ-
λαπλασιάζων τὰ τάλαντα, τὰ δποῖα ἐδωρήθησαν εἰς αὐτὸν ὑπὸ
τοῦ Θεοῦ. «Ο μὲν σοφίαν κοινείτω δι’ ἔργων ἀγαθῶν· ὁ δὲ λει-
τουργίαν λαμπρότητος ἐπιτελείσθω· κοινωνείτω δὲ τοῦ λόγου
πιστὸς τῷ ἀμυήτῳ».

‘Η ἀγάπη, τὴν δποίαν ἔξυμνοῦν τὰ λειτουργικά μας κείμενα,
συνδέουσα τὸν καθ’ ἔκαστον πιστὸν ὅχι μόνον μετὰ τοῦ Θεοῦ,
ἀλλὰ καὶ μετὰ πάντων τῶν συνανθρώπων, μεταφέρει αὐτὸν εἰς
μίαν ὑπερφυσικὴν καὶ οὐρανίαν κοινωνίαν ἀγάπης, ἐντὸς τῆς
δποίας θρυμματίζονται τὰ δεσμὰ τοῦ ἐγωϊσμοῦ καὶ ὁ ἄνθρωπος
δύναται νὰ εὑρύνῃ τόσον πολὺ τὴν ψυχήν του, ὥστε νὰ περικλείῃ
ἐν αὐτῇ πάσας τὰς ἐπὶ μέρους τάξεις τῶν ζώντων καὶ τῶν τεθνεώ-
των καὶ νὰ προσεύχεται ἀδιαλείπτως ὑπὲρ αὐτῶν.

ΤΙ ΕΙΝΕ Η ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ ΚΑΙ ΤΙ ΕΙΝΕ Ο ΠΑΠΙΣΜΟΣ

Ε'.

"Οπως φαίνεται, ή προσέγγισις μεταξύ του Οίκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τοῦ Παπισμοῦ θὰ καταλήξῃ εἰς μίαν ψευδῆ συνενόησιν, καὶ ἐπειδὴ ὅπωσδήποτε θὰ προσκρούσῃ ἡ πρὸς "Ἐνωσιν σπουδὴ τῶν εἰς τὰς δογματικὰς διαφοράς, θὰ εἴπουν εἰς τὸ τέλος: «'Αποκαθίσταται ἡ "Ἐνωσις μεταξύ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, ἀλλὰ ἔκάστη θὰ ἐμμείνῃ εἰς τὰ δόγματά της καὶ τὰς παραδόσεις τῆς».

'Αλλὰ τότε τί εἶδος "Ἐνωσις θὰ είνε αὐτή;

'Η ἀπάντησις θὰ είνε ὁμοία πρὸς ἐκείνην τὴν ὅποιαν ἔδωσεν ὁ Οίκουμενικὸς Πατριάρχης "Ανθίμος μετὰ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου εἰς τὴν περὶ Ἐγώσεως ἐγκύλιον τοῦ Πάπα Λέοντος τοῦ ΙΓ' κατὰ τὸ ἔτος 1895. 'Ιδού, μεταξύ ἀλλων τί ἔγραφεν εἰς τὴν ἀπάντησίν του ὁ ἀօιδίμος ἐκεῖνος Πατριάρχης:

«Πόθος ιερὸς καὶ ἐνδόμυχος τῆς Ἀγίας Καθολικῆς Ὁρθοδόξου Ἀποστολικῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ὑπάρχει, ὡς προείρηται, ἡ τῶν ἀπεσχισμένων Ἐκκλησιῶν ἐνωσις μετ' αὐτῆς ἐν τῷ ἐνὶ κανόνι τῆς πίστεως. 'Αλλ' ἄνευ τοιαύτης ἐν τῇ πίστει ἐνότητος, ἀδύνατος ἀποβαίνει ἡ ποθητὴ τῶν Ἐκκλησιῶν ἐνωσις. Τούτων δ' οὕτως ἔχόντων, ἀποροῦμεν τῇ ἀληθείᾳ πῶς ὁ Μακαρ. Πάπας Λέων ὁ ΙΓ', καίπερ ὅμοιογῶν καὶ αὐτὸς τὴν ἀλήθειαν ταῦτην, περιπίπτει εἰς προφανῆ πρὸς ἑαυτὸν ἀντίφασιν, διακηρύττων, ἀφ' ἐνὸς μὲν ὅτι ἡ ἀληθής ἐνότης ἔγκειται ἐν τῷ ἐνιαίῳ τῆς πίστεως, ἀφ' ἔτέρου δὲ ὅτι πᾶσα Ἐκκλησία, καὶ μετὰ τὴν "Ἐνωσιν, δύναται κατέχειν τοὺς ἑαυτῆς δογματικοὺς καὶ κανονικοὺς δρους, ἔστωσαν οὗτοι καὶ διάφοροι τῶν τῆς παπικῆς Ἐκκλησίας, ὡς ἀποφαίνεται ἡ Αὐτοῦ Μακαριότης διὰ νεωτέρας ἐγκύλιου ὑπὸ χρονολογίαν. 30 Νοεμβρίου 1894. Διότι ἀντίφασις προφανής ἔστιν, ὅταν ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ Ἐκκλησίᾳ, ὃ μὲν πιστεύῃ ὅτι τὸ "Αγιον Πνεύμα ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ Πατρός, ὃ δέ, ὅτι ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ Πατρὸς καὶ ἐκ τοῦ Γενοῦ ὃ μὲν ραντίζῃ, ὃ δὲ βαπτίζῃ τρὶς εἰς τὸ ὄδωρο. ὃ μὲν χρῶται ἐνζύμωφ ἄρτω ἐν τῷ μυστηρίῳ τῆς θείας εὐχαριστίας, ὃ δὲ ἀζύμωφ ὃ μὲν μεταδίδῃ τῷ λαῷ καὶ ἐκ τοῦ ποτηρίου, ὃ δὲ μόνον ἐκ τοῦ ἀγίου ἄρτου καὶ τῷ παραπλήσια τούτοις. Τί δ' ἄραγε ἐμφαίνει ἡ ἀντίφασις αὕτη, σεβασμὸν πρὸς τὰς εὐαγγελικὰς ἀληθείας τῆς ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, καὶ πλαγίαν ὑποχώρησιν καὶ ἀναγνώρισιν τούτων, ἢ τι ἄλλο, οὐκ ἔχομεν εἰπεῖν.

'Αλλ' ὅπως ποτ' ἂν ἦ, πρὸς πραγματοποίησιν τοῦ εὔσεβοῦς πόθου τῆς ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν, πρώτιστα πάντων δέον ἵνα

ὅρισθη μία κοινὴ ἀρχὴ ὡς βάσις· οὐδεμίᾳ δὲλλη δύναται εἶναι ἡ ἡ διδασκαλία τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τῶν Ἐπτὰ ἀγίων Οἰκουμ. Συνόδων. Ἀνατρέχοντες λοιπὸν εἰς τὴν διδασκαλίαν ταύτην, κοινὴν οὖσαν ταῖς Ἐκκλησίαις τῆς Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως μέχρι τοῦ χωρισμοῦ, διφείλομεν ἐρευνῆσαι μετ' εἰλικρινοῦς πόθου τοῦ συνειδέναι τὴν ἀλήθειαν, τί ἐπίστευε τότε σύσσωμος ἡ ἀνά τὴν Ἀνατολὴν καὶ Δύσιν Μία, Ἀγία, Καθολικὴ καὶ Ὁρθόδοξος Ἀποστολικὴ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, καὶ κρατεῖν τοῦτο ἀκέραιον καὶ ἀναλλοίωτον. Πᾶν δ' ὅτι ἐν χρόνοις μεταγενεστέροις προσετέθη ἡ ἀφηρέθη, καθῆκον ἔχει πᾶς τις Ἱερὸν καὶ ἀπαραίτητον, ἐὰν εἰλικρινῶς ζητῇ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ τὴν δόξαν τὴν ἑαυτοῦ, ἵνα ἐν πνεύματι εὐσεβείας ἐπανορθώσῃ τὸ τοιοῦτον, ἀναλογιζόμενος ὅτι ἐμμένων ἀλαζονικῶς ἐν τῇ διαστροφῇ τῆς ἀμαθείας, βαρεῖαν ὑπέχει τὴν εὐθύνην ἐνώπιον τοῦ ἀδεκάστου βήματος τοῦ Χριστοῦ...

Καὶ δὴ ἐπὶ τῷ Ἱερῷ σκοπῷ τῆς ἐνώσεως, ἡ Ἀνατολικὴ Ὁρθόδοξος καὶ Καθολικὴ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία ἐστὶν ἑτοίμη ἀποδέξασθαι ὁλοψύχως, εἰ τυχὸν παρέφθειρεν, ἡ μὴ κατέχοι, πᾶν ὅτι πρὸ τοῦ ἐνάτου αἰώνος ὡμολόγουν ὁμοφώνως ἡ τε Ἀνατολικὴ καὶ Δυτικὴ Ἐκκλησία.

‘Ακολούθως, ἡ πατριαρχικὴ ἀπάντησις ἀπαριθμεῖ ἀνὰ μίαν τὰς παραφθορὰς τὰς ὅποιας ἐπέφερεν δι Παπισμὸς εἰς τὰ δόγματα, κανόνας καὶ παραδόσεις τῆς Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἐπιλέγει:

«Ἡ Ὁρθόδοξος ἄρα Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία δικαίως καυχᾶται ἐν Χριστῷ ὅτι ἐστὶν ἡ Ἐκκλησία τῶν Ἐπτὰ Οἰκουμενικῶν Συνόδων καὶ τῶν ἐννέα πρώτων αἰώνων τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἐπομένως, ἡ Μία, Ἀγία, Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, «στῦλος καὶ ἔδραιώμα τῆς ἀληθείας» (Γαλατ. β', 11). Ἡ δὲ νῦν ρωμαϊκὴ ἐστὶν Ἐκκλησία τῶν καὶ ινοτομιῶν, τῆς νοθεύσεως τῶν συγγραμμάτων τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Πατέρων καὶ τῆς παρερμηνείας τῆς τε Ἀγίας Γραφῆς καὶ τῶν δρῶν τῶν ἀγίων Συνόδων. Δι' δὲ εὐλόγως καὶ δικαίως ἀπεκηρύχθη καὶ ἀποκηρύσσεται, ἐφ' ὅσον ἀν ἐμμένη ἐν τῇ πλάνη αὐτῆς. «Κρείσσων γάρ ἐπαινετὸς πόλεμος, λέγει δι Θεῖος Γρηγόριος ὁ Ναζιανζηνός, εἰρήνης χωριζόμενης Θεοῦ».

«... Πόση δὲ ἡ ἀνάγκη τῆς ἐπιστροφῆς καὶ ἐπανόδου ὑμῶν εἰς τὰς ἀρχαίας καὶ ἀνοθεύτους διδασκαλίας τῆς Ἐκκλησίας, πρὸς ἐπίτευξιν τῆς ἐν Χριστῷ ἐπιδιωκόμένης σωτηρίας εὐκόλως κατανοεῖτε ἐὰν λάβητε συνετῶς ὑπ' ὅψιν σας τὴν πρὸς Θεσσαλονικεῖς παραγγελίαν τοῦ οὐρανοβάμονος ἀποστόλου Παύλου, λέγοντος «Ἄρα οὖν, ἀδελφοί, στήκετε καὶ κρατεῖτε τὰς παραδό-

σεις, ἃς ἐδιδάχθητε εἴτε διὰ λόγου εἴτε δι' ἐπιστολῆς ἡμῶν» (Α' Θεσσαλ. β', 15). «Ἐτι δὲ καὶ ὅσα πρὸς Γαλάτας γράφει ὁ αὐτὸς θεῖος ἀπόστολος, λέγων «Θαυμάζω ὅτι οὕτω ταχέως μετατίθεσθε ἀπὸ τοῦ καλέσαντος ὑμᾶς ἐν χάριτι Χριστοῦ εἰς ἔτερον εὐαγγέλιον, ὃ οὐκ ἔστιν ἄλλο, εἰ μή τινές εἰσιν οἱ ταράσσοντες ὑμᾶς καὶ θέλοντες μεταστρέψαι τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ» (Γαλάτ. α', 6). Ἀλλ' ἐκχαίνατε ἀπὸ τῶν τοιούτων διαστροφέων τῆς εὐαγγελικῆς ἀληθείας, «οἱ γὰρ τοιούτοι τῷ Κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ οὐ δουλεύουσιν, ἀλλὰ τῇ ἑαυτῶν κοιλίᾳ καὶ διὰ τῆς χρηστολογίας καὶ εὐλογίας ἔξαπατῶσι τὰς καρδίας τῶν ἀκάκων» (Ρωμ. σ', 18), καὶ ἐπανέλθετε λοιπὸν εἰς τοὺς κόλπους τῆς μιᾶς, ἀγίας, καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίας, ἥτις ἀποτελεῖται ἐκ τοῦ συνόλου τῶν κατὰ μέρος ἀνὰ τὴν ὁρθοδοξοῦσαν οἰκουμένην θεοφυτεύτων, δίκην ἀμπέλων εὐκληματουσῶν καὶ ἀρρήκτως ἐν ἐνότητι τῆς μιᾶς εἰς Χριστὸν σωτηρίου πίστεως καὶ ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης καὶ τῷ πνεύματι συνημμένων ἀλλήλαις ἀγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν, ἵνα τύχητε τῆς ἐν Χριστῷ ποθουμένης σωτηρίας, καὶ δοξασθῆ οὕτω καὶ ἐν ὑμῖν τὸ ὑπερύμνητον καὶ ὑπερένδοξον ὄνομα τοῦ ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῦ κόσμου παθόντος Κυρίου καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

«Ἡμεῖς δέ, οἱ χάριτι καὶ εὐδοκίᾳ τοῦ παναγάθου Θεοῦ μέλη τίμια τυγχάνοντες τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, ἥτοι τῆς Μιᾶς Ἀγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς αὐτοῦ Ἐκκλησίας, ἀντεχώμεθα τῆς πατρώας καὶ ἀποστολοπαραδότου εὐσεβείας. Προσέχωμεν πάντες ἀπὸ τῶν ψευδαποστόλων, οἵτινες ἔρχόμενοι ἐν σχήματι προβάτων, πειρῶνται δελεάζειν τοὺς ἀπλοϊκωτέρους ἐν ἡμῖν διὰ ποικίλων καὶ ὑπούλων ὑποσχέσεων, τὰ πάντα θεμιτὰ ἡγούμενοι καὶ ἐπιτρέποντες πρὸς ἔνωσιν, ἐὰν μόνον ἀναγνωρισθῆ ὁ τῆς Ρώμης Πάπας ὡς ὑπέρτατος καὶ ἀλάθητος ἄρχων καὶ ἀπόλυτος κυριάρχης τῆς καθόλου Ἐκκλησίας καὶ μόνος ἐπὶ τῆς γῆς ἀντιπρόσωπος τοῦ Χριστοῦ καὶ πηγὴ πάσης χάριτος! Ιδίᾳ δὲ οἱ χάριτι καὶ ἐλέῳ Θεοῦ τεταγμένοι ἐπίσκοποι καὶ ποιμένες καὶ διδάσκαλοι τῶν ἀγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν «προσέχωμεν ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ, ἐν δῷ ἡμᾶς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἀγιον ἔθετο ἐπισκόπους ποιμένειν τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ, ἥν περιεποιήσατο διὰ τοῦ ιδίου αἷματος» (Πράξ. κ', 28), ὡς λόγον ἀποδώσοντες. «Διὸ παρακαλοῦμεν ἀλλήλους καὶ οἰκοδομῶμεν εἰς τὸν ἔνα» (Α'. Θεσσ. ε', 11). «Ο δὲ Θεὸς πάσης χάριτος, ὁ καλέσας ἡμᾶς εἰς τὴν αἰώνιον αὐτοῦ δόξαν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, αὐτὸς καταρτίσαι ἡμᾶς, στηρίξαι, σθενώσαι, θεμελιώσαι» (Α' Πέτρ. ε', 10.), καὶ δώῃ φωτισθῆναι τῷ φωτὶ τῆς χάριτος αὐτοῦ καὶ τῆς ἐπιγνώσεως τῆς ἀληθείας πάντας τοὺς ἔξω καὶ μακρὰν τῆς

Μιᾶς, 'Αγίας, Καθολικῆς καὶ 'Ορθοδόξου μάνδρας τῶν λογικῶν αὐτοῦ προβάτων. Αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰώνας τῶν αἰώνων. 'Αμήν».

'Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Κωνσταντινουπόλεως, ἐν μηνὶ Αὔγουστῳ, ἔτους σωτηρίου ἡσάε' (1895).

† 'Ο Κωνσταντινουπόλεως "Ανθίμος ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ εὐχέτης.

("Ἐπονται τὰ ὄνόματα τῶν Συνοδικῶν 'Αρχιερέων).

"Ολαι αἱ ἀπαντήσεις τῶν διαφόρων Πατριαρχῶν πρὸς τὰς ἐγκυκλίους τῶν Παπᾶν εἶνε συντεταγμέναι εἰς αὐτὸ τὸ Πατριαρχικόν, ἥρεμον, εἰρηνικόν, συγκαταβατικὸν καὶ χριστανικὸν ὕφος. Εἴς αὐτὰς βλέπει κανεὶς τὴν βαθεῖαν εὐσέβειαν, τὸν φόβον Θεοῦ, τὴν πολιὰν φρόνησιν, τὸ δέος καὶ τὸν ἀπειρον σεβασμὸν πρὸς τοὺς θείους καὶ Ιεροὺς κανόνας τῆς Ἔκκλησίας, πρὸς τὰ παραγγέλματα τοῦ Εὐαγγελίου, πρὸς τὰς Συνόδους, πρὸς τοὺς Πατέρας, πρὸς τὴν ιερὰν Παράδοσιν.

'Επίσης εἰς τὰ πατριαρχικὰ αὐτὰ κείμενα φαίνεται ἡ φρίκη καὶ ἡ θλύψις ποὺ προκαλεῖ ἡ ἐπιπολαιότης μὲ τὴν ὅποιαν οἱ παπικοὶ προβαίνουν εἰς πᾶσαν καινοτομίαν καὶ παρερμηνείαν τῶν θείων λόγων.

(Συνεχίζεται)

ΦΩΤΙΟΣ ΚΟΝΤΟΓΛΟΥ

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΣΑΜΟΥ ΕΙΡΗΝΑΙΟΥ

ΜΕΛΕΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΦΟΡΑ

ΤΟΜΟΙ 1-5

ΕΚΑΣΤΗ ΣΕΙΡΑ ΔΡΧ. 300

Πωλοῦνται εἰς τὰ Γραφεῖα μας, ἀποστέλλονται δὲ καὶ ταχυδρομικῶς ἐλεύθερα ταχυδρομικῶν τελῶν.

*Αναδρομὴ στὰ περασμένα

Η ΚΛΕΙΣΟΒΑ

“Εξη στρέμματα φτενογῆς μέσα στὸν πλαστὸν γαλάζιο κάμπτο τῆς λιμνοθάλασσας τοῦ Μεσολογγιοῦ εἶναι ἡ Κλείσοβα, μὲν τὸ Ἐκκλησάκι τῆς Ἀγίας Τριάδας καταμεσῆς του. Καὶ εἶναι τόσο ταπεινὸν καὶ τόσο φτωχὸν τὸ Ἐκκλησάκι αὐτό, ποὺ σοῦ θυμίζει τὸ φτωχοκάλυβο ποὺ τραγουδεῖ δι ποιητής· καὶ ποὺ τίποτα δὲν τοῦ «λείπει, κι’ οὔτ’» ἔνα βρίσκεται σκαμνί, γιὰ νὰ καθήσῃ ἡ λύπη».

‘Η ἀπόστασή του ἀπὸ τὸ Μεσολόγγι εἶναι ὡς τρία χιλιόμετρα· καὶ φαίνεται ἀπὸ ἐκεῖ σὸν μιὰ σκουρόχρωμη γραμμή, ποὺ ἀντισκόβει τὸ γαλάζιο πλάτωμα. Κι’ ὅμως κάθε φορά, ποὺ γυρίζοντας πίσω τὴν ρόδα τοῦ καιροῦ, ξαναφέρνω στὴν μνήμη μου τὸ θαῦμα τῆς ἀντίστασης τῶν λίγων ὑπερασπιστῶν του στὴν τρομερὴν ἐπιθέσην ἐναντίον τους ἀπὸ τοὺς Τούρκους, μιὰ ρόδινη πνευματικὴ μέθη μὲ κυριεύει· καὶ νοιώθω πώς ἀληθινὰ δι ἀνθρωπος εἶναι θεῖος· καὶ πώς μπορεῖ, μὲ τὴν καρδιά του, δταν τὴν πλημμυρίζη ἡ πίστη, νὰ δαμάσῃ καὶ νὰ κυβερνήσῃ τὴν ὥλη.

Σύμβολο τοῦ Ἱεροῦ πάθους πρὸς τὴν ἐλευθερία εἶναι τὸ μικρὸ αὐτὸ θαλασσινὸ ἀλωνάκι, ποὺ ἡ Δόξα ἐμπρὸς καὶ τὰ 115 παλληκάρια του πίσω της κι’ ἀραδαριά, στήσανε ἀθάνατο χορό. Χορό, ποὺ ὁ ρυθμός του σμίγει τὶς ρίζες τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὰ βάθη τ’ αὐρανοῦ, ποὺ τριγυροῦνε οἱ φωτεινὲς οὐράνιες σφαῖρες. Κι’ ὅσα χρόνια καὶ νὰ περάσουνε, θὰ στερνιάζῃ πάντα στὴ λίγη του γῆ τόση δόξα καὶ τόσο μεγαλεῖο, ποὺ θὰ κοχλακᾶ ἡ καρδιὰ τοῦ ἀνθρώπου στὴ θύμησή του· καὶ θὰ φλωρίζυγιάζεται νικήτρα τοῦ ὀρθολογιστὴ νοῦ...

Μὰ καιρὸς εἶναι ν’ ἀνιστορήσωμε, ὅσο τὸ μποροῦμε λιτώτερα, τὰ γεγονότα.

Οἱ Τοῦρκοι, λοιπόν, ποὺ εἶχανε πολιορκήσει στενά, κι’ ἀπὸ στερητὰ κι’ ἀπὸ θάλασσα τὸ Μεσολόγγι, γιὰ νὰ στενέψουνε ἀκόμα περισσότερο τὸν ἀποκλεισμό του καὶ νὰ τὸ κάνουνε ἔτσι νὰ γονατίσῃ ἀπὸ τὴν πεῖνα, ἀποφασίσανε νὰ καταλάβουνε τὴν Κλείσοβα, ποὺ τὴν ὑπερασπίζανε ἐκατὸ ψυχωμένοι ἄνδρες, μὲ ἀρχηγό τους τὸν Χριστόδουλο Χατζηπέτρο. Καὶ τοῦτο, γιατὶ ὅσο καὶ νᾶσφιγγεν ὁ Χοσρέφ ἀπὸ τὴν ἀνοικτὴ θάλασσα τὴν πολιορκία του, μερικὰ ζακυνθινὰ καίκια ξεγλυ-

στρούσανε τὴ νύχτα μέσα ἀπὸ τὰ μεγάλα του καράβια καὶ κουβαλούσανε τρόφιμα στὴν ἀντικρυνὴ Τουρλίδα, ποὺ ἀπὸ ἐκεῖ οἱ φρουροὶ τῆς Κλείσοβας τὰ μεταφέρανε στὸ Μεσολόγγι.

Ἐδιάλεξε λοιπὸν δὲ Κιουταχῆς δυὸ χιλιάδες ψυχωμένους Ἀρβανίτες κι' ἔτοιμάσθηκε νὰ τοὺς ἐπιτεθῆ.

Στὸ Μεσολόγγι ἦτανε κλεισμένος τότε κι' δὲ Κίτσος Τζαβέλλας, σὰν ἀρχηγὸς τοῦ ἐπικουρικοῦ σώματος τῶν Σουλιωτῶν, κι' ἔμενε σ' ἕνα σπιτάκι κοντὰ στὴν Ἁγία Παρασκευή. Στὰ ξημερώματα λοιπὸν τῆς ἡμέρας τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ὧνειρεύθηκε, πώς μιὰ μαυροφορεμένη καὶ μαντηλοσκεπασμένη γυναῖκα τὸν ἐπλησίασε καὶ τοῦ εἶπε· «Σήκω, καπετάνιο! Τί κάθεσαι;» Δὲν ἔδωκεν ὅμως πολλὴ προσοχὴ στὴν ὀνειροφαντασία του αὐτὴ καὶ τὸν ξαναπῆρε. Καὶ τότε τοῦ ξαναπάρουσιάσθηκε ἡ ἴδια μαυροφορεμένη γυναῖκα καὶ τοῦ ξαναεἶπε, στενοχωρημένη καὶ μὲ δυνατώτερη φωνῇ.

— «Ἀκόμα κοιμᾶσαι, καπετάνιο; Ζύπνα λοιπόν!»

Ἀλαφιάσθηκε λοιπὸν καὶ τινάχθηκεν ὅρθιος. Καὶ καταλαβαίνοντας πώς τὸνειρό του αὐτὸν ἦτανε σημαδιακό, ἔκαμε ἔνα τσιγάρο κι' ἐπῆγε καὶ κάθησε κοντὰ στὸ παράθυρο. Καὶ τότε αὐτιάστηκε κάποιο σάλαγο καὶ κάτι σὰν ποδοβολητὸ πρὸς τὸ γιαλὸ κάτω. Καὶ στηλώνοντας προσεκτικώτερα μέσα στὸ σύθαμπτο τὴ ματιά του, ξεχώρισε σκιές ποὺ ἐκινούντανε, καὶ ποῦ καὶ ποῦ ἄρματα ποὺ ἀντιφεγγίζανε κι' ἐλάμπανε.

Κατάλαβε λοιπὸν παρευθύς, πώς οἱ Τούρκοι ἔτοιμάζονται γιὰ νὰ ἐπιτεθοῦνε τῆς Κλείσοβας. Ζύπνησε τότε ἀμέσως τὰ δυὸ ξαδέλφια του καὶ τοὺς τρεῖς ἀνιψιούς του, ποὺ μένανε μαζί του στὸ ἴδιο σπίτι καὶ τοὺς εἶπε ν' ἀρματωθοῦνε γρήγορα. Καὶ βγαίνοντας ἔξω, περιμάζωψεν ἀπὸ τὸ περίγυρο κι' ἐστρατολόγησε κι' ἀλλα δεκατέσσερα παλληκάρια. Περισσότερους οὔτε εἶχε καιρό, μὰ οὔτε καὶ μποροῦσε. Γιατὶ τὸ κύριο σῶμα τῶν Σουλιωτῶν ἔμενε πρὸς τὴν ἀλλην ἄκρη τοῦ Μεσολογγιοῦ, καὶ δὲν ἦτανε βολετὸ τὴν ὥρα ἐκείνη νὰ πάῃ ὡς ἐκεῖ. Ἀρκέσθηκε λοιπὸν σ' αὐτοὺς καὶ κατέβηκε χωστὰ στὸ γιαλό· ἐπιασε τρία πριάρια καὶ μ' αὐτὰ πέρασαν ἔγκαιρα στὴν Κλείσοβα. Κι' δὲ Τζαβέλλας, πληροφορῶντας τὰ καθέκαστα στὰ παλληκάρια, ἀνάλαβε ἀπὸ τὸν Χατζηπέτρο τὴν ἀρχηγία καὶ τὴ διαφέντεψή της.

“Οσοι πιστεύουνε σὰν μοναδικὴν ἀλήθεια τὸ βασίλειο τοῦ νοῦ, ποὺ τὸ οἰκοδομοῦν, ἀσταμάτητα καὶ περίτεχνα, οἱ πέντε

μας ύλικες αἰσθήσεις· κι' ὅσοι, θεότυφλοι, δὲν βλέπουν τὴν δλοφάνερη παρουσία καὶ ὁδοιπορία τοῦ Ἀόρατου ἐπάνω στὴ γῆς μας αὐτήν, ἃς μοῦ εἰποῦνε, μὲ ποιὰν ἔξηγησῃ βολεύουνε στὴ συνείδησή τους τὴν παράξενη αὐτὴν ὑπνοφαντασία τοῦ Κίτσου Τζαβέλλα στὸν ὄρθρο καὶ στὸ χαραμέρι τοῦ Εὔαγγελισμοῦ; Πῶς δὲν πνίγονται μέσα στὰ βαλτονέρια τῆς ἀδειας λογοκοπίας, καὶ δὲν ἀσφυκτιοῦνε μέσα στ' ἀτσαλένια δίχτυα τῆς ύλιστικῆς ἀντίληψης τῆς ζωῆς, ποὺ μ' αὐτὴν ἀγωνίζονται νὰ ἔξηγήσουν τὰ πάντα, καὶ σ' αὐτὰ περιορίζουνε τὰ σύνορα τοῦ ἀνθρώπου;

Πῶς δὲν τὸ καταλαβαίνουν, ὅτι, πίσω ἀπὸ τὴ ρεούμενην αὐτὴν ζωή μας καὶ πίσω ἀπὸ τὰ κάθε λογῆς φαινόμενα ποὺ μᾶς περιβάλλουνε, στροβιλίζεται ἔνα βαθύτατο πνευματικὸ μυστήριο καὶ στέκεται ὁ παντοδύναμος Θεός, ποὺ σ' αὐτὸν βρίσκεται τὸ πλήρωμα τῆς ἀλήθειας· ποὺ ἐμεῖς δὲν κατέχομε παρὰ ἔνα ἐλαχιστομόριο τῆς, καὶ δὲν δεχόμαστε ἀπὸ τὸν ἀβασίλευτον ἥλιο τῆς, παρὰ λίγες μονάχα ἀκτίνες του; Πῶς δὲν αἰσθάνονται, πώς ἡ ἀνρώπινη ζωή, μὲ τὰ χίλια δύο βάσανά της καὶ τὶς ἀτελείωτες πίκρες τῆς, θάτανε φρικτή—φρικτότατη, ἀν δὲν ὑπάρχῃ ἀπολύτως τίποτα ἀπὸ ἐπάνω μας κι' ἀν εἶναι κούφια λόγια τὸ θεῖο μυστήριο καὶ τὸ θεῖο ἄπειρο;

"Ἄς μοῦ ἔξηγήσουν λοιπὸν ἱκανοποιητικά, ἀπὸ ποιὰ σκοτεινὴν ἄβυσσον ἔξεπετάχθηκε κι' ἐφανερώθηκε στὸν Κίτσο Τζαβέλλα τὸ μυστικὸ καὶ παράδοξον ὄραμα τῆς μαυροφορεμένης καὶ μαυρομαντιλούσας ἐκείνης γυναίκας, ποὺ μέσα στὸ σκοτάδι καὶ τῇ σιωπῇ τῆς νύκτας τὸν ἐπρόσταξε, δύο φορές, νὰ ξυπνήσῃ καὶ νὰ σηκωθῇ;

Γιατὶ εἶναι βέβαιο, πώς χωρὶς τὸ ὄραμα αὐτὸν καὶ χωρὶς τὴν ἐμψυχωτικὴ παρουσία τοῦ Τζαβέλλα στὴν Κλείσοβα, δὲν θάχε στερεωθῇ ἐπάνω στὸ φτηνὸ κι' ὄρμυρισμένο τῆς χῶμα τὸ θαῦμα τῆς ἀσύγκριτης ἐκείνης ἀντίστασης καὶ νίκης, ποὺ θὰ σταθῇ ὑμνος τῶν γενεῶν! Ποιὸς λοιπὸν ἐπνευμάτωσε κι' ἐμορφοποίησε τὴν ἀψυχηνὸν ὥλη στὸ νυχτερινὸν ἐκεῖνο φάντασμα, ποὺ τὸν ἔξυπνησε, φωνάζοντάς του προστακτικὰ—«Ζύπνα, Καπετάνιο!» καὶ τὸν ἔξαπέστειλεν, ἔτσι, νὰ πολεμήσῃ στὴν Κλείσοβα;

"Ω! εἶναι φανερό, δλοφάνερο, πώς ὁ Θεὸς πολεμοῦσε τότε μὲ τὴν Ἐλλάδα. Γιατὶ ὅλοι οἱ δρόμοι ποὺ ὁδηγοῦνε στὸ πνευματικὸ κι' ἀόρατό του βασίλειον μέσα ἀπὸ τὴ χώρα μας περνοῦν! ...

(Συνεχίζεται)

Θ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ΣΤΑΧΥΑ ΑΠ' ΤΟΝ ΑΓΡΟ ΤΟΥ

35. Η ΣΩΣΤΙΚΗ ΔΥΝΑΜΙΣ

«Κατὰ τὴν πίστιν ὑμῶν γενηθήτω ὑμῖν». (Ματθ. θ', 27-34).

Ἄκατάπαιαστη περιοδεία, συνεχές κήρυγμα καὶ εὐεργεσία ὑπῆρχεν ἡ ζωὴ τοῦ Κυρίου. Μιὰ ἐνεργός καὶ ἀνεξάντλητος καλωσύνη σ' ὅλους. Νερό, ψωμί, ὑγεία καὶ συγγράμμη στὸ διψασμένο, πεινασμένο, ἄρρωστο καὶ μετανοιωμένο ἀμαρτωλὸ κόσμο. Οὔτε δύρες ἀναπαύσεως, οὔτε ἀθυμίες στὴν κούρασί του. Ἡ ἀγάπη καὶ ἡ καλωσύνη, δταν ἔκεινοῦ ἀπὸ τὴν ἀστείρευτη Πηγὴ ποὺ λέγεται Χριστός, δὲν ἔχαντλεῖται οὔτε ποσοτικῶς οὔτε ποιοτικῶς, ἀλλ' οὔτε καὶ περιορίζεται στὰ χρονικὰ δρια καὶ σὲ τόπους. Γιατὶ τὸν "Ἀχρονο καὶ Ἀχώρητο καὶ τὴν αἰώνια Πηγὴ τοῦ Καλοῦ τὰ πάντα βρίσκονται στὴν παλάμη του, καὶ δὲν ὑπάρχουν ἀνθρώπινα στοιχεῖα ποὺ ν' ἀλλοιώνουν τὸ χαρακτῆρα τῆς θεϊκῆς φύσεως. Γιατὶ ἀκόμη κι' δταν αὐτὰ δὲν εἶναι ἐλαστικά, χρησιμοποιοῦνται στὸν καιρό τους καὶ μὲ δόσεις, ὥσπου νὰ ἔχαντληθοῦν τὰ περιθώρια τῆς προσφορᾶς. Γιατὶ τὸ Χριστὸ δύμας ποὺ εἶναι μιὰ ἀκένωτη καὶ ἀδαπάνητη πηγὴ σωστικῆς ἐνεργείας ποὺ δρᾶ στὴν ψυχή μας καὶ στὸ σῶμά μας, δὲν ἡγέρθη οὔτε θὰ ἡγερθῇ ποτὲ ζήτημα. Ἄμαρτωλοί, ἄρρωστοι, δαιμονισμένοι, πλανεμένες ὑπάρξεις, σκοτισμένες διάνοιες, καὶ κάθε ἐλαττωματικὸς καὶ συφοριασμένος στὸν κόσμον αὐτὸν τύπος, εἶχε καὶ ἔχει μέρος στὸ ιατρεῖο καὶ στὸ ἐργαστήριο τοῦ Ἰησοῦ, ποὺ χωρὶς ἐπιφυλάξεις, δισταγμούς, φόβο καὶ ντροπές μπορεῖ νὰ προσέρχεται, ἀνάλογα μὲ τὶς ἀνάγκες του καὶ τὶς ἀρώστειες του πρὸς θεραπείαν καὶ ἔκανόνοιωμα δὲν ψυχικὰ ἐγέρασε. Καὶ τοῦτο ἀπὸ διαίσθησι καὶ πόνο, ἀπὸ τὴν ἄμεση ἐπαφὴ καὶ πεῖρα τὸ εἶχε διαπιστώσει ἡ κατηγορία τῶν ἀνθρώπων τῆς ὁποίας δὲν εἶχε πάθει τελείαν διαφθορὰν ἡ συνεδήσις. Αὐτὸς ὁ συναγερμὸς ποὺ ἐπροκαλεῖτο στὸ πέρασμα τοῦ Ἰησοῦ, ποὺ δὲν μετήρχετο τῶν μάγων, τῶν γοήτων, τῶν δημαργῶν καὶ τῶν ἐκμεταλλευτῶν τῆς ἀμαθείας τοῦ κόσμου μεθόδους δπως ἐπιβάλῃ τὸ καθεστὼς τῆς ἀλήθειας καὶ ἐπιτύχη, μόνον ἔτσι, τὴν κοινωνικὴν ἀλλαγή, ἐρμηνεύεται σωστὰ τότε, δταν παραδεχθοῦμε πῶς ἀνεμος μιᾶς βαθειᾶς πίστης ἔπνεε μεταξὺ τοῦ κατακουρασμένου ἀπὸ τὶς φλυαρίες καὶ τὰ κενὰ λόγια τῆς ἀπάτης τῶν πνευματικῶν ταγῶν τῆς ἐποχῆς. Κι' ἀν δὲν ἦτο βαθειά, ἥταν μιὰ πίστις μ' ἓνα ἔχωριστὸ χρωματικὸ τόνο, ἀπὸ κάθε ἀλλη πίστι τῶν πολὺ-πολὺ ὑλικῶν ἀνθρώπων, ἔστω καὶ σὲ στενὸ κάπως κύκλῳ. Γιατὶ τὸ πρόβλημα ἥταν τὸ πῶς θ' ἀνοίξουν τ' αὐτιά, τὸ πῶς δὲν θὰ κλωτσίσῃ ἡ

καρδιὰ στὴν πρώτη βολὴ τοῦ λόγου. Αὐτὸς ἡταν τὸ δύσκολο, ἐπειδὴ τόσον ἡ προτατάληψις ὅσον καὶ τὸ πνεῦμα τῆς ἀντιστάσεως τοῦ ἐλευθέρου, ἀλλὰ σκλάβου στὴν ἄμαρτία, ἀνθρώπου, εἶναι δυνατὰ ἐμπόδια γιὰ τέτοιες ἐπισκέψεις. Τὸ δὲ, λοιπόν, «ἡκολούθουν» τὸν Ἰησοῦν καὶ πονεμένοι ἀνθρωποι, ὅπως οἱ σημερινοὶ δύο τυφλοί, προσδοκοῦντες τὴν θεραπεία τους μὲ τὸ δικαίωμα ποὺ τοὺς ἔδινε ἡ γνησία πίστις τῶν στὴ θεότητα τοῦ Κυρίου, αὐτὸς δὲν σημαίνει καὶ πώς οἱ χιλιάδες τοῦ ὄχλου ποὺ κατὰ πυκνὰς μάζας τὸν συνέπνιγον, ἥσαν ὅλοι ἄρρωστοι. Τοῦτο ἔρχεται ὅμως στὴν ψυχή τους ἔνας ἀλλος πόνος, ὕστερα ἀπὸ τὴν συνειδητοποίησι τοῦ καμουφλαρισμένου κακοῦ: οἱ πνευματικὲς ἀνησυχίες, τὸ στροβίλισμα τοῦ νοῦ ὕστερα ἀπὸ τὴν κλῆσι τοῦ Ἰησοῦ πρὸς ἀλλαγὴν πορείας. Μήπως καὶ στὰς περιπτώσεις τῶν σωματικῶν ἀρρωστημάτων δὲν ἔχουμε ὄλοφάνερη τὴ φορὰ τῆς ψυχῆς πρὸς τὸν Ἰησοῦν, χωρὶς κανὸν νὰ ὑπάρχῃ ταπεινὸς ὑπολογισμός, ἢ ἔνα συναλλαγματικὸ δοῦναι καὶ λαβεῖν; Ἀσφαλῶς· κι' αὐτὸς τὸ ἐρώτημα ποὺ ἔξεμαίνει τὴν πίστιν τῶν ἀρρωστων καὶ ἔκανε δυνατὴ καὶ δημοσίᾳ τὴν ὄμιλία τους, ἡ ἔφερνε στὰ μάτια τους καὶ στὰ χεῖλη τους τὴν ἀποφασιστικότητα τῆς ἡθικῆς ἀλλαγῆς καὶ βελτιώσεως, δὲν ἡταν παρὰ μιὰ ζωτανὴ καὶ ἀδιάψευστη μαρτυρία, πώς ἔνα σεβαστὸ τμῆμα τοῦ ἐγκαταλελειμμένου λαοῦ ἐπλησίαζε τὸν Ἰησοῦν μ' ἐμπιστοσύνην. «Ἐλέησον ἡμᾶς υἱὲ Δαυΐδ». Καὶ ἀπὸ κεῖται ἔκεινῷ ὁ δεσμός: Ἀπὸ τὴν ἐπίγνωσι. Καὶ ἀπὸ τὴν ἐπίγνωσι γεννᾶται ἡ σειρὰ τῶν θαυμάτων ποὺ εἶναι κάτι τὸ δευτερεῦον γιὰ τοὺς πνευματικοὺς ἀνθρώπους, ποὺ δὲν θέλουν νὰ ἀναγκασθοῦν γιὰ νὰ πιστέψουν. Ἀπὸ τὴν ἐπίγνωσι γιατὶ χωρὶς νὰ ἔχῃς τελεία γνῶσι τῆς θεανδρικῆς ὑποστάσεως τοῦ Χριστοῦ, δὲν μπορεῖ νὰ ἔξαρτησης ἀπόλυτα τὴν καρδιά σου ἀπ' Αὐτὸν καὶ νὰ ζητήσῃς σὲ κάθε σου περίπτωσι φωτισμό, ἐνίσχυσι, προστασία, ἔλεος, ὅπως ἀκριβῶς οἱ δύο τυφλοί, ποὺ ἀπεκάλουν τὸν Ἰησοῦν «Γίδην Δαυΐδ», κατὰ σάρκα, συνεπεῖς πρὸς τὰς προφητείας, δεδομένου ὅτι ἡ Παρθένος κατήγετο γενεαλογικῶς ἀπ' ἐκείνη τὴν ρίζα. «Ο χρόνος, καὶ μόρφωσις, καὶ ἡ ἀρτιμέλεια δὲν παίζουν κανένα ρόλο σὲ ζητήματα πνευματικά, ἀρκεῖ τὸ μυαλὸν νὰ στέκεται στὴ θέσι του καὶ νὰ ὑπάρχῃ μιὰ ἀνησυχία καὶ δίψα νὰ γνωρίσῃ ὁ ἀνθρώπος τὴν ἀλήθεια ἐρευνῶντας μὲ ταπείνωσι καὶ προσευχόμενος γι' αὐτὸς τῆς τὸ ἀπόκτημα ἡ ψυχή: «Ἐλέησον ἡμᾶς Γιὲ Δαυΐδ». "Οταν κανεὶς νοιώθῃ τὸν ἔαυτό του φτωχὸν νὰ πληρώσῃ τὸ γιατρό, ἢ τὸν πλούσιο, ἢ τὸ δυνατὸ τῆς ἔξουσίας καὶ δὲν εἶναι ἀνοιχτὸς ἀπέναντί του ἐπικαλεῖται ἐλεύθερα τὴν βοήθεια τους μ' ἔνα τόνο ἴκεσίας· πολὺ περισσότερον ὅταν ἀπευθύνεται στὸ Θεὸν ποὺ γλυκαίνεται μὲ τὴν πίστιν καὶ τὴν ἔξαρτησι τοῦ πλάσματός του ἀπὸ τὴν ἀγάπη του καὶ τὴν θαυματουργική τῆς δύναμι. Καὶ ἐτέθη, βέ

Βαῖα, σὲ δοκιμασίᾳ ἡ πίστις αὐτὴ τῶν δύο τυφλῶν τοῦ Εὐαγγελίου, ἀλλὰ τοῦτο ὅχι γιατὶ ὁ Χριστὸς δὲν ἐγνώριζε τὰ βάθη τῆς καρδιᾶς τους, ἀλλὰ γιὰ νὰ διδαχθῇ στοὺς ἄλλους, πώς ἥσαν καὶ οἱ δυὸς ἄξιοι τῆς εὐσπλαγχνίας καὶ τοῦ ἐλέους: «Πιστεύετε ὅτι δύναμαι τοῦτο ποιῆσαι;». Δηλαδὴ: πιστεύετε πώς μὲ τὴ δική μου δύναμι θ' ἀνοιχθοῦν τὰ μάτια σας; Καὶ ἐκεῖνοι ἀπήντησαν ἀδίσταχτα: «Ναί, Κύριε». Σ' αὐτὴ τὴν ἀπάντησιν ὑπάρχει ἡ κεραία ποὺ ἐτράβηξε τὴ Θεϊκή, θεραπευτικὴ χάριν τοῦ Κυρίου. Ἡ κατάφασις τῶν δύο τυφλῶν ἔδειχνε τὸ φυγικὸν κλῖμα τῆς δραστικότητος τῆς μυστικῆς, θείας δυνάμεως τοῦ Χριστοῦ. Γιατὶ καὶ οἱ τυφλοὶ εἶχαν συνείδησι τῆς πίστεώς των καὶ ἐπομένως εἶχε περιεχόμενο συγκεκριμένο ἡ παράλησίς τῶν, καὶ τοῦ Ἰησοῦ ἡ θαυματουργικὴ δύναμις δὲν ἦταν μηχανικὴ καὶ ἀδέσποτη ἴδιότης ποὺ ἔφερνε ἀποτελέσματα ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴ Θεία Του βούλησι. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ εὐεργεσία τοῦ Θεοῦ στὸν ἄνθρωπο ποὺ τὴν ζητᾷ, πάντοτε ἔξηρτήθη ἀπὸ τὸ βαθμὸν τῆς πίστεως ποὺ ἔχει καὶ ἀπὸ τὴ βούλησι τοῦ Θεοῦ, ποὺ μπορεῖ, ὅπως συνέβη πολλὲς φορές, νὰ ὑποβάλῃ σὲ δοκιμασία τὸν ἄνθρωπο χάριν καὶ τοῦ γενικωτέρου συμφέροντος: «Πιστεύετε ὅτι δύναμαι τοῦτο ποιῆσαι; καὶ λέγουσιν αὐτῷ: ναί, Κύριε. Τότε ἤψατο τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν λέγων: κατὰ τὴν πίστιν ὑμῶν γενηθήτω ὑμῖν». Ομολογεῖται δημοσίᾳ ἡ πίστις στὴ Θεϊκὴ δύναμι τοῦ Κυρίου, ἔρχεται σ' ἐπαφὴ τὸ χέρι τοῦ Γιατροῦ μὲ τὰ τυφλὰ μάτια, διοχετεύεται ἀμέσως ἡ θεραπεύουσα χάρις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ἀμεσον: «Καὶ ἀνεῳχθησαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί». Καμμιὰ ἄλλη συνταγὴ ποὺ ἀπαιτεῖ χρόνο, χρῆμα, ὑπομονή, ἐλπίδα ἢ καὶ σηκώνει ἀμφιβολία ὡς πρὸς τὴν χρησιμότητα τοῦ ὑποδεικνυομένου φαρμάκου. Οὔτε κλινικὴ παρατήρησις, οὔτε ὀδυνήρες ἐγχειρίσεις μὲ ἀμφιβολα ἀποτελέσματα. Ἡ δημιουργικὴ δύναμις τοῦ Θεοῦ ἀνανεώνει τοὺς βλαβμένους χιτῶνας, ἀντικαθιστᾷ τοὺς φακούς, ἐπαναφέρει τὲ κανονικὴ λειτουργία τὸν ὅλο μηχανισμὸν τῆς δράσεως καὶ τὸ ἀχρηστευμένο μάτι βλέπει. Τὸ θαῦμα στὴν περίπτωσιν αὐτὴ εἶναι τοπικά ἀνανεωτικό καὶ ὅχι νέα δημιουργία. Αὐτὴ ἡ ἀνανεώσις τῶν βλαβμένων δργάνων τῶν ματιῶν ἥλθε σὰν εὐλογημένο ἀποτέλεσμα τῆς ἐπαφῆς τοῦ Θεοῦ μετὰ τοῦ ἄνθρωπίνου στοιχείου: ἡ ψυχὴ συνδέεται μὲ τὸ Θεό διὰ τῆς πίστεως, καὶ ὁ Θεός διὰ τοῦ λόγου καὶ τῶν ἀνθρωπίνων χειρῶν τοῦ Κυρίου διοχετεύει τὴ θαυματουργό του δύναμι καὶ οἱ τυφλοὶ βλέπουν. Ποτὲ δὲν ζημιώνεται ὁ ἄνθρωπος κρατῶντας τὴν καρδιά του κοντά στὸ Θεό. Πρῶτα πρῶτα γιατὶ εἶναι πνευματικὰ ἀδύνατος, παθαίνει τόσους κλονισμούς, τόσες ἀπογοητεύσεις, τόσα πλήγματα ἀπὸ τὸν κόσμο γενικὰ ἢ ἀπὸ τὸ ἀμεσον περιβάλλον του καὶ ἔχει ἀνάγκη στηριγμοῦ καὶ δυνατῆς προστασίας. Δεύτερον, γιατὶ φθείρεται, ἀφοῦ

ἔγινε ἔνα παιδί τῆς φροθᾶς: Πότε τὸ στομάχι, πότε τὰ νεφρά, πότε τὸ συκώτι, πότε ἡ καρδιά του, πότε τ' αὐτιά του καὶ τὰ μάτια του, καὶ, γενικά ὅλος καὶ ὡς μέρος ὁ δργανισμὸς παθαίνει βλάβες ἀπὸ τὴν ἐπίθεσι τοῦ μικροβίου ἢ ἀπὸ διάφορα περιστατικά. "Ετσι ὁσαδήποτε εἰδικὰ ιατρεῖα κι' ἂν λειτουργήσουν ἢ κλινικὲς καὶ Νοσοκομεῖα ποτὲ δὲν θὰ μπορέσουν νὰ ἔξαρκέσουν στὴ θεραπεία τοῦ ἀνθρωπίνου πόνου. Σπανιωτάτη εἶναι ἡ περιπτώσις τῆς πλήρους σωματικῆς ὑγείας. Ο καθένας μας ἀπὸ κάτι θὰ ὑποφέρῃ. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ πιστὸς εἶναι περισσότερο σοφὸς ἀπὸ τὸν ἀπιστο καὶ περισσότερον ἔξυπνος, γιατὶ δὲν ψωρεύει «στὰ θολὰ νερά» κατὰ τὴ λαϊκὴ παροιμία. Γνωρίζει τὴ θάλασσα, τὸ βάθος τῶν νερῶν, τὴν ὑπαρξίαν καὶ τὸ εἶδος τῶν φαριῶν ἀλλὰ καὶ τὸ μέσον ποὺ μποροῦν νὰ συλληφθοῦν. Ἐνῷ ὁ ἀπιστος πιεζόμενος ἀπὸ τὴν ἀνάγκη καταφεύγει, ἀναλόγως τῆς περιπτώσεώς του σὲ γιατρούς μὲ πιθανότητες καὶ ὅχι μὲ βεβαιότητα θεραπείας, ἔξαντλούμενος ὑλικὰ ἢ σὲ σεσυρμένα γύναια ποὺ ἀντιπροσωπεύουν τὸ Σατανᾶ μέσα σὲ σπηλιές ἢ κοσμικὰ σαλόνια, ἔχοντας γιὰ ἀντίκρυσμα ὅχι τὴ θεραπεία του ἀλλὰ τὴν ἐπιδείνωσι τῆς καταστάσεώς του καὶ τὸ χαμό τῆς ψυχῆς του. Γι' αὐτὸ εἶναι καὶ διπλᾶ δυστυχής. Δὲν εἶναι, φυσικά, φρόνιμο καὶ λογικό ν' ἀφίσουμε τὸν ἀνθρωπὸ στὴν τυφλὴ τύχη, στὴ μοιροκρατία τῶν εἰδωλολατρῶν, στήν, χωρὶς περιεχόμενο, πίστι, ν' ἀπαγορεύσουμε τὴν ἐπίσκεψι τοῦ γιατροῦ. 'Αλλ' οἱ δυὸ τυφλοὶ ποὺ ζητοῦσαν τὸ ἔλεος τοῦ Κυρίου κι' εἴδαν τὸ φῶς τους, δὲν πίστευαν σὲ τύχη, οὔτε ἥσαν μοιροκράται. Τύχη δὲν σημαίνει τίποτε, ἢ μᾶλλον αὐτὸς ποὺ πιστεύει στὴν τύχη, εἶναι ἀνόητος, γιατὶ, ἀν ἐρωτηθῇ τί μέρος τοῦ λόγου εἶναι ἢ τύχη δὲν θὰ σου ἀπαντήσῃ. Αὐτὴ ἡ ἀμηχανία του εἶναι ἀρκετὴ νὰ τὸν ἐκθέσῃ σᾶν πολὺ-πολὺ κουτὸν καὶ φωναχτὰ καθυστερημένον, σ' ὅποια ἐποχὴ πολιτισμοῦ κι' ἂν ζῇ, πολὺ δὲ περισσότερον ἔνα χριστιανὸ πού, κατὰ τεκμήριον τούλαχιστον, νοεῖται σᾶν μιὰ φωτισμένη προσωπικότης ποὺ ξεύρει τὴν Πηγὴν κάθε εἰδους εὐλογίας, ὅπως οἱ δυὸ τυφλοὶ τῆς εὐαγγελικῆς περικοπῆς, ἀλλὰ καὶ ὁ κουφὸς δαιμονιόδυμενος ποὺ ὀδηγήθη πρὸ τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἐθεραπεῖ θητείων, γιὰ νὰ προκληθῇ τέτοια ἐντύπωσις μεταξὺ τοῦ λαοῦ ὡστε νὰ κραυγάσῃ: «Οὐδέποτε ἐφάνη οὕτως ἐν τῷ Ἰσραήλ». Ή πύκνωσις τῶν πιστῶν ἀνθρώπων ἀραιώνει τὴ δυστυχία μας, γιατὶ μᾶς φέρνει κοντά στὸ Θεὸν καὶ τὸ Θεὸν κοντά μας, ὅπως παρετηρεῖτο πρὸ τῆς πτώσεως στὴν ἀμαρτία, καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴ τῆς ζωῆς τῶν πρώτων Χριστιανῶν. Οἱ ἀνθρωποι πίστεψαν στὰ θαυματά τῆς ἐπιστήμης, ἐθαυμπάθηκαν ἀπὸ τοὺς φρεσκοβαμμένους τοίχους, ἤλπισαν στ' ἀνθρώπινα ἔργαλεῖα καὶ ἐπανεπαύθησαν στὶς χημικὲς συνθέσεις. "Ετσι ἀπεμακρύνθησαν ἀπὸ τὸν Θεὸν γιὰ νὰ μὴν ἔχουν τὸν ἔλεγχο τῆς ματιᾶς του μὲ τὸν ὑστερόβουλο σκοπὸ

νὰ χρησιμοποιήσουν τὰ γερὰ μέλη τους, ὡς μέλη ἀμαρτίας. Ἀλλὰ τοῦτο εἶναι ἀπαράδεκτο, γιατὶ τὰ μέλη τοῦ σώματος μας δὲν μπορεῖ νὰ γίνουν δργανα ταπεινῶν ἥδονῶν γιατὶ ἔχουν ἀγιασθῆ μὲ τὸ Μυστήριο τοῦ Βαπτίσματος. Γι' αὐτὸ καὶ ἐπιβάλλεται νὰ κρατηθῇ ἡ ψυχὴ μας ἡνωμένη διὰ τῆς πίστεως μετὰ τοῦ Θεοῦ ποὺ θέλει τὸ παιδί του νὰ εἶναι καὶ γερὸ σωματικὰ γιὰ νὰ ἐργάζεται τὸ ἀγαθὸν ἢ ἀν ἀρρωστήσῃ νὰ ἔχῃ τὸ θάρρος νὰ ζητήσῃ τὸ ἔλεος του, ὅπως οἱ τυφλοὶ τοῦ Εὐαγγελίου καὶ νὰ πάρῃ τὴ θεραπεία του ἀπὸ τὸ Γιατρὸ τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων. Ἡ προσευχὴ πρέπει νὰ βγαίνῃ ἀπὸ θερμὴ καρδιά, ἀπὸ καρδιά ποὺ πιστεύει ἀκράδαντα γιὰ νὰ ἑλκύσῃ τὴ χάρι τοῦ Θεοῦ. Κι' ἂν δὲν τὴν ἔχουμε νὰ τὴν ζητήσωμε.

"Ἄς μὴ φανῆ παράδοξο τοῦτο. Ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἀδύναμος καὶ πρέπει νὰ εἶναι καλοδεμένος κοντὰ στὸ Θεὸ μὲ τὴν πίστι του τὴν ὁποία πρέπει νὰ ζωγονῇ, νὰ πυρακτώνῃ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ διὰ τῆς προσευχῆς του. Πρέπει καὶ τὴν πίστι νὰ ζητήσῃ ὁ δλιγόπιστος καὶ κλονισμένος. Οἱ μαθηταὶ τοῦ Κυρίου ζῶντες μέσα στοὺς κοσμικοὺς πειρασμούς, μέσα στὴν ἀδικία καὶ τὴν ἰδιοτέλεια τῶν ἀκαλλιεργήτων ψυχῶν ἥσαν ὑποχρεωμένοι νὰ σηκώνουν πολλοὺς σταυροὺς καὶ νὰ ὑπομένουν δυνατά, καὶ νὰ συγχωροῦν ἀπειρα, καὶ νὰ γίνωνται θύματα τῆς σταυρούμενης ἀγάπης. Καὶ δὲν θὰ μποροῦσαν νὰ φέρουν εἰς πέρας τὰ ἀθλήματα αὐτὰ ἐὰν δὲν εῖχαν τὴν πίστι πρὸς τὸν Χριστό. Σὲ σχετικὴ ὁμιλίᾳ τοῦ Κυρίου ἐπάνω στὴν ἀπέραντη συγγρώμη ἔναντι τῶν προσωπικῶν μας ἔχθρῶν, φωναχτὰ ἔξήτησαν τὴν πίστιν: «Καὶ εἶπον οἱ Ἀπόστολοι τοῦ Κυρίου· πρόσθεις ἡμῖν πίστιν» (Λουκ. Ιζ', 5). Ἀπὸ ἐκεῖ θὰ ξεκινήσῃς γιὰ τὸ δρόμο τῆς ζωῆς σου, γιὰ τὸ στίβο τῶν ἀγωνισμάτων σου, γιὰ τὸ θρίαμβό σου. Καὶ τὸ πρῶτον αἴτημα πρωΐ, μεσημέρι, βράδυ, πρέπει νάχῃ ὡς περιεχόμενον ὅχι τὴν ὑγεία, τὰ ὑλικὰ ἀγαθά, ἢ τὴν ἀπομάκρυνσι τῶν πειρασμῶν ποὺ ἀσκοῦν τὴ θέλησί σου καὶ ἀτσαλώνουν τὸ χαρακτῆρά σου· αὐτὰ θὰ τὰ ζητήσῃς μὲ τὴ σειρά τους: Θὰ ζητήσῃς τὴ διαθέρμανσι τῆς καρδιᾶς σου μὲ τὴ φωτιὰ τῆς πίστεως ὅπως οἱ Ἀπόστολοι τοῦ Κυρίου. Περισσότερο σήμερα ἀπὸ κάθε ἀλλη ἐποχή, ἡ πίστις εἶναι ἀναγκαία γιατί, εἴπαμε, στὸν αἰῶνα τῆς μηχανοκρατίας, τῶν ἐντυπωσιακῶν ἐπιτευγμάτων τῆς ἐπιστήμης, στὴν σύγχρονη νεοειδωλολατρεία τῶν μέντιουμ, τῶν γιόγκι, τῆς διανοητικῆς παρακρούσεως καὶ τῆς πνευματικῆς ἀναρχίας, εἶναι ἀνάγκη νὰ θωρακίσωμε τὸν ἔαυτό μας καὶ τὴν ἀπὸ Θεοῦ κληρονομιά μας μὲ τὴν πίστι, τὴ σωστικὴ αὐτὴ λογικὴ δύναμι καὶ τὸ ἀσφαλιστρὸ τῶν ἡθικῶν ἀξιῶν ποὺ κινδυνεύουν νὰ παραμερισθοῦν ἐντελῶς, ὡς ἀχρηστες, ἀπὸ τὴ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων, γιὰ νὰ τοὺς ἀχρηστεύσουν καὶ νὰ μεταβάλουν τὴν ὑποτιθεμένην εὐεργεσίαν τῶν ἐφευρέσεων καὶ

τοῦ ἐξελισσομένου πολιτισμοῦ σὲ μιὰ καθολικὴ κατάρα κάτω ἀπὸ τὴν ὁποίαν γονατισμένη ἡ ἀνθρωπότης, παρὰ τὴν ἐπιφανειακὴν εύτυχία, ζῇ ἐξαθλιωμένη στὴν πεῖνα, στὴ γύμνια, στὴν ξυπολυσιά, στὴν ἀγανάκτησι, στὰ ἔκδηλα μίση, στὰ ἐπαναστατικὰ ξεσπάσματα καὶ στὴν ἀλληλοεξόντωσι.

Ἄλλα ποιὸς ἔκαμε τέτοια προσευχὴ ὥστε νὰ δείξῃ πνεῦμα ἐσωστρεφείας καὶ, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς ἐπιπολαῖους, ἀβαθεῖς καὶ ἀφιλοσοφήτους, ποὺν ἐντυπωσάζονται ἀπὸ τὰ στιγμαῖα ἀστραποβολήματα, ν' ἀνεβῆ σὲ ψηλότερο βάθρο καὶ νὰ φωνάξῃ: «Κύριε πρόσθες ἡμῖν πίστιν»; Λίγοι, πολὺ λίγοι. Κι' ἀκριβώς σ' αὐτοὺς τοὺς λίγους διείλεται καὶ τὸ γεγονός ὅτι δὲν μᾶς ἐστράβωσαν ἀκόμη οἱ τυφλοί, δὲν μᾶς παρεξήγγησαν νὰ μᾶς σκοτώσουν οἱ κωφοί καὶ δὲν μᾶς ἐξέσχισαν οἱ δαιμονισμένοι τοὺς ὁποίους ἐθεράπευε τότε, θεραπεύει καὶ σήμερα ὁ Χριστός, ἀν κι' αὐτοὶ τὸν ἐπικαλεσθοῦν, ὅπως τότε ἐκεῖνο τὸ πλῆθος τῶν σωματικὰ καὶ ψυχικὰ σακατεμένων. 'Η ύλικὴ βία τοῦ κακοῦ ποὺ χρησιμοποιεῖ τὸ τυφλὸν ἔνστικτο καὶ τὴ μηχανὴ γιὰ νὰ συντρίψῃ, μονάχα μὲ τὴν ἡθικὴ δύναμι τῆς πίστεώς μας καὶ τῆς Χάριτος τοῦ Θεοῦ ἀντιμετωπίζεται.

(Συνεχίζεται)

Αρχιμ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΑΘ. ΚΑΛΥΒΑΣ
Τεροκήρυξ Ι. Μητροπόλεως Χαλκίδος

Αρχιμ. Φιλαρέτου Βιτάλη, Τεροκήρυκος Πρεβέζης

ΛΟΓΟΙ ΕΙΣ ΤΑΣ ΕΟΡΤΑΣ ΚΑΙ ΕΙΣ ΤΑΣ ΜΝΗΜΑΣ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ

Ἐγκρίσει - εύλογία τῆς Ι. Συνόδου
Τόμ. Α', σελ. 320

Πωλεῖται παρὰ τῷ συγγραφεῖ (Πρέβεζαν)
καὶ εἰς τὰ βιβλιοπωλεῖα. Δρχ. 60.

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΠΡΟΣ ΝΕΟΝΥΜΦΟΥΣ

ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

Θάσ σᾶς είπω τώρα, γιὰ νὰ τâχετε σὰν οπόδειγμα, τί λόγια πρέπει νὰ συναλλάζῃ ὁ ἄνδρας μὲ τὴν γυναικά του. Κι' ἀφοῦ ὁ θεῖος Ποῦλος δὲν ἀπόφυγε νὰ δώσῃ συμβουλές στὸ ἀντρόγυνα, πῶς πρέπει νὰ φέρνωνται καὶ τοὺς μίλησε σὰν προξενητής, πολὺ περισσότερο βέβαια πρέπει νὰ τὸ κάνωμε κι' ἐμεῖς.

Σὰν ἄνδρας λοιπόν, πρέπει νὰ τῆς μιλᾶς, μ' εὐγένεια πάντα καὶ μὲ λεπτότητα, καὶ νὰ τῆς λέσι αὐτά :

«Ἐγώ, ἀγαπημένη μου, συνέδεσα τὴν ζωὴν μου μὲ τὴν δικῇ σου γιὰ πάντα, σ' ὅτι ὑπάρχει τιμιώτερο καὶ σπουδαιότερο · στὴ γέννηση δηλαδὴ καὶ τὴν ἀνατροφὴν τῶν παιδιῶν μου καὶ στὴ διακυβέρνηση καὶ τὴν προκοπὴ τοῦ σπιτιοῦ μου. Τί μπορῶ λοιπὸν νὰ εἰπῶ ἄλλο, ποὺ νὰ βαραίνῃ στὴν ἀξία σὰν αὐτό ;».

Προτιμότερον ὅμως είναι, νὰ τῆς μιλήσης προτήτερα γιὰ τὴν ἀγάπη σου. Γιατὶ τίποτα δὲν είναι ἀποτελεσματικώτερο γιὰ νὰ πεισθῇ στὰ λόγια μας αὐτὸς ποὺ μᾶς ἀκούει, ὅσο τὸ νὰ αἰσθάνεται, πῶς τοῦ μιλεῖς ἀπὸ ἐνδιαφέρον κι' ἀπὸ ἀγάπη. Πῶς λοιπὸν θὰ τῆς φανερώσῃς καλύτερα τὴν ἀγάπη σου, παρὰ ἂν τῆς μιλήσῃς, ἐπάνω—κάτω αὐτά ;

— «Ἐγώ, γυναικα, ἀπὸ τὶς πολλές ποὺ μοῦ προξενεύανε θὰ μποροῦσα βέβαια νὰ διαλέξω κάποιαν ἄλλη, ποὺ καὶ πλουσιώτερη νᾶναι ἀπὸ σένα κι' ἀπὸ καλύτερη γενηά. Δὲν τῶκαμα ὅμως, καὶ διάλεξα ἀπ' ὅλες ἐσένα· γιατὶ σ' ἔγνωρισας· καὶ σ' ἀγάπησα, γιὰ τὶς πολλές σου χάρες καὶ γιὰ τὴν καλωσύνη σου καὶ τὴν φρονιμάδα σου. Ἰσως ὅμως νὰ μοῦ εἰπῆσ— «ἀφοῦ ἥτανε στὸ χέρι σου νὰ διαλέξῃς ὅποιαν ἥθελες γιὰ γυναικά σου, γιατὶ δὲν τῶκαμες;» καὶ γιατὶ δὲν διάλεξα κάποιαν ἄλλη πλουσιώτερην ἀπὸ ἐσένα ;

Μάθε λοιπόν, πῶς δὲν γίνηκεν αὐτὸ κουτουροῦ κι' ἀπὸ τὴν τύχη καὶ χωρὶς νὰ τὸ καλοσθεφθῶ. Κι' ἄν δὲν τῶκαμα, ὁ λόγος είναι, γιατὶ δὲν τὸ θέλησα. Ἐπειδὴ ἔρω καλά, πῶς τὰ πλούτη δὲν ἀξίζουνε τίποτα· κι' ὅτι είναι ἔνα πρᾶγμα τυχαῖο, ποὺ μπορεῖ νὰ τῶχουνε καὶ ληστὲς ἀκόμη· κι' ἄνθρωποι σιχαμεροὶ καὶ διεφθαρμένοι καὶ φαῦλοι !

Νὰ λοιπόν, γιατὶ καταφρόνεσα ὅλ' αὐτά· καὶ νά, γιατὶ προτίμησα τὴν ἀρετὴ σου καὶ τὰ ψυχικά σου χαρίσματα ἀπὸ τὰ πλούτη κι' ἀπὸ τὶς κοσμοφαντασίες. Μιὰ κόρη νέα καὶ φρόνιμη κι' ἀνέγγιχτη ἀπὸ κάθε λογῆς κακίες, ὅπως εἶσαι ἐσύ, πιστεύω, μ' ὅλη μου τὴν καρδιά, πώς ἀξίζει περισσότερο κι' ἀπὸ τὴν οἰκουμένη δλάκαιρη. Καὶ γι' αὐτὸ σοῦ ἀφωσιώθηκα· καὶ σ' ἀγαπῶ· καὶ σὲ βάζω παραπάνω κι' ἀπ' αὐτὴ τὴ ζωή μου. Καὶ τόση εἶναι ἡ λαχτάρα καὶ ἡ ἀγάπη μου γιὰ σένα, πιού δὲν λογιάζω γιὰ τίποτα κι' αὐτὴ τὴ ζωή μου, ὅσο καὶ νὰ διαρκέσῃ. Γιατὶ αἰσθάνομαι, πώς μόνη ἡ αἰωνιότητα μπορεῖ νὰ χωρέσῃ καὶ ν' ἀναπαύσῃ τὴν ἀγάπη μου γιὰ σένα. Γιαύτὸ κι' ὁ θερμότερος πόθος μου εἶναι, νὰ ζήσωμε μὲ τέτοιο τρόπο τὴ ζωή μας, πιού νὰ τὸ κατορθώσουμε νάμαστε πάντα μας ἐνωμένοι στὸν ἄλλο κόσμο, τὸν ἀληθινὸ καὶ τῆς αἰωνιότητας πιού ἔκει δὲν θὰ μπορῇ νὰ μᾶς χωρίσῃ πλέον τίποτα καὶ κανείς.

Εἶναι πολὺ σύντομη καὶ φθαρτή, ἀγαπητή μου, ἡ περαστική μας αὐτὴ ζωή. "Αν δημοσίευμε τὴν περάσωμε, σύμφωνα μὲ τὶς ἐντολές τοῦ Χριστοῦ κι' εύαρεστῶντας στὸ Θεό, θὰ κερδίσωμε μ' αὐτὸ τὸν τρόπο τὴν αἰώνια ζωή· καὶ θάμαστε πάντα μας ἐνωμένοι κι' ἀχώριστοι καὶ βυθισμένοι σ' ἀνείπωτην ἀναγάλλιασθη.

Νὰ λοιπὸν—σοῦ τὸ ξαναλέω—γιατὶ βάζω τὴν ἀγάπη σου ἐπάνω ἀπ' ὅλα. Καὶ τίποτα δὲν θὰ μοῦτανε πικρότερο· παρὰ τὸ νὰ δυσταρεστηθῶ καὶ νᾶλθω σὲ λόγια μαζί σου, ἔστω καὶ γιὰ μιὰ φορά.

"Ω ! θέλω νὰ τὸ ξέρης, ἀγαπημένη μου. Κι' ἂν πρόκειται νὰ χάσω τὰ πάντα καὶ νὰ μείνω θεόφτωχος καὶ χειρότερος κι' ἀπὸ τὸν τελευταῖο διακονάρη. Κι' ἂν ἐπρόκειτο ἀκόμη ν' ἀντικρύσω τὸ θάνατο καὶ νὰ πάθω τὴ χειρότερη συμφορά, ὅλα θᾶχω τὴ δύναμη νὰ τὰ ὑποφέρω, ἀρκεῖ νᾶχω τὴν ἀγάπη σου. Καὶ δὲν μοῦ μένει καμμιὰ ἀμφιβολία, πώς σ' ἀνάλογη περίσταση τὸ ἴδιο θᾶκανες κι' ἐσύ· κι' ἀπαράλλακτα μὲ τὰ δικά μου θᾶναι καὶ τὰ δικά σου συναισθήματα...

Θύμησέ της κατόπιν τὰ λόγια τῶν θείων ἀποστόλων, πώς ἔτσι θερμὴ τὴν θέλει ὁ Θεὸς τὴν ἀμοιβαία ἀγάπη τοῦ ἀνδρα καὶ τῆς γυναικάς· καὶ πές της κι' αὐτά·

—"Ακουσε καὶ τὴν ἀγία Γραφή, πιού μᾶς λέει κι' αὐτὴ πώς «ὅ ἀνθρωπος θὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν μάννα του καὶ τὸν πατέρα του καὶ θὰ προσκολληθῇ στὴ γυναικά του», κι' ἀς φανοῦμε ἀντάξιοι στὸ μεγαλεῖο αὐτὸ τοῦ γάμου. Τὰ πλούτη καὶ οἱ ὑπηρέτες καὶ τὰ μεγαλεῖα τοῦ κόσμου αὐτοῦ ἀς μὴν τὰ λο-

γιάζωμε γιὰ τίποτα· Ἐγὼ τὴν ἀγάπην σου καὶ τὴν ἀδιατάρακτην συμβίωσην μαζὶ σου, τὴν βάζω ἐπάνω ἀπ’ ὅλα αὐτὰ καὶ τὴν καρδιὰν τῆς γυναικας δὲν τὴν ἀντιζυγιάζω μ’ ὅλους τοὺς θησαυρούς τοῦ κόσμου.

Πέρι μου, ποιὰ γυναικα δὲν προτιμᾶ τὰ λόγια αὐτὰ ἀπὸ κάθε στολίδι κι’ ἀπὸ κάθε χρυσαφικό; Καὶ μὴ φοβηθῆς, πώς μπορεῖ τάχα νὰ σοῦ προβάλῃ παράλογες ἀξιώσεις, ἀν καταλάβῃ πώς τὴν ἀγαπᾶς τόσο πολύ. Αὔτὸ τὸ κάνουν οἱ ἔταιρες· ποὺ τὴν μίαν ἡμέραν ἀφοιτώνονται στὸν ἔνα καὶ τὴν ὄλλη στὸν ἄλλο. Καὶ εἶναι πολὺ φυσικό, ὅταν ἀκοῦνε τέτοια λόγια, νὰ γίνωνται ὑπεροπτικές καὶ νὰ παίρνουν ἀπέναντι στοὺς ἔραστές τους μιὰ στάση ὑπερήφανη. Μιὰ κόρη ὅμως εὐγενική καὶ μὲ πραγματικὸν ἥθος, ποτὲ δὲν θὰ τὸ πάρη ἐπάνω της, μὲ τὶς διαβεβαιώσεις αὐτές· παρὰ θὰ συγκινηθῇ βαθειὰ καὶ θ’ ἀφοσιωθῇ πολὺ περισσότερο.

Πέρι της ἀκόμη, πώς προτιμᾶς τὴν συντροφιά της ἀπὸ καθετὶ ἄλλο· καὶ γι’ αὐτὸ σ’ ἀρέσει νὰ μένης στὸ σπίτι, παρὰ ὅπου δήποτε ἄλλοῦ· γιὰ νὰ χαίρεσαι περισσότερο τὴν συντροφιά της· κι’ ὅτι καὶ τὰ παιδιά σου ἀκόμη τάγαπᾶς τόσο πολύ, γιατὶ εἶναι καὶ δικά της παιδιά. Κι’ ἀν τυχὸν κάμη κάτι, ποὺ εἶναι καλὸ κι’ ὠραῖο, νὰ τὴν ἐπαινῆς καὶ νὰ τὴν θαυμάζῃς. Κι’ ἀν πάλι πέσῃ τυχὸν σὲ κάποιο λάθος, ποὺ ἔνα τέτοιο εἶναι φυσικὸ γιὰ νέες κι’ ἀπραγες γυναικες, νὰ τὴν συμβουλεύῃς εὐγενικὰ καὶ μὲ ἥρεμο τρόπο, καὶ νὰ τῆς φανερώνῃς μ’ ἀγάπη τὸ λάθος της.

Καὶ νὰ σοῦ εἰπῶ ἀκόμη καὶ κάτι ἄλλο. Κανένας δὲν πρέπει νὰ παίρνῃ γυναικα πλουσιώτερη παρὰ νὸ προτιμᾶς μιὰ νέα ποὺ εἶναι φτωχότερη· Ἡ εὐχαρίστηση ποὺ θὰ σοῦ φέρῃ στὸ σπίτι σου μιὰ γυνναῖκα, μὲ τὴν προϊκὰ της καὶ μὲ τὰ χρήματά της, θάναι τιποτένια καὶ μηδαμινὴ ἀπὸ τὶς ξενδιαντροπιές της, καὶ τὶς ἀξιώσεις της, τὶς σπατάλες της, τὴν αὐθάδειά της καὶ τὰ πικρά της λόγια. Γιατὶ μιὰ τέτοια γυναικα καμμιὰ δυσκολίᾳ δὲν θάχῃ νὰ εἰπῆ στὸν ἄνδρα της—«ἀπὸ τὰ δικά σου μήπως ξοδεύω; τὰ φορέματα ποὺ κάνω καὶ τὰ χρυσαφικὰ ποὺ ἀγοράζω εἶναι ἀπὸ τὰ χρήματα τὰ δικά μου κι’ ἀπ’ αὐτὰ ποὺ μοῦδωκαν οἱ δικοὶ μου!».

Τί λέσ, ἀνόητη γυναικα; Ἀκόμη τὰ δικά σου ροῦχα φορεῖς; Μπορεῖ νὰ γίνῃ πικρότερος κι’ ἀνοητότερος λόγος ἀπ’ αὐτόν; Δὲν ὁρίζεις πλέον τὸ σῶμά σου, κι’ ὁρίζεις τὰ ὑπάρχοντά σου; «Υστερα ἀπὸ τὸ γάμο δὲν εἴσθε πλέον δυὸ σώματα, παρὰ ἔνα. Καὶ σὺ κάθεσαι καὶ μιλεῖς γιὰ δυὸ ξεχωριστὲς περιουσίες;

Τόσο λοιπὸν πολὺ σὲ τυφλώνει ἡ ἀγάπη πρὸς τὸ χρῆμα ; Καὶ οἱ δυό σας μαζὶ εἰσθε πλέον ἔνας ἄνθρωπος καὶ μιὰ ζωὴ· καὶ σὺ τολμᾶς νὰ λέσῃ ἀκόμη τὰ δικά μου ; Σιχαμερὸς καὶ ἀποκρουστικὸς εἶναι ὁ λόγος αὐτός · καὶ, χωρὶς ἄλλο, ὁ Σατανᾶς σοῦ τὸν ἔβαλε στὸ στόμα σου !

Δίδασκε την λοιπὸν κι' ἐπάνω στὸ ζήτημα αὐτό, ἀλλὰ μὲ καλωσύνη πάντα καὶ μ' εὐγένεια . Ἐπειδὴ κάθε συμβουλὴ ποὺ κάνομε στοὺς ἄλλους γι' ἀφετή, εἶναι πάντα κάπως πικρὴ καὶ δυσάρεστη. Καὶ μάλιστα, ὅταν τέτοια φρόνιμα λόγια τὰ λέσῃ σὲ μιὰ κόρη τρυφερὴ κι' εὐαίσθητη, εἶναι σωστὸ νὰ τὰ καλοζυγιάζῃς, καὶ νὰ τῆς μιλήσῃς πάντα μὲ τρυφερότητα καὶ μὲ λεπτότητα. Καὶ μ' αὐτὸ τὸν τρόπο νᾶσαι βέβαιος, πῶς θ' ἀποδιώξῃς, ἀπὸ τὴν ψυχή της τὸ δικό μου καὶ τὸ δικό σου.

Κι' ἂν τυχὸν σοῦ εἰπῇ κάποτε «τὰ δικά μου», πές της ἐσύ — «Ποιὰ λέσῃ, καλή μου, δικά σου ; Γιατὶ δὲν σὲ καταλαβαίνω. Ἐγὼ στὸ σπίτι μας αὐτὸ δὲν ἔχω καὶ δὲν ὁρίζω τίποτα δικό μου. Πῶς λοιπὸν λέσῃ ἐσύ γιὰ τὰ δικά μου, ἀφοῦ ὅλα εἶναι δικά σου ;» Χάρισέ της σὲ παρακαλῶ, ἀγαπητέ μου, τὸν λόγον αὐτόν. Ἰσως νὰ πρέπῃ νὰ τὴν μεταχειρισθῆς σὰν παιδί, γιὰ νὰ κερδίσῃς τὴν ἀγάπη της. Κάμε το λοιπόν. Μὴ διστάσῃς. Ἀν τυχὸν σοῦ εἰπῇ τὰ δικά μου, πές της ἐσύ — ὅλα εἶναι δικά σου. Κι' ἔγώ ὁ ἴδιος δικός σου είμαι καὶ σοῦ ἀνήκω. Καὶ σοῦ τὸ ξαναλέω κι' ἄλλη μιὰ φορὰ ἀκόμη. Δικός σου είμαι, καταδικός σου.

Αὐτὰ μᾶς συνεβούλευσεν ὁ θεῖος Παῦλος, ὅταν εἶπε, πῶς ὁ ἄνδρας δὲν ἔξουσιάζει πλέον τὸ σῶμά του, παρὰ ἡ γυναικά του. Κι' ὅταν δὲν ἔξουσιάζομε πλέον τὸ σῶμά μας, πῶς μποροῦμε νὰ ἔξουσιάζωμε τὰ ὑπάρχοντά μας, καὶ νὰ λέμε τὰ δικά μου καὶ τὰ δικά σου ;...

Ἀν μιλήσῃς ἔτσι, θὰ τὴν γαληνέψῃς, θὰ τὴν σβύστης τὴν ἔξαψή της, θὰ ντροπιάσῃς τὸν Σατανᾶ, θὰ τὴν κάμης κυριολεκτικὰ σκλάβα σου, καὶ θὰ τὴν δέσῃς μ' ἀκατάλυτες ἀλυσσίδες μαζὶ σου καὶ μὲ τὴν ἀγάπη σου. Καὶ γιὰ νὰ τὸ κατασφαλίσῃς ἀπόλυτα αὐτό, νὰ τὴν περιποιήσαι, καὶ νὰ φέρνεσαι πάντα, μὲ καλωσύνη καὶ μὲ τιμὴ καὶ μὲ τρυφερότητα. Νὰ προτιμᾶς τὴν συντροφιά της καὶ τὴν ἀγάπη της ἀπὸ καθετὶς ἄλλο. Καὶ νὰ τὴν ἔγκωμιάζῃς, ὅταν λάχῃ περίσταση, γιὰ τὶς χάρες που τὴν στολίζουνε· ἀπὸ τὴν ὁμορφιά της, ὡς τὴν καλωσύνη της.

ΠΛΕΙΟΤΕΡΟΝ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΩΤΕΡΟΝ ΦΩΣ ΣΤΗΝ ΝΕΟΛΑΙΑΝ ΜΑΣ

Δόξα τῷ Θεῷ τῷ ποιοῦντι θαυμάσια! Καὶ τὸ μεγαλύτερο θαῦμα εἰναι ἡ σωτηρία μᾶς ψυχῆς. Ἐδῶ ἔχομεν τὸ θαῦμα τῆς Πεντηκοστῆς ποὺ ἔλαβε χώραν μέσα σ' ἓνα ἄλλο ὑπερῶν. Καὶ ἐδῶ εἰναι φυλακαί. Λέξις ποὺ μᾶς ξενίζει καὶ εἰναι τόσον ἀποκρουστική. Καὶ ὅμως πρόκειται περὶ ιεροῦ τόπου, τὸν ὅποῖον καὶ αὐτὸν ἔχει ὁ Κύριος ὡς κατοικίαν του, καθὼς ἔλεγεν: «ἐν φυλακῇ ἥμην καὶ ἥλθετε πρός με». Καὶ ὅτι εἰναι τοιοῦτος τόπος ἀρκεῖ κανεὶς νὰ μελετήσῃ τὸ κατωτέρω γράμμα διὰ νὰ μὲ δικαιώσῃ. Τὰ ὅσα, καὶ καθὼς διατυποῦνται καὶ τὰ ὅποια παραθέτω αὐτούσια, καθὼς ἔξεπήγασαν ἀπὸ τὰς νέας καρδίας, χωρὶς καμμιὰ διόρθωσι δικιά μου, τί ἄλλο μαρτυροῦν ἢ ὅτι ἔχομεν καὶ ἐδῶ ἐπαναλαμβανόμενον τὸ θαῦμα τῆς Πεντηκοστῆς;

Ἄς εὐχηθῶμεν ὅπως τὸ θαῦμα τοῦτο, τὸ ἀνὰ τὴν οἰκουμένην διὰ μέσου τῶν αἰώνων πραγματοποιύμενον, τὸ ἵδωμεν εὐρύτερα καὶ ἐδῶ, ὥστε δὴ ἡ Ἑλλάδα μας νὰ μεταβληθῇ εἰς μίαν Ἐκκλησίαν «πρωτοτόκων ἐν οὐρανοῖς ἀπογεγραμμένων» (Ἐβρ. ιβ' 23), καὶ μάλιστα ἀφοῦ ἔχει καὶ τόσον λαμπρὰ ιστορία ἐὰν καὶ Ἐθνικήν, πρὸ παντὸς ὅμως θρησκευτικήν, μὲ τὸ «νέφος τῶν μαρτύρων» καὶ τῶν Ἀγίων Πατέρων καὶ Ὁσίων, καὶ τὴν πλειάδα ἀγίων κ.λ.π.

Ἀρχ. ΠΡΟΚ. Η ΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΦΥΛΑΚΩΝ Τ.

Π·ρ·δ·ς

Τοὺς ἐν Χριστῷ ἀδελφοὺς Χριστιανικοῦ Όμίλου Φυλακῶν Α.

Ἄγαπητοὶ ἀδελφοὶ καὶ ὑπέρμαχοι τῆς ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ ἥμῶν πίστεως, Χαῖρε τε.

Ἡ ἀπὸ 15 Αὐγούστου ἐ.ἔ. σταλεῖσα ἡμῖν ἐπιστολὴ σας, τὴν δόποιαν καὶ ἐλάβομεν, μᾶς πληροῦ παρηγορίας καὶ χαρᾶς, μᾶς ἐμψυχώνει καὶ μᾶς ἐνδυναμώνει ἐν χάριτι εἰς τὰ κατὰ Χριστὸν ἔργα μας. Ο Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς μᾶς ἐπεφύλαξε τὴν δέσμευσίν μας αὐτὴν διὰ νὰ μᾶς ἀποκαλύψῃ ἑαυτόν, νὰ μᾶς τραβήξῃ κοντά του καὶ νὰ μᾶς γνωρίσῃ τὴν προέλευσίν μας, τὴν πορείαν καὶ τὴν κατάληξίν μας. Νὰ μᾶς φανερώσῃ πλήρως καὶ ἀμε-

τακλήτως τὴν ἀληθῆ καὶ ἀσφαλῆ ὁδὸν τῆς σωτηρίας. Διότι — ἐκτὸς τῆς προπατορικῆς καὶ πατροπαραδότου κλήσεώς μας καὶ τῆς διὰ τοῦ Βαπτίσματος υἱοθεσίας, τὴν ὅποιαν ἐλάβομεν (Ρωμ. στ' 3-4, Γαλ. γ' 26-27) δὲν ἔπαινε νὰ μᾶς καλῇ πάντοτε, ἀλλὰ νὰ μᾶς καλῇ καὶ τώρα περισσότερον.

Δὲν καλεῖ ἔνα ἡ δύο, ἢ τάξεις καὶ κατηγορίας ἀτόμων, μᾶς καλεῖ δλους, διότι ὁ Θεὸς «πάντας θέλει σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν» (Α. Τιμ. β', 4). Διὰ τοῦτο λέγει: «Δεῦτε πρός με πάντες...» (Ματθ. ια', 28).

’Αλλὰ ποία εἶναι ἡ νέα κλῆσις ἡμῶν ἐν τῇ Φυλακῇ; Μᾶς ἔστειλε τοὺς ἑργάτας τοῦ Φωτός του πρὸς γνῶσιν τῆς φωτεινῆς, τῆς ζωηφόρου καὶ ψυχοσωτηρίου διδασκαλίας Του, ἐμπειρευομένης ἐν τῇ Θεοπνεύστῳ Ἀγίᾳ Γραφῇ, ἡ ὅποια ἐδόθη «δωρεάν» εἰς πάντα διψῶντα τὴν εὐγαγγελιζομένην ζωὴν καὶ ὑπαναχώρησιν ἐκ τῆς ἀπωλείας. Ἡλθον πρὸς ἡμᾶς οἱ ἀπεσταλμένοι του «... κηρύξαι ἐνιαυτὸν Κυρίου δεκτὸν» (Λουκ. δ', 18-19). Καὶ μᾶς λέγουν: «’Ιδού νῦν καιρός εὐπρόσδεκτος, ίδού νῦν ἡμέρα σωτηρίας» (Β' Κοριν. στ', 2). Τοῦτο δὲ ὅτι δὲν ἥλθον αὐτοβούλως διότι «πᾶσα δόσις ἀγαθὴ καὶ πᾶν δώρημα τέλειον ἀνωθέν ἐστι καταβαῖνον ἀπὸ τοῦ Πατρὸς τῶν Φώτων» ('Ιακ. α', 16). ’Αλλ’ ἡ πρὸς ἡμᾶς, ἀδελφοί, τιμὴ αὕτη τῆς δωρεᾶς δὲν μᾶς ἐδόθη μόνον διὰ τὴν ἔξαλειψιν τῶν πόνων μας καὶ γλυκασμὸν τῆς, ἐνῷ τόπῳ διαβιοῦμεν, ζωῆς μας, δὲν μᾶς ἐδόθη διὰ τὸν ἡθικὸν καταρτισμὸν μας μόνον, δὲν μᾶς ἐδόθη διὰ τὴν σωτηρίαν μας μόνον, τίποτε δὲ περισσότερον. Ἐδόθη εἰς ἡμᾶς καὶ διὰ τὴν ὄμολογίαν τῆς διὰ τῆς πίστεως σωτηρίας μας, διὰ τὴν κλῆσιν πεπλανημένων ἀνθρωπίνων ὑπάρξεων εἰς τὸν Σωτῆρα Χριστόν.

Μᾶς ἐνεπιστεύθη τὸν πολύτιμον αὐτὸν θησαυρὸν διὰ τὴν σθεναρὸν ἀπόκρουσιν τῶν τολμούντων βλασφημίας κατὰ τοῦ ὄνόματος τοῦ Μεγάλου Λυτρωτοῦ μας. Μᾶς ἐδόθη ὁ δύλον ὑπὲρ τῶν ὀπαδῶν Του καὶ ἐναντίον τῶν ἀπολλυμένων, τῶν βαλλόντων σκωπικῶς: «Μήν εἰσθε χλευασταὶ διὰ νὰ μὴ γίνουν δυνατότερα τὰ δεσμά σας», λέγει Κύριος ὁ Θεὸς διὰ στόματος τοῦ Προφήτου 'Ησαίου ('Ησ. κη', 22).

’Αλλὰ διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ ὁ ἡθικὸς ἐμβολιασμὸς παντὸς πεπλανημένου καὶ διὰ νὰ κληθῇ δι' ἡμῶν εἰς τὴν εὐθεῖαν ὁδόν, τοῦτο θὰ γίνη μόνον ὅταν ἡμεῖς ἔχωμεν περίσσειαν ἡθικοῦ πλούτου, ἥτοι θὰ κατορθωθῇ ἀπὸ τοῦ ἐκχειλίσματος τῆς καρδίας μας. Ὁ ἡθικὸς κατήφορος καὶ πᾶσα παρεκτροπὴ τοῦ πλησίον μας, ὅταν ἡμεῖς περισσεύωμεν, ἐπόμενον εἶναι νὰ μὴ μᾶς ἀφίνη ἀσυγκινήτους καὶ ἀδιαφόρους, ἀλλὰ καὶ ὅλως ἀκουσίως νὰ μᾶς παρακινῇ εἰς ἐπέμβασιν, πρὸς διόρθωσιν τοῦ παρεκτραπέντος, ίασιν τοῦ πληγέντος ὑπὸ τῆς ἀμαρτίας καὶ γενικῶς πρὸς ἀπαλλαγὴν καὶ σωτη-

ρίαν τοῦ σπαρασσομένου ἐκ τῶν ὄνυχων τοῦ Σατανᾶ. Μάλιστα δὲ ἡ ἐπέμβασίς μας δέον νὰ εἶναι ἐπίμονος (Α' Τιμοθ. δ', 16), συνιστῶντες καὶ ὑποδεικνύοντες τὴν ἀνεῳδῆς μετάνοιαν. «Σήμερον παρακαλεῖτε ἔαυτοὺς καθ' ἐκάστην ἡμέραν...» (Ἐφρ. γ', 13). «Μετανόησον· ἐὰν μὴ γρηγορήσῃς, ἥξω ἐπὶ σὲ» (Ἀποκ. γ', 3). «Μὴ ἀνάμενε ἐπιστρέψαι πρὸς Κύριον καὶ μὴ ὑπερβάλλου ἡμέραν ἐξ ἡμέρας. Εξάπινα γάρ ἐξελεύσεται ὅργη Κυρίου» (Σ.Σειράχε', 7).

Τὴν δύναμιν, τὸν τρόπον καὶ τὰ μέσα τῆς σωτηρίας μᾶς τὰ παρέχει ἀφθόνως τόσον ἡ 'Αγία Γραφὴ ὅσον καὶ ἡ 'Εκκλησία μας. 'Αλλ' ἔχομεν καὶ τοῦτο πάντοτε ύπ' ὅψιν, ὅτι δηλαδὴ ὁ ἴδιος ὁ Κύριος φέρει πολλάκις ἐνώπιον τῶν διακόνων Του (ἢ καὶ ἀντιστρόφων) ἀνθρώπους, τοὺς ὁποίους ἔχει προορίσει εἰς φωτισμὸν καὶ σωτηρίαν, μᾶς καλεῖ δ' ὅπως, τῇ βοηθείᾳ Του πάντοτε, ἐνεργήσωμεν τὸ ψυχωφελές ἔργον μας ἐπ' αὐτῶν. (Αιθίοψ — Φιλιππος. Πράξ. η', 26-40) κ.λ.π. «Οποία χαρὰ γίνεται εἰς τοὺς Ἀγγέλους ἐπὶ ἐνὶ ἀμαρτωλῷ μετανοοῦντι» (Λουκ. ιε', 10). 'Αλλὰ καὶ ποία ἡ θέσις καὶ ἡ ἀμοιβὴ τοῦ σώζοντος! «Σώζει ἀνθρωπὸν καὶ καλύπτει πλῆθος ἀμαρτιῶν» ('Ιακ. ε', 20). Καὶ «οἱ ἐπιστρέφοντες πολλοὺς εἰς δικαιοσύνην θέλουσιν ἐκλάμψει ὡς οἱ ἀστέρες εἰς τοὺς αἰῶνας» (Δαν. ιβ', 3). Δηλαδὴ ὁ πλήρης δικαιοσύνης Θεός, παρ' ὅλην τὴν ἥδη ἐπιτελεσθεῖσαν εἰς ἡμᾶς δωρεάν τῆς Χάριτος Αὐτοῦ, τῆς συχγχωρήσεως τῶν ἀμαρτιῶν μας καὶ παρ' ὅλον ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ρητῶς συνιστᾷ εἰς τοὺς 'Αποστόλους τὴν ἐπέκτασιν τῆς ληφθείσης δωρεᾶς (Ματθ. ι', 8), ἐν τούτοις ὑπόσχεται πλειστέραν καὶ ἰδιαιτέραν ἀμοιβὴν ἐπὶ τοῦ ἔργου τῆς διασώσεως ἄλλων.

"Οθεν, ἀδελφοί, ἀπαντῶντες εἰς ἔκκλησιν ὑμῶν — ὅπερ καὶ δι' ἡμᾶς ἐπιτακτικὸν καθῆκον — διαβεβαιοῦμεν ὅτι, οὕτε ἐπαύσαμεν, ἀπαξ φωτισθέντες καὶ συνεχῶς φωτιζόμενοι, ἀλλὰ καὶ μὲ ἔτι πλειστέραν δρᾶσιν θὰ ὑπηρετήσωμεν τὸν μόνον Λυτρωτήν μας Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ ὅχι μόνον δὲν θὰ θέσωμεν ὑπὸ τὸν μόδιον τὴν λυχνίαν, ἥτις δωρεάν ἐδόθη καὶ πρὸς ἡμᾶς, ἀλλὰ θὰ κρατῶμεν ἐσαιὲ αὐτῆν εἰς τὴν πλέον περιβλεπτὸν θέσιν πρὸς ἀπόσεισιν τοῦ σκότους εἰς ὅσον ἔνεστι μακροτέραν ἔκτασιν, ἵνα οὕτω γνωσθῇ καὶ τονισθῇ τοῖς πᾶσι καὶ ὑπὸ πάντων ἡ σημασία τῆς μεγάλης ἀπολυτρωτικῆς Θυσίας του, διὰ τὴν σωτηρίαν καὶ τὴν ζωὴν ἡμῶν ὡς ἀτόμων, ὡς Φυλῆς καὶ ὡς "Ἐθνους εἰς τοὺς αἰῶνας.

Εὐχαριστοῦντες τὸν Κύριον, ὁ ὁποῖος μᾶς συνδέει ἀρρήκτως διὰ τῆς πίστεως τοῦ Πνεύματός Του, ἀσπαζόμεθα τὴν δεξιὰν τοῦ Διδασκάλου καὶ Πανοσιολογιωτάτου κ. Π., διὰ τοῦ ὁποίου ἐδόθη ἡμῖν φῶς, καὶ διὰ τὴν ὑγείαν τοῦ ὁποίου δέον νὰ μὴ παύωμεν προσευχόμενοι, ἀσπαζόμεθα ἔνα ἔκαστον ὑμῶν, συμψάλλοντες:

«ΦΙΛΟΘΕΟΥ ΑΔΟΛΕΣΧΙΑΣ»

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

ΨΥΧΩΦΕΛΕΙΣ ΕΠΙΣΤΑΣΙΕΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ «ΑΡΙΘΜΟΥΣ»

‘Υπὸ ΕΥΓΕΝΙΟΥ ΤΟΥ ΒΟΥΛΓΑΡΕΩΣ

Οἱ ἀντάρτες κατηγοροῦν, ἀπὸ ἴδιοτέλειαν
τοὺς φιλήσυχους καὶ φιλειρηνικοὺς ὡς στασιαστές.

‘Ο Κορὲ καὶ οἱ συναποστάτες σύντροφοί του, ἔκαμαν
ἄνω κάτω τὴ Συναγωγὴ τῶν Ἐβραίων, κι’ ἐκινδύνεψαν
νὰ τὴν σπρώξουν στὸ βάραθρο τοῦ ἔξαφανισμοῦ τῆς.
Κι’ ἀν τοὺς ἀκούσης, τοὺς βλέπεις νὰ καυχιένται καὶ νὰ
καμώνωνται, πώς αὐτοὶ εἶναι οἱ προστάτες τῆς, ποὺ δια-
φεντεύουν καὶ ὑποστηρίζουν τὰ δικαιώματά της κι’ ἐ-
λέγχουνε, μ’ ἀναισχυντία καὶ μὲ θρασύτητα, τὸν Μωϋσῆ
καὶ τὸν Ἀαρὼν, πώς τάχα τὴν ἀδικοῦνε καὶ τὴ βλάπτου-
νε· «Συνέστησαν ἐπὶ Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν καὶ εἴπαν....
διατὶ κατανίστασθε ἐπὶ τὴν Συναγωγὴν Κυρίου;» (‘Αριθ.
ιστ’, 3).

Καθὼς βλέπετε, ἐμφανίζουνε τὰ πράγματα ἀντίστροφα
πρὸς τὴν πραγματικότητα καὶ τὴν ἀλήθεια. Ἐλέγχουνε
σὰν ταραχοποιοὺς καὶ σὰν ἀτάκτους τοὺς φιλειρηνικούς
καὶ φιλήσυχους ὅδηγούς τοῦ λαοῦ. Κι’ ἐνῷ αὐτοὶ εἶναι
οἱ δημεγέρτες καὶ ταραχίες καὶ οἱ στασιαστές, τοὺς κα-
ταγγέλλουνε πώς εἶναι δῆθεν τύραννοι καὶ δικτάτορες.

Παρόμοιος ἔγινε κατόπιν κι’ ὁ ἔλεγχος κι’ ὁ κατονει-

«Αἰνει ἡ ψυχή μου τὸν Κύριον, αἰνέσω Κύριον ἐν τῇ ζωῇ μου,
ψαλῶ τῷ Θεῷ μου ἔως ὑπάρχω» (ψαλμ. ριε (ριδ). Τὰ «Χριστια-
νόπουλα θὰ πᾶμε μὲ χαρά, νὰ ποῦμε μήνυμα ποὺ φέρνει τὴ χαρά»,
καὶ «Στὸν στρατὸν τοῦ Ἰησοῦ διαρκῶς θὰ πολεμῶ, ἔως ὅτου ἐκ
τῆς γῆς αὐτῆς κληθῶ» (Ρωμ. γ', 35-39, Β' Κορινθ. δ', ε', στ').

Τῷ Κυρίῳ ἡ δόξα καὶ τὸ Κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.
‘Αμήν.

Τὰ μέλη τοῦ Χριστιαν. ‘Ομίλου Φυλ. Τ.
“Ἐπονται ὑπογραφαὶ

δισμὸς τοῦ Προφήτη Ἡλία ἀπὸ τὸν Ἀχαάβ. Μὲ μόνη τὴ διαφορά, πώς ἐκεῖνος γίνηκεν ἀπὸ δεισιδαιμονία, κι' ὅχι ἀπὸ ματαιοδοξία καὶ τύφο καὶ ὑπερηφάνεια, διποὺς γίνηκε τοῦ Κορὲ καὶ τῶν γύρω του· «Σὺ εἶ ὁ διαστρέφων τὸν Ἰσραὴλ» (Γ' Βασιλ. ι', 17). Σὺ διαστρέφεις τὸν Ἰσραὴλ, Ιτοῦλεγεν ἐνῷ συνέβαινε τὸ ἀντίστροφο. Καὶ τοὺς Ἐβραίους δὲν τοὺς διέστρεψεν ὁ Προφήτης, ἀλλὰ ὁ ἀσεβῆς βασιλέας καὶ ἡ πατρική του οἰκογένεια. Συχνὰ τὸ βλέπομε αὐτό. Καὶ οἱ παραβάτες τῶν νόμων καὶ τῶν ἐντολῶν, διαστρέφοντας τὰ πράγματα, κρεμνοῦνται ἀνασχυντα τὶς δικές τους ἀθλιότητες στοὺς ἄλλους. Καὶ ὑποκρίνονται πώς ὑπερασπίζονται αὐτή, μὲ ζῆλο καὶ μ' ἀφοσίωση, τοὺς νόμους, ποὺ τοὺς παραβάινουν καὶ τοὺς καταπατοῦνται τάχα οἱ ἄλλοι. Καὶ στὸ σημεῖο αὐτό, πρέπει νὰ δείξωμε κι' ἔνα ἄλλο εἶδος πονηρίας τοῦ μοχθηρότατου ἐκείνου Κορὲ κι' ὅλων τῶν ἄλλων ποὺ ἐστασίασαν μαζί του. Πασχίζουνται δηλαδὴ νὰ συγκαλύψουντε τὸ φθόνο τους πρὸς τὸν Μωϋσῆ καὶ πρὸς τὸν Ἀαρὼν, μὲ τὸ ζῆλό τους τάχα γιὰ τὴν Συναγωγή. Καὶ τὴν λύσασα τῆς φιλοδοξίας ποὺ τοὺς κυριεύει, προστιθοῦνται νὰ τὴν παραστήσουνται, μὲ δόλιο τρόπο, σὰν μιὰν ἀξιαίπαινη κι' ὀφειλόμενη πρόβλεψη καὶ φροντίδα τους γιὰ τὴν Κοινότητα καὶ γιὰ τὸ σύνολο. Δὲν γνοιάζονται τάχα γιὰ τοὺς ἔσωτούς των, παρὰ γιὰ τὴ Συναγωγή. Καὶ τοὺς ἀκούεις νὰ λένε, πώς δὲν φροντίζουνται γιὰ τὸ συμφέρον τους, ἀλλὰ γιὰ τὸ καλὸ τῆς Κοινότητας.

Τὸ ἕδιο ἔκαναν καὶ τάφεντικὰ τῆς μικρῆς ἐκείνης κορούλας, ποὺ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος τὴν ἐλύτρωσε ἀπὸ τὸ πονηρὸ πνεῦμα τοῦ Πύθωνα. Ἐσύρανε κι' αὐτοὶ τὸν Παῦλον καὶ τὸν Σίλα στὴν ἀγορὰ καὶ στοὺς "Αρχοντες καὶ στοὺς Στρατηγούς, γιὰ νὰ τοὺς καταδικάσουνται σὰν ταραξίες κι' ἀναστατωτὲς τῆς πολιτείας. Δὲν λένε, πώς τῶν καμαντεύεις ἐπειδὴ ζημιώθησαν ἀπὸ τὰ κέρδητά τους, ποὺ τὰ στερηθήκαν, ἐπειδὴ ἡ μάντισσα, ποὺ ἤτανε στὴ δούλεψή τους γιατρεύθηκεν ἀπὸ τὸν Παῦλον, «ἡτις ἐργασία πολλὴν παρεῖχε τοῖς Κυρίοις αὐτῆς μαντευομένη» (Πράξ.

’Αποστ. ιστ’, 16). Δὲν λένε κι’ αὐτοὶ τὸ πραγματικό-
τους κίνητρο, δτι δηλαδὴ μαζὶ μὲ τὸν Πύθωνα ἔξαφανί-
σθηκε καὶ ἡ «έλπις τῆς ἐργασίας αὐτῶν». Παρὰ φωνά-
ζουνε, πῶς τοὺς κινεῖ δῆθεν ὁ ζῆλος γιὰ τὴν πολιτεία
τους· καὶ πῶς τάχα δὲν τὸ ὑποφέρουνε νὰ βλέπουνε νὰ κα-
ταφρονοῦνται τὰ πατροπαράδοτά τους ἥθη κι’ ἔθιμα.
«Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι ἐκταράττουσιν ἡμῶν τὴν πόλιν.... καὶ
καταγγέλλουσιν ἔθη, ἀ οὐκ ἔξεστιν ἡμῖν παραδέχεσθαι,
οὐδὲ ποιεῖν, Ρωμαῖοις οὖσι» (Πράξ. ιθ’, 21).

Τὸ ἴδιο ἔκαμε κι’ ὁ ἀργυραμοιβὸς Δημήτριος ὁ Ἐφέ-
σιος, ὅταν συγκινοῦσε τὰ πλήθη καὶ τὰ διήγειρεν ἐναντίον
τοῦ Παύλου. Κι’ αὐτός, οὔτε λέξη δὲν εἶπε, γιὰ τὴ ζημιὰ
ποὺ ἐπάθαινε στὴ δουλειά του. ’Αλλὰ ἀγωνιζότανε νὰ
παραστήσῃ πῶς ἡ ζημιὰ ἥτανε γενική, κι’ ἀφοροῦσεν
ὅλους, ποὺ ἀσκούσανε τὸ ἴδιο μὲ τὸ δικό του ἐπάγγελμα.
«’Ανδρες, ἐπίστασθε, δτι ἐκ ταύτης τῆς ἐργασίας ἡ εὐ-
πορία ἡμῶν ἐστι» (Πράξ. ιθ’, 25). Καὶ μάλιστα ἡ ζημιὰ
αὐτὴ ἔφθανε στὸ σημεῖο νὰ φθάνῃ ώς εἰς αὐτὴν τὴν μεγά-
λη θεάν ’Αρτέμιδα, κι’ ἀπλωνότανε σ’ ὅλη τὴν ’Ασία καὶ
σ’ ὅλο τὸν κόσμον. «Κινδυνεύει, ἔλεγε, καὶ τὸ τῆς μεγά-
λης θεᾶς ’Αρτέμιδος ’Ιερὸν εἰς οὐδέν λογισθῆναι, μέλλειν
τε καὶ καθαιρεῖσθαι τὴν μεγαλειότητα αὐτῆς, ἦν ὅλη ἡ
’Ασία καὶ ἡ Οίκουμένη σέβεται» (Πράξ. ιθ’, 27).

Κοντὰ σ’ ὅλα αὐτά, γιὰ ν’ ἀναφέρωμε τελευταῖα κι’
αὐτό. ὅταν στὸ συνέδριο κατὰ τοῦ Θεανθρώπου Σωτή-
ρα μας ἐγνωμάτευσε κι’ ὁ παράνομος ’Αρχιερέας, «ὅτι
συμφέρει ἵνα εἰς ἀπώληται ὑπὲρ τοῦ λαοῦ» (’Ιωάν. ια’,
50), τί νομίζεται τάχα, ἡ πρόβλεψή του καὶ ἡ φροντίδα
του ἥτανε πραγματικὰ γιὰ τὸ καλὸ τοῦ λαοῦ; ”Οχ!, ἥ-
τανε ἀνύπαρκτη. ’Αλλὰ τὸ εἶπεν ὑποκριτικά, κι’ ἐπειδὴ
ἔβλεπε νὰ καταγγέλνεται καὶ νὰ στηλιτεύεται φανερὰ
κι’ ἐμπρὸς στὰ μάτια τοῦ λαοῦ ἡ παράνομη ’Ιεραρχία,
ποὺ αὐτὸς ὑπεράσπιζε τὰ συμφέροντά της.

Σὰν ἀκούωμεν μερικὲς φορὲς κάποιους νὰ σχίζωνται κυ-
ριολεκτικὰ καὶ νὰ χαλᾶνε τὸν κόσμο γιὰ τὴν κοινὴ δῆθεν
ἀφέλεια καὶ γιὰ τοὺς ἄλλους, ἔξω ἀπὸ κάθε μέτρο· ὅταν

τοὺς βλέπω νάχουνε διάπυρο καὶ φλογερὸ καὶ παράδοξο
ζῆλο, καὶ ν' ἀγωνιοῦνε, ν' ἀφρίζουνε καὶ νὰ πλαντᾶνε γιὰ
τὸ κοινὸ καλὸ καὶ γιὰ τὸ συμφέρον τοῦ λαοῦ.....᷂, τότε
ὑποπτεύομαι, πῶς κάτω ἀπὸ τὸν ἔξαλλον αὐτὸ ζῆλό τους,
κρύβουνε δικά τους συμφέροντα· κι' ὅτι περισσότερο
γνοιάζονται γι' αὐτά, παρὰ γιὰ κεῖνα. Κι' ὅτι γι' αὐτὸ^ν
προσπαθοῦνε νὰ μὴν τὸ φανερώνουνε. Καὶ πραγματικὰ
σπανιώτατα γελάσθηκα στὶς κρίσεις μου γιὰ τοὺς τέ-
τοιους ἀνθρώπους.

Οἱ κληρικοὶ διαφοροποιοῦνται ἀπὸ τοὺς λαϊκούς.

Αὐτοὶ ποὺ ἐτάχθηκαν νᾶναι λειτουργοὶ καὶ διάκονοι
τοῦ Θεοῦ στὴ θεία λειτουργία, ἀποτραβιοῦνται κι' ἀπο-
ξενώνουνται, κατὰ κάποιο τρόπο, ἀπὸ τοὺς περισπασμοὺς
κι' ἀπὸ τὶς ἔγνοιες τοῦ κόσμου. Οἱ Ἱερεῖς καὶ οἱ Λευΐτες
ξεχωρίσθηκαν ἀνάμεσα ἀπὸ τὸ λαὸ τῶν Ἑβραίων, ὡς
«δόμα δεδομένον Κυρίῳ, λειτουργεῖν τὰς λειτουργίας
τῆς σκηνῆς τοῦ Μαρτυρίου» σὰν ἀφιερώματα, ποὺ ἐχα-
ρίσθηκαν στὸν Κύριο, γιὰ νὰ χρησιμεύουνε στὴ λατρεία
τῆς σκηνῆς τοῦ Μαρτυρίου ('Αριθ. ιη', 1-7).

Οἱ μὲν Ἱερεῖς γιὰ τὴν ἐσωτερικὴ λατρεία, οἱ δὲ Λευΐτες
γιὰ τὴν ἐξωτερική. Γι' αὐτὸ δὲν πήρανε κι' αὐτοὶ μερίδιο
ἀπὸ τὴν γῆ τῆς Ἐπαγγελίας, ὅπως ἐπήρανε δλεῖς οἱ ἄλ-
λες φυλές· «Καὶ ἐν μέσῳ υἱῶν Ἰσραὴλ οὐκληρονομήσουσι
κληρονομίαν». 'Ο Θεὸς τὸ θέλησεν αὐτό· «Ἐν τῇ γῇ οὐ
κληρονομήσεις, καὶ μερὶς οὐκ ἔσται σοι ἐν αὐτοῖς, διτι
ἐγὼ μερὶς σου καὶ κληρονομία σου» ('Αριθ. 23). Κι'
ὅσα ἀφιερώματα προσέφερνεν ὁ λαός, ἢ τὰ σὰν πριμα-
ρόλια ἀπὸ τὶς καρποφορίες ἢ σὰν θυσίες, ὅλα αὐτὰ ἥσαν
προωρισμένα σὰν ἀμοιβὴ γιὰ τοὺς Ἱερεῖς τὸ δὲ δέκατο
ἀπὸ κάθε εἰσόδημα τῶν Ἰσραηλιτῶν, ἥτανε γιὰ τὸ
μισθό τους. Καὶ οἱ Ἱερεῖς πάλιν εἴχανε χρέος νὰ ἐξαιροῦνε
ἔνα μέρος ἀπὸ τὰ εἰσοδήματά τους γιὰ τὸν Ἀρχιερέα
ἀπὸ κάθε εἰσπραξή τους. Τὸ δέκατο δηλαδὴ τοῦ δεκάτου.
Μ' αὐτὴ τὴν Ἱεροπρεπέστατη καὶ θεοδίδακτην οἰκονομία

ξεχώριζαν ἀναμεταξύ τους οἱ Ἱερεῖς ἀπὸ τοὺς λαϊκούς. Κι' ἀν κάποιος λαϊκὸς Ἐβραῖος ἀποτολμοῦσε καὶ εἶχε τὴν ἀποκοτιὰν νὰ κάμη κάτι, ἀπ' αὐτὰ ποὺ ἐταίριαζαν στὴ λατρεία καὶ στὴν ἔξυπηρέτηση τῆς Σκηνῆς, τὸν καταδίκαζαν σὲ θάνατο γιὰ τὴν τόλμη του· «Καὶ οὐ προσελεύσονται οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ εἰς τὴν Σκηνὴν τοῦ Μαρτυρίου, λαβεῖν ἀμαρτίαν θανατηφόρον» (Ἐξοδ. 22). Αλλὰ κι' ἀπὸ τ' ἄλλο μέρος, τόσον οἱ Ἱερεῖς ὅσον καὶ οἱ Λευΐτες, ἤτανε ὑποχρεωμένοι νὰ μὴ καταπιάνωνται μὲ ἔργα ποὺ ἀνήκανε στοὺς λαϊκούς. Ή Ἱερατικὴ φυλὴ ἤτανε ἀφιερωμένη στὸν Κύριο, μακρυὰ ἀπὸ τὶς ματαιότητες τοῦ μάταιου κόσμου καὶ ξεχωρισμένοι ἀπὸ τὸ πλῆθος γιὰ νὰ μποροῦνε νὰ καταγίνωνται περισσότερο στὰ θεῖα, ποὺ αὐτὸ τὰνε ὁ προορισμός τους. Κι' αὐτὰ τὰ δύο ξεχωριστὰ ἀξιώματα, καὶ ἡ Ἱερατικὴ δηλαδὴ καὶ ἡ πολιτικὴ ἔξουσία καὶ διοίκηση, ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Μωϋσῆ καὶ τοῦ Ἀαρὼν ἤτανε ξεχωρισμένα πάντα, κι' ὅσο καιρὸ οἱ Ἐβραῖοι ἐπολιτεύονταν θεάρεστα καὶ σύμφωνα μὲ τὸν νόμο. «Οταν ὅμως σιγὰ σιγὰ παραστράτισαν κι' ἔξέκλιναν, τότε ἄρχισεν ἡ Ἱερατικὴ ἔξουσία νὰ συμπορεύεται καὶ νὰ συμπεθεριάζῃ, μὲ τὴν πολιτικὴ ἔξουσία. Κι' οἱ Ἀρχιερεῖς κατήντησαν Ἐθνάρχες, οἱ Ἱερεῖς δημογέροντες καὶ οἱ Λευΐτες κοσμόδουλοι.

‘Αλλοίμονό μας ὅμως ! Ή παρεκτροπὴ καὶ ἡ διαστροφὴ αὐτὴ σιγὰ σιγὰ παρεισέφρυσε καὶ στὴν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ. Καὶ ἡ ἀταξία καὶ ἡ σκανδαλιστικὴ αὐτὴ θρασύτητα, προπέτεια τοῦ παλαιοῦ νόμου προχώρησε κατόπιν καὶ στοὺς ὀπαδούς τοῦ νέου ! Καὶ φανήκανε καὶ σὲ μᾶς δυὸ ρομφαῖς νὰ ὑψώνουνται ἀπὸ τὸ ἴδιο χέρι. Κι' ἔτσι ὑπάρχουνε καὶ στοὺς καιρούς μας αὐτοὺς δυὸ σπαθιά, ποὺ εἶναι ὅλως διόλου ἀσυμβίβαστα κι' ἐναντιώτατα μεταξύ τους, ὅπως εἶναι τὰ φρονήματα τὰ κοσμικὰ καὶ τὰ φρονήματα τοῦ Θεοῦ.

(Συνεχίζεται)

Απόδ. ΘΕΟΔΟΣΗ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

Γ'. Η ΕΚΠΛΗΡΩΣΙΣ ΤΟΥ ΣΚΟΠΟΥ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

α) Ή π αι δ ο π οι ἵ α. Είναι πρωταρχικὸ καὶ θεμελιῶδες καθῆκον. Δὲν ὑπάρχει ἀποστολὴ πιὸ μεγάλῃ ἀπ' αὐτή, ποὺ ἀποτελεῖ τὴ δημιουργία τῆς ζωῆς. Γι' αὐτό, τις ὠραῖες καὶ συγκινητικές στιγμές τοῦ γάμου ἡ Ἐκκλησία προσεύχεται, κοντά στ' ἄλλα, καὶ γι' αὐτὸ τὸ ὑψιστο ζήτημα, χωρὶς τὴν πραγμάτωση τοῦ ὄποιου ἡ ἔνωση τῶν δύο ὑπάρχεων θάταν δλως διόλου ψεύτικη, κι' οἱ δυὸ αὐτοὶ δυστυχισμένοι γιὰ ὅλα τὰ χρόνια τῆς ζωῆς τους. «Ἄξιωσον αὐτοὺς ἴδειν τέκνα τέκνων... χάρισαι αὐτοῖς εὔτεκνίας ἀπόλαυσιν...» Ή Παναγία καὶ Ὁμοούσιος καὶ ζωαρχικὴ Τριάς, ἡ μία θεότης καὶ Βασιλεία εὐλογήσαι ὑμᾶς καὶ παράσχοι ὑμῖν... εὔτεκνίαν». «Υστερα, αὐτὸς εἶναι καὶ ὁ κατ' ἔξοχὴν σκοπὸς τοῦ γάμου. Δηλαδὴ ἡ τιμή, νὰ γίνωνται συνδημιουργοὶ τοῦ Θεοῦ, μὲ τὸ χάρισμα νὰ φέρουν στὸν κόσμο παιδιά, τὰ ὄποια θὰ βοηθήσουν γιὰ ν' ἀναδειχθοῦν πολίτες τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν.

Άναμφισθήτητα θὰ ἦταν δυνατὸ ὁ ἰδιος ὁ Θεὸς νὰ δημιουργήσῃ μόνος Του ἀπ' τὴν ἀρχὴν ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, ὅσοι ἔζησαν καὶ θὰ ζήσουν. Ἀλλὰ δὲν θέλησε μ' αὐτὸ τὸν τρόπο νὰ ὁλοκληρώσῃ τὴ δημιουργία Του. Προτίμησε νὰ δείξῃ στὸν ἄνδρα καὶ στὴ γυναῖκα τὴ μεγάλη Του αὐτὴ εὔνοια. Νὰ τοὺς κάνῃ πηγὴ γιὰ νέες ζωές. Καὶ νὰ περιμένῃ ἀπ' αὐτοὺς νὰ φέρουν σὲ καλὸ πέρας αὐτὴ τὴ σπουδαίᾳ ὄλικὴ καὶ πνευματικὴ γέννησι. Αὕτη είναι ὄχι ἀπλῶς μιὰ ξεχωριστὴ τιμή. Ἀλλὰ κι' ἡ πιὸ συγκινητικὴ ἀπόδειξη τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ Θεοῦ στὸν ἄνδρα καὶ στὴ γυναῖκα !

Γι' αὐτὸ ἡ τέκνογονία δὲν ἀποτελεῖ θέλημα μόνο τῶν γονέων. Είναι προπαντὸς θέλημα τοῦ Θεοῦ. Είναι ιερὴ κλῆσις Του γιὰ νὰ γίνουν συνδημιουργοί Του. Νὰ φέρουν στὸν κόσμο παιδιά.

Κάποιος ξένος συγγραφεὺς εἶπε κέπτοε, πολὺ σωστά : Δὲν ἥμπορεῖτε νὰ εἰσθε ἐρασιτέχναι γονεῖς. Μὲ τὰ λόγια αὐτὰ ἐννοοῦσε πώς δὲν είναι δυνατὸν δυὸ ἀνθρώπινες ὑπάρχεις, χωρὶς συναίσθησι τῆς σοβαρᾶς εὐθύνης τῆς παιδοποίες, νὰ συνάψουν γάμο. «Ἐχουν ὑποχρέωσι νᾶναι «φιλότεκνοι», ὅπως γράφει ὁ Ἀπόστολος Πέτρος. Ὁφείλουν ν' ἀγαποῦν τὰ παιδιά. Νὰ θέλουν ἀβίαστα νὰ φέρουν παιδιὰ στὸν κόσμο. Νὰ φανοῦν δηλαδὴ συνεπεῖς στὴ μεγάλῃ ἀποστολῇ τους.

Ἀπ' αὐτὴ τὴν ἀποψὶ είναι ἔνοχοι μεγάλης ἀμαρτίας οἱ σύζυγοι ἐκεῖνοι, ποὺ καταπατοῦν τοῦ Θεοῦ τὸ θέλημα καὶ ἀποφεύ-

γουν τὴν τεκνογονία. Ἀνατρέπουν ἔτσι τρομακτικὰ τὸ βαθύτερο σκοπὸ τοῦ γάμου, τὴν ἔννοια τῆς οἰκογενείας μὲ τὴν ἄρνησι τῆς κυριώτερης ἀποστολῆς. Κατὰ τὴν ἔκφρασι δὲ τῆς βιολογίας, περιφρόνησις στὸ παιδί, ἀδιαφορία πρὸς τὴν ὑπαρξή του, εἶναι «ἔκφυλιστικὴ τάσις». Ἀποβαίνουν οἱ σύζυγοι «δέντρα φθινοπωρινά, ἄκαρπα, δις ἀποθανόντα, ἐκριζωθέντα» (*Ιουδ.* 12), γιὰ νὰ καοῦν στὴν «κάμινον τοῦ πυρός» (*Ματθ.* 1γ', 42, 50), ἀφοῦ φθάνουν στὸ τραγικὸ σημεῖο—πολλές φορές—φρικτὰ κι' ἀποτρόπαια νὰ ἐγκληματοῦν, γιὰ νὰ μὴ γίνουν γονεῖς !

‘Αλλ’ αὐτὴ ἡ τρομερὴ ἀνταρσία κατὰ τοῦ Θεοῦ· αὐτὴ ἡ περιφρόνηση στὸ ἄγιο θέλημά Του· αὐτὴ ἡ λιποταξία ἀπ’ τὸ ύπερτατὸ καθῆκον, δὲν ἀφίνει τοὺς συζύγους χωρὶς συνέπειες. Εἴπαμε πῶς εἶναι τρομερὰ ἔνοχοι μπροστὰ στὸ Θεό, ὅσοι ἀποφεύγουν τὴν τεκνογονία καὶ μάλιστα ὅσοι σκοτώνουν ἀσπλαγχνα τὰ ἴδια τὰ σπλάγχνα τους, τὰ παιδιά τους! ‘Αλλ’ ἔκτὸς αὐτοῦ ἔχομε κι' ἄλλα ἐπακόλουθα, πολὺ θλιβερὰ γι' αὐτὴ τὴ ζωή, ποὺ κυριολεκτικὰ τὴν ἀναστατώνουν.

Διάσημοι γυναικολόγοι, γιατροὶ·καθηγηταί, ὁμοιογοῦν, πῶς ἡ γυναικα ποὺ ἀρνεῖται τὴ μητρότητα, παθαίνει ἀρτηριοσκλήρωση, νευρασθένεια, πίεσι, νεύρωσι καρδιακή, νευρικὲς διαταράξεις!... “Υστερα, οἱ τρομεροὶ ἔλεγχοι τῆς συνειδήσεως δὲν ἀφίνουν καὶ τοὺς δυὸ νὰ ἡσυχάσουν. Ἡ γυναικα ὑποφέρει πιὸ πολύ. Αὐτή, ποὺ «σωθήσεται διὰ τῆς τεκνογονίας» (*Α'* Τιμ. *β'*, 15), χάνει ὅλη της τὴν ἀξιοπρέπεια. Ἀρνεῖται αὐτὴ τὴ χαρά, τὴν ἔννοια τοῦ σπιτιοῦ. Γίνεται προδότρια. Ζεφεύγει ἀπ’ τὴν κύρια ἀποστολή της. Καὶ ἀκολουθεῖ μ' εὔκολιά ἡ συζυγικὴ ἀπιστία. Σημειώνεται δηλαδὴ παρέκκλισις ἀπ' τὴν ὁρθὴ γραμμὴ· ἐκτροχιασμός. Καὶ τὸ ἐπαίσχυντο διαζύγιο!

Νά, ἡ ὄργη τοῦ Θεοῦ !

Μήν πῆ κανεὶς τώρα πῶς στέκονται, σὰν σοβαρές, ὅλες οἱ ἀπιστεῖς δικαιολογίες, ποὺ προβάλλουν ὅλοι, ὅσοι ἀποφεύγουν τὸ Ἱερώτερο αὐτὸ καθῆκον. Οἱ περισσότεροι κινοῦνται ἀπ' τὴ σκέψι πῶς τὰ παιδιά εἶναι βάρος κι' ἐμπόδιο γιὰ τὴν ἐλεύθερη κι' ἀνερμάτιστη ζωή τους. Κι' ὅσοι πάλι ίσχυρίζονται πῶς δὲν ἐπιτρέπουν τὰ οἰκονομικά τους μέσα, ἀποδεικνύονται ἀπιστοὶ καὶ ύλισται στὴν πραγματικότητα, γιατὶ ἀποκλείουν τὸ θεῖο παράγοντα, τὴν Πρόνοια τοῦ Θεοῦ, ἡ ὅποια τόσες καὶ τόσες οἰκογένειες θεοφιβούμενες ἔχει ἀπ' τὴν ἀφάνεια καὶ ἀσημότητα ἀνυψώσει, κατὰ τρόπο θαυμαστό, ποὺ ἐβοήθησαν ὑστερα τὴν Κοινωνία, τὸ *Ἐθνος*.

Καὶ ἐρωτῶ: Οἱ πλούσιοι, κι' ὅλοι οἱ εὐκατάστατοι οἰκονομικά, ποὺ ἔχουν ὅλα τὰ μέσα, γιὰ ν' ἀναδείξουν μεγάλες οἰκογένειες, δικαιολογοῦνται, ὅταν συστηματικὰ ἀποφεύ-

γούν τὴν παιδοποιία ; Κι' ἔπειτα ξέρομε πώς οἱ μεγαλύτεροι ἄνδρες τῆς Ἰστορίας, ὅλων τῶν αἰώνων, ἀπὸ πολυμελεῖς καὶ πτωχεῖς οἰκογένειες προήρχοντο.

Ἐπομένως χρειάζεται πίστις ἀκλόνητη. Προσήλωσι στὴ θεία ἐπιταγή. Πλήρης πεποίθησις, ὅτι ὁ Θεὸς θὰ φροντίσῃ γιὰ τὴ διατροφὴ καὶ συντήρησι τῶν παιδιῶν, χωρὶς φυσικὰ καὶ νὰ σταυρώσουν τὰ χέρια τους οἱ γονεῖς.

Δὲν ἡμπτορεῖ εὔκολα καθένας νὰ φαντασθῇ τὶ πλοῦτος ἀνυπολόγιστος, τὶ εὐλογία Θεοῦ, τὶ τιμὴ καὶ δόξα γιὰ τοὺς γονεῖς εἶναι τὰ παιδιά. Μπροστὰ σ' αὐτά, πλούτη, χρυσάφια, περίβλεπτα ἀξιώματα, δὲν συγκρίνονται. Τὰ παιδιά ἀποτελοῦν συνδετικὸ κρίκο γιὰ τοὺς συζύγους. Χαρὰ ἀνερμήνευτη γι' αὐτοὺς καὶ ἴδιαίτερα γιὰ τὴ μητέρα. «Ἡ στιγμή, ποὺ γεννιέται τὸ παιδί—βεβαιώνει μιὰ χρ/νή μητέρα—εἶναι στιγμὴ ὑψίστης χαρᾶς στὴ ζωὴ τῆς γυναίκας· ἡ κορφὴ τοῦ κύματος ποὺ τὴν ἀνεβάζει : μιὰ συγκίνησι, μιὰ χαρά, μὲ τὴν ὅποια καμμιὰ ἄλλη δὲν συγκρίνεται. Είναι ἡ ἴδια ἡ χαρὰ τῆς δημιουργίας».

Γι' αὐτό, τὸ παιδί πρέπει νὰ γεννηθῇ μέσα σ' ἔνα σπίτι δημιουργημένο ἀπὸ τὴν τέλεια χριστιανικὴ πίστι καὶ τὴ γνήσια κοινὴ ἀγάπη δύο ὑπάρχειων, ποὺ ἐλεύθερα, ἀβίαστα, διάλεξαν ἥ μιὰ τὴν ἄλλη· κι' ἔνωσαν τὶς ζωές τους σὲ μιὰ ἀμοιβαία κι' ὀλοκληρωτικὴ ἐγκατάλειψι.

β) Ἡ Χριστιανικὴ ἀνατροφὴ τῶν παιδῶν. Είναι βέβαια ἔργον κόπων, μόχθων, θυσιῶν. Παρὰ ταῦτα ὅμως εἶναι κι' ἡ πιὸ ὡραία κι' εὐχάριστη ἀπασχόλησι τῶν γονέων.

Ἐφεραν στὸν κόσμο τὰ παιδιά. Ἐξεπλήρωσαν μ' αὐτὸ τὸν τρόπο τὸ ἔνα σκέλος τοῦ μεγάλου καθήκοντος. Τώρα χρειάζεται ἀπὸ μέρους των ἐντατικὴ προσπάθεια γιὰ τὴν ἀνατροφὴ τους.

Είναι ἀλήθεια, πώς πολλοὶ γονεῖς σήμερα δείχνουν μεγάλη φροντίδα κι' ἐπιμέλεια γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τὴ σωματικὴ καὶ τὴν ἄρτια διατροφὴ τους. Σ' αὐτὸ—παρατηρεῖ κανεὶς—τοὺς ὅδηγει ἥ φυσικὴ ἀγάπη, ποὺ μόνο δυστυχῶς στὸ σῶμα ἀποβλέπει. 'Αλλ' αὐτὸ δὲν είναι τὸ ἀπαν. Είναι μιὰ μονομέρεια καταστρεπτική. 'Αλλοίμονο στὴ μητέρα, ποὺ δὲν θὰ προλάβῃ τὸν κίνδυνο. 'Ἡ τυφλὴ ἀγάπη τῆς δημιουργεῖ χαρακτῆρες ἀπαιτητικούς, δυστρόπους, μαλθακούς. 'Εκτρέφει τὸ σῶμα θαυμάσια. 'Αλλὰ σκοτώνει τὴν πνευματικότητα, τὴν προσωπικότητα τοῦ παιδιοῦ.

'Ιδιαίτερη, λοιπόν, ἐπιμέλεια ἀπαιτεῖται γιὰ τὴ μόρφωσι τοῦ χαρακτήρα καὶ τὴ διάπλασι τῆς ψυχῆς τῶν παιδιῶν. 'Ἡ

προκοπή κι' ἡ εύτυχία τους εύρισκεται κατά κανόνα στὰ χέρια τῆς μητέρας, ποὺ πρέπει νᾶναι χριστιανική ἀξία, προσωπικότητα, ἄνθρωπος πίστεως καὶ ἀρετῆς, εὔσεβείας καὶ προσευχῆς. "Ωστε, μαζὶ μὲ τὸν ἄνδρα, νᾶναι εἰς θέσιν νὰ δίνη τὸ καλὸ παράδειγμα στὰ παιδιά της.

"Η μητέρα μὲ τὴ βαθεὶὰ καὶ πηγαίᾳ στοργή της καλεῖται ν' ἀναθρέψῃ τὰ παιδιά της «ἐν παιδείᾳ καὶ νουθεσίᾳ Κυρίου» (Ἐφεσ. στ', 4). Μ' ὅλη τὴν προσοχὴν τῆς καρδιᾶς της καὶ μ' ὅλη τὴ δύναμη τῆς ψυχῆς της, θὰ ἐπιδιώξῃ νὰ τὰ μορφώσῃ κατὰ Χριστόν. Ἀπ' τὶς δικές της ἀρετές θὰ ἐμπνεύσῃ σ' αὐτὰ πόθους ἀγνούς, ὁραματισμούς εὐγενικούς, ζωὴν ἀνωτερότητος καὶ ἀρετῆς. Βαθεὶὰ φωτισμένη, μ' εὔσυνείδητη χριστιανική ζωὴ, μὲ παράδειγμα ἴδανικό, θὰ στεγάζῃ στὴν ψυχὴ τῶν παιδιῶν της τὴν ἀγάπην πρὸς τὸ ὄρασιο, τὴν καλωσύνη, τὴν ζωντάνια, τὶς ἄγιες ἐφέσεις γιὰ πνευματικὲς κατακτήσεις. Στηριγμένη στὴν εὔσεβεια, θὰ μεταδώσῃ τὴ γνώση τοῦ θείου Νόμου. Θὰ συνεργήσῃ στὴν ἔφαρμογή του σ' ὅλες τὶς ἑκδηλώσεις τοῦ οἰκογενειακοῦ βίου (Δευτερ. σ', 6-7). Θὰ διδάξῃ αὐτὴ τὴν ἀνάγκη τῆς προσευχῆς. Θὰ μεταβάλῃ τὸ σπίτι της σὲ «κατ' οἶκον Ἐκκλησίαν», δηλαδὴ κέντρο καὶ ἔργαστήριο πνευματικό, ὅπου ἐπιδέξια θὰ σμιλεύωνται χαρακτῆρες. Κι' ἀπ' τὸ ὅποιο θὰ βγοῦν οἱ καλοὶ χριστιανοί, οἱ ἔξαίρετοι κληρικοί, οἱ ἐκλεκτοὶ ἐπιστήμονες, οἱ συνειδητοὶ τεχνῖτες, ὅλα τὰ φωτισμένα μέλη τῆς κοινωνίας, ποὺ θὰ ἐργασθοῦν πολὺ μὲ ἀφοσίωση κι' ἐνθουσιασμὸ γιὰ τὴν ὀλοκληρωτικὴ ἀνασυγκρότησί της.

"Ετοι ἔργαζεται ἡ καλὴ χριστιανὴ μητέρα. Θυσιάζεται κάθε μέρα στὸ βωμὸ τῆς ἀγάπης. Καὶ ξέρει νὰ ἐπαινῇ, ὅταν πρέπει, τὰ παιδιά της. Ἀλλὰ γνωρίζει καὶ νὰ τὰ τιμωρῇ παιδαγωγικά, σὰν χρειάζεται.

"Αποτέλεσμα. Τὰ παιδιά ἀναδεικνύονται. Μένουν ἀφωσιωμένα στὸ πατρικὸ σπίτι. Διατηροῦν ἀπέραντη ἀγάπη στοὺς γονεῖς τους. Δείχνουν ὑπακοή, σεβασμό, ἀπέναντί τους. Διασώζονται ἀτρωτοὶ ἀπ' τὰ τρομερὰ ἥθικὰ καὶ πνευματικὰ ναυάγια. Καὶ λαβαίνουν, σὰν ἀναφαίρετη κληρονομιά, ὅχι μέγαρα, χρήματα (λίρες) ἢ κτήματα· οὔτε ἀπλῆ «κοσμική» μόρφωση, δηλ. πτυχία, γλῶσσες, μουσική, ποὺ μόνα αὐτὰ δὲν ὀξίζουν ἀπολύτως τίποτε, ἀλλὰ πίστη θερμή, ζωντανή, μόρφωση ψυχική, προσόντα ἥθικὰ καὶ πνευματικά !

(Συνεχίζεται)

Άρχ. ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ ΒΙΤΑΛΗΣ
‘Ιεροκήρυξ ‘Ι. Μητροπόλεως Νικοπόλεως

‘Η ἀγωνία τῆς Ὁρθοδοξίας

ΤΟ ΥΠΟ ΔΙΩΣΙΝ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ
ΚΑΙ Ο ΣΚΛΗΡΟΣ ΑΝΤΙΧΡΙΣΤΟΣ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ ΔΙΩΚΤΗΣ ΤΟΥ

ΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΜΙΑ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ ΑΚΑΤΑΛΥΤΗ

‘Η ἔξεγερσις τοῦ πολιτισμένου κόσμου

Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ἡ κορυφὴ τῆς Ὁρθοδόξου Ἑκκλησίας, οὐδέποτε κατὰ τὴν διάρκειαν δέκα ἔξι αἰώνων ἀφ' ὅτου ἴδρυθη ἀντιμετώπισε μεγαλείτερον κίνδυνον ἐκδιώξεώς του. Τὸν κίνδυνο αὐτὸν τὸν ἀντιμετωπίζει σήμερον ὑπὸ τὶς πλέον σκληρὲς καὶ διὰ τὴν ὁμογένειαν τῆς Τουρκίας συνθῆκες. Ἐχει τάξει ὡς σκοπὸ τῆς ἡ Τουρκία νὰ ἐκδιώξῃ ὅπωσδήποτε τὸ Πατριαρχεῖον. Ἀδιαφορεῖ διὰ τὰς παραδόσεις καὶ τὴν ἱστορία του. Διαγράφει ὑποχρεώσεις ποὺ κατωχύρωσε ὁ Πορθητὴς εὐθὺς μετὰ τὴν ἄλωσιν τοῦ Βυζαντίου. “Ο, τι κατευθύνει αὐτὴν εἰς τὴν ἐπιδίωξιν τοῦ ἔξοντωτικοῦ τῆς σχεδίου κατὰ τῆς κορυφῆς τῆς Ὁρθοδοξίας τοῦ Φαναρίου εἴναι ἡ μισαλλοδοξία καὶ συγκεκριμένως τὸ ἀσβεστον μίσος κατὰ τῆς χριστιανικῆς Ἑκκλησίας καὶ παντὸς ὅτι ἔχει σχέσιν μὲ αὐτήν. Ἄλλ’ εἰς τὴν τραγικὴν αὐτὴν περίπτωσιν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἔξοντωτικοῦ προγράμματος δὲν εἴναι ἔνοχος ἡ ὑπεύθυνος ἡ Τουρκία ὡς ἔθνος καὶ ὡς λαός. Τὰ νήματα τῆς μισαλλοδοξίας καὶ τῆς ἔξοντωσεως κατὰ τῆς ὁρθοδοξίας καὶ τοῦ Πατριαρχείου τὰ κινεῖ καὶ τὰ κατευθύνει ὁ κουρδικῆς καταγωγῆς ἔχθρὸς τῆς χριστιανωσύνης πρωθυπουργός της, ὁ Ἰσμέτ ”Ινονου. Ὅπάρχει ἔνα πρόσφατο σχετικῶς παρελθόν καὶ μία ἱστορία ποὺ ἀποδεικνύουν τὴν πραγματικότητα. Ἀδιάφορον ἀν κατὰ τὰ θλιβερὰ ἀνθεληνικὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως τὸ φθινόπωρον τοῦ 1955 ὁ Ἰσμέτ ”Ινονου ὑψώσει τὴν φωνήν του ὑπὸ τοὺς θόλους τῆς Συνελεύσεως τῆς Ἀγκύρας καὶ κατέκρινε τὴν κυβέρνησιν διότι ἐπέτρεψε τοιαύτας ἀνθελληνικὰς ἐκδηλώσεις ποὺ διέσυραν τὴν ὀξιοπρέπειαν καὶ τὸν στοιχειώδη πολιτισμὸν τῆς Τουρκίας. Ἡταν ἀρχηγὸς τῆς ἀντιπολιτεύσεως τότε καὶ αἱ ἐκδηλώσεις ἐστεροῦντο εἰλικρινείας. Τὸ μῖσος κατὰ τῶν χριστιανῶν ὑπῆρχε ζυμωμένον μὲ τὸ κουρδικὸν αἷμα τοῦ πρωθυπουργοῦ τῆς σημερινῆς Τουρκίας. Καὶ ἀν κάτω ἀπὸ μιὰν μειλίχιον μορφὴν ἡ ἔνα ὑπόγλυκον μειδίαμα δὲν ἐπροδίδετο δ ἐσωτερικὸς ἀντιχριστιανικὸς κόσμος τοῦ Ἰσμέτ ”Ινονου, δὲν παρήρχετο ὅμως εὐκαιρία ποὺ νὰ μὴ ἐκδηλώνεται κατὰ τὸν πλέον ποταπὸν

τρόπον. Ἡ ήττα τὴν ὅποιαν ὑπέστη κατὰ τὴν Διάσκεψιν τῆς Λωζάννης εἰς τὴν ὅποιαν συνεζητήθη καὶ ἐκρίθη ὄριστικῶς ἡ θέσις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἔρριψε ζωηρότερον πῦρ εἰς τὴν ἀναμμένην φλόγα τοῦ ἀντιχριστιανικοῦ μίσους. Ἀπεδέχετο τὴν ἀπόφασιν τῆς Διασκέψεως ἐνῷ ταυτοχρόνως ὥρκίζετο εἰς τὸν Ἀλλαχὶ καὶ εἰς τὸν Προφήτην του—Ἀλλαχὶ μπιλλαχὶ—ὅτι δὲν θὰ ἔκλεινε τὰ μάτια του πρὶν ἀπολαύσῃ τὴν χαρὰν καὶ τὴν ἰκανοποίησι ἀπὸ τὴν ἐκδίωξιν τοῦ Πατριαρχείου ἀπὸ τὸ Φανάρι καὶ τὴν συστηματικωτέραν ἔξαφάνισιν τοῦ Ἑλληνικοῦ στοιχείου τῆς Βασιλίδος τῶν πόλεων. Ὁ τότε ἀρχηγὸς τοῦ τουρκικοῦ κράτους, ὁ Μουσταφᾶ Κεμᾶλ ὑπῆρξε ὁ πρῶτος φραγμὸς ἐναντὶ τοῦ ὅποιου ὁ Ἰσμέτ ἐδοκίμασε ἀναχαιτιζόμενον τὸ ἀντιχριστιανικὸν μένος του. Αἱ κατηγορηματικαὶ διαταγαὶ αὐτοῦ ὑπῆρξαν ἐκεῖναι πρῶται πού ἤναγκασαν τὸν Ἰσμέτ νὰ δείξῃ τάσεις ὑποχωρητικότητος, ἀλλὰ καὶ ἡ σθεναρὰ στάσις τῶν συμμάχων ἀντιπροσώπων κατὰ τὴν Διάσκεψιν συνετέλεσεν ἐν συνεχείᾳ εἰς τὸν ἀφοπλισμὸν τοῦ ἔχθροῦ τοῦ χριστιανισμοῦ, ἀρχηγοῦ τῆς ἀντιπροσωπείας τῆς Ἀγκύρας. Θὰ παραμείνῃ ἴστορικὴ ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς θέσεως τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχοῦ. Ὁ "Ινονού ἄλλοτε ἔχρησιμοποίει τὴν βαρυκοῖν του καὶ ἄλλοτε, ὁσάκις ἀνεπτύσσοντο ἀντιλήψεις προσασπίζουσαι τὴν παράδοσιν καὶ τὰ ἴστορικὰ προνόμια τοῦ Οἰκουμ. Πατριαρχείου, ἀνελάμβανε ἐπιθετικότητα ἀκούων καὶ τὶς ἐλάχιστες λεπτομέρειες τῶν λόγων τῶν συμμάχων συνέδρων ἀναπτηδῶν ἀπὸ τὸ κάθισμά του καὶ ἐρίζων μὲ αὐτούς. Οἱ σύμμαχοι ἐδέσησεν νὰ καταλάβουν ὅλην τὴν διπλωματική του δεξιότητα καὶ νὰ δώσουν δείγματα τῆς ἐσχάτης προσπαθείας των διὰ νὰ ἐπιτύχουν ὅ,τι πράγματι ἐπέτυχον: τὴν διάσωνιν τῆς θέσεως τοῦ Πατριαρχείου συμφώνως πρὸς τὰς παραδόσεις καὶ τὰ ἐκχωρηθέντα ὑπὸ τοῦ κατακτητοῦ προνόμια. Ἡκούσθη δὲ περὶ τὸ τέλος τῆς συζητήσεως μιὰ ἐκδήλωσις ἀνακουφίσεως ἀπὸ μέρους τοῦ Βρεττανοῦ ἀντιπροσώπου, τοῦ λόρδου Κῶρζον, ὁ ὅποιος ἔξωμολογήθη εἰς τοὺς συμμάχους συνεδέλφους του, ὅτι οὐδέποτε ἀντιμετώπισε τόσον ἐπίμοχθον καὶ ἐξαντλητικὴν καὶ σωματικῶς καὶ πνευματικῶς συζήτησιν ὅπως τὴν συζήτησιν μετὰ τοῦ Τούρκου πρωθυπουργοῦ εἰς τὸ Πατριαρχικὸν ζήτημα.

* *

Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον διεσώθη καὶ περιεφρουρήθη ἡ θέσις του ἔκτοτε. Ἡ συνθήκη τῆς Λωζάννης ὑπῆρξεν ἔνα ἀπὸ τὰ κύρια βάθρα τῆς κατοχυρώσεώς του. Ἀλλὰ τὸ κυριώτερον βάθρον ἐστάθηκε ἡ πίστις τοῦ Ἑλληνοθορδόξου ὁμογενοῦς

πληθυσμοῦ τῆς Πόλης. Περιπέτειες, διωγμοί, ἀπειλές ἔξοντώσεως ἀντιμετωπίσθηκαν στὸ πέρασμα τῶν αἰώνων μὲ σθένος καὶ ἀποφασιστικότητα συστειρωμένοι ὅλοι, πληθυσμὸς ἐλληνοχριστιανικὸς καὶ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Φαναρίου, γύρω ἀπὸ τὴν ἀκλόνητη ψυχὴν ποὺ δὲν τὴν παρέσυρε ἡ καταστροφὴ τοῦ Βυζαντίου. Ἡ ψυχὴ αὐτὴ μὲ τὶς παραδόσεις μιᾶς εὐλαβικῆς καὶ δυναμικῆς φυλῆς ἐκράτησαν ὅ, τι περιεσώθη ὑστερα ἀπὸ τὴν ἀποφράδα νύχτα τῆς Ἀλώσεως. Ἡ ἐπανάστασις τοῦ Εἰκοσιένα, εὐκαιρία γιὰ τοὺς κατακτητές νὰ ξερριζώσουν τὴν ἐλληνοχριστιανικὴ ψυχὴ, ἐδημιουργησεν ἀντίθετα πρὸς τὰ σχέδια τῶν ἀλλοδόξων μιὰ καινούργια ζωὴ καὶ ἐποχή. Τὸ σχοινὶ τοῦ ἐθνομάρτυρος Πατριάρχη καὶ τὰ ὀλοκαυτώματα πλήθους ἄλλων ἱεραρχῶν ἐστερέωσαν περισσότερον τὴν ψυχὴ αὐτῆς. Συνεκλονίσθη ὁλόκληρος ὁ χριστιανικὸς πολιτισμένος κόσμος ὅπως καὶ σήμερα μὲ τὸν ἡρωϊσμὸν τοῦ Φαναρίου καὶ τῶν Πατριαρχῶν του καὶ εἰς τὴν συνεχιζομένη διώξιν καὶ τὴν ἀπειλὴν τῆς ἔξοντώσεως τοῦ Πατριαρχείου ἀντετάχθη ἡ προστασία τῶν ὄρθιοδόξων ἰδίως ἵσχυρῶν κρατῶν καὶ λαῶν. Ἡ θέσις καὶ ἡ συνέχισις τῆς παραδόσεως τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐπῆραν θέσι στὴν ὅλη πολιτικὴ τῶν ὄρθιοδόξων μεγάλων, καὶ μικρῶν κρατῶν. "Εδώσε πνοὴ θάρρους καὶ γενναιότητος ἡ προστασία αὐτῆς τῶν ὄρθιοδόξων ἵσχυρῶν εἰς τοὺς Πατριάρχας τῶν διαφόρων ἐποχῶν καὶ μὲ τὴν ἀπόφασιν τῆς Λωζάννης ἡ ἀναγνώρισις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ὡς τοῦ κέντρου τῆς Ὁρθοδοξίας ὑπῆρχε διεθνῆς καὶ πανηγυρικῆ. Καὶ ἡ Μεγάλη Ἐκκλησίᾳ τῆς Ὁρθοδοξίας ἐστάθηκε σ' ἔνα ὑψος ταπεινότητος μὲ τὴν στάσιν καὶ τὴν ἐπιβλητικότητά της στοὺς συνεχεῖς διώκτες τῶν Ἑλλήνων. Ἀπὸ τὴν σουλτανικὴν ἀπολυταρχίαν κατέρθωσε νὰ παρακάμψῃ ἵσχυρὴ κάθε κίνδυνον καὶ ἀντιμετώπισε κατόπιν τὸν νεοτουρκισμὸν ποὺ ἐπεβούλευθηκε τὴν θέσιν του μὲ τὶς πλέον ἐχθρικὲς διαθέσεις μὲ τὸν Ταλασάτ ἐπὶ κεφαλῆς μὲ ὅλο τὸ ἐκ παραδόσεως σθένος του. Ἡ ἀναταραχὴ καὶ ἡ ἀγωνία ὑπῆρχε πάντοτε, ἀλλ' οὐδέποτε ἔλλειψε τὸ θάρρος ποὺ ἔδιε ἡ παραδόσις καὶ ἡ ιστορία. Αἱ εὐλαβικαὶ ἐπισκέψεις ὄρθιοδόξων ἡγεμόνων καὶ ξένων προσωπικοτήτων ἐνίσχυον διαρκῶς τὴν αἴγλην τοῦ Φαναρίου καὶ ἐκράτησαν τὸ Πατριαρχεῖον εἰς μίαν θέσιν ἔξαιρετικήν. Ἐστάθηκε τὸ Βατικανὸν τῆς Ὁρθοδοξίας χωρὶς τὴν ἔξωτερικήν ἐντυπωσιακὴν μεγαλοπρέπειαν τῆς μεγάλης Καθολικῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ μὲ τὴν ὑπερηφάνεια μιᾶς ψυχῆς ἀκλόνητης στὶς παραδόσεις της. Ἐπισκέπτες τῶν τελευταίων ἐπῶν ἀπὸ τῆς πτώσεως τῆς σουλτανικῆς ἀπολυταρχίας ὑπῆρχαν ὁ βασιλεὺς τῆς Σερβίας Πέτρος Καραγιώργεβιτς, ὁ τελευταῖος βασιλεὺς

τῶν Ἑλλήνων Παῦλος, ἡ βασίλισσα Μαρία τῆς Ρουμανίας, πρίγκηπες ὄρθοδόξων καὶ ξένων ἀλλοδόξων κρατῶν, πρωθυπουργοὶ καὶ προσωπικότητες πολιτικές, ἡ ἐπίσκεψις τῶν ὁποίων διαρκῶς καὶ ἐνίσχυεν τὴν θέσιν τοῦ μεγάλου Κέντρου τῆς Ὀρθοδοξίας.

* *

Ἡ κατοχύρωσις τῆς θέσεως τοῦ Πατριαρχείου καὶ βραδύτερον ἡ ἐλληνοτουρκική συμφωνία τῆς Ἀγκύρας, ἐπιστέγασμα τῆς ὁποίας ὑπῆρξε ἡ ἱστορική ἐπίσκεψις τοῦ μεγάλου Ἐλληνοπρωθυπουργοῦ Ἐλευθερίου Βεγιζέλου εἰς τὸ Φανάριον, ἐνέπνευσαν αἰσιοδοξίαν. Ἀλλ' ἡ αἰσιοδοξία αὐτὴ ὡς συνέπεια διπλωματικῶν ἐνεργειῶν καὶ ἀποφάσεων οὐδέποτε ὑπῆρξε σταθερὰ εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ὄρθοδόξου χριστιανισμοῦ τῆς βασιλίδος. Ἡταν γνωστὴ καὶ διάχυτη ἡ ἀντιχιστιανικὴ ψυχοσύνθεσις καὶ διάθεσις ὠρισμένων τουρκικῶν ἐπισήμων κύκλων. Καὶ δὲν διέφυγε ποτὲ τὴν ἀντίληψιν τὸ μῆσος κατὰ τοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς Ὀρθοδοξίας τοῦ σημερινοῦ πρωθυπουργοῦ τῆς Τουρκίας. Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Φαναρίου δὲν ἔπαισε ν' ἀποτελῇ τὸν στόχον τῶν ἐπιθέσεων καὶ ἡ ἀπομάκρυνσί της ὑπὸ οἰανδήποτε μορφὴν καὶ οἰονδήποτε πρόσχημα ὁ πάθος καὶ τὸ μύχιο σχέδιον ὠρισμένων Τούρκων.

Ἡ ἀνταλλαγὴ τῶν πληθυσμῶν διὰ τὴν ὁποίαν ἐζημιώθηκε οὐσιαστικώτερα ἡ Τουρκία καθὼς δὲν ἔδιστασε νὰ τὸ δμολογήσῃ ὁ ἴδιος ὁ Μουσταφᾶ Κεμᾶλ εἰς συνομιλίαν μετὰ τοῦ "Ἐλληνος πολιτικοῦ τοῦ ἀειμήστου Γ. Ἐξηντάρη, ὑπῆρξε πρωτοβουλία τοῦ Ἰσμέτ" Ινονού. Καθὼς κατόπιν διαταγῆς τοῦ ἴδιου ὑπῆρξε καὶ ἡ ἀπέλασις τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντίνου τοῦ ΣΤ'. ὡς ἀνταλλαξίμου. Ἡ ἐκτέλεσις τῆς διαταγῆς του αὐτῆς ὑπῆρξεν ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα πλήγματα τοῦ Πατριαρχείου μετὰ τὴν συνθήκην τῆς Λωζάνης.

Ο Ἰσμέτ" Ινονού εἰς τὴν συνείδησιν ὅλων παραμένει πάντοτε ὁ ὑπ' ἀριθμὸν ἔνα ἔχθρὸς τοῦ χριστιανισμοῦ. Δι' αὐτὸ καὶ οὐδένα ἐνθουσίασε ἡ ἐπίκρισις ἀπὸ μέρους του τῆς κυβερνήσεως Μενδερέ διὰ τὰς ἀνθελληνικὰς βεβήλωσις ἐκδηλώσεις τοῦ φινιωπώρου τοῦ 1955 εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Εἰς ὅλους ὑπῆρχεν ἡ βεβαιότης ὅτι τὸ μῆσος του παρέμενε ἀσβεστο, ἔτοιμο νὰ ἐκδηλωθῇ εἰς πρώτην παρουσιαζομένην εὔκαιρία. Καὶ ἡ εὐκαιρία παρουσιάσθηκε. Ἀλλ' ἀσχέτως μὲ τὴν ὅλη ἔκβασι τοῦ ζητήματος τοῦ τόσον θλιβεροῦ διὰ τὴν ὁμογένειαν ἴδιως τῆς βασιλίδος, ἡ θέσις τῆς ὁποίας περιῆλθε σὲ τόσο τραγικὴ φάσι, διώριος διώκτης τῆς ὄρθοδοξίας καὶ οἱ ὁμοιδεάται συνεργάται του δὲν ὑπελόγισαν τὴν ἔξεγερσιν δλοκήρου τοῦ

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟΝ “ΕΥΕΡΓΕΤΙΝΟ”, “Η ΣΥΝΑΓΩΓΗ ΗΘΙΚΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΩΝ”

Πῶς δ ἄγιος Ἀβράμιος ἔσωσε μιὰ ἀμαρτωλὴ ψυχή.

Ο ἄγιος Ἀβράμιος εἶχεν ἕναν ἀδελφὸν κατὰ σάρκα ποὺ ἀπόθανε κι' ἀφῆκεν ἔνα κοριτσάκι, ποὺ δὲν ἦταν περισσότερο ἀπὸ ἑπτά χρονῶν. Τὸ πήρανε λοιπὸν οἱ συγγενεῖς του καὶ τὸ πήγανε στὸ θεῖό της τὸν Ἀβράμιο, ἐπειδὴ εἶχε πεθάνει προτίτερα καὶ ἦμητέρα καὶ εἶχε μείνει πεντάρφανο.

Ο θεῖος της λοιπὸν καὶ πραγματικὰ θεῖος ἄνθρωπος Ἀβράμιος τὸ συμπόνεσε κατάκαρδα γιὰ τὴν ὁρφάνια του καὶ ποὺ ἦτανε τόσο μικρὸ κι' ἀπραγο, καὶ τὸ ὑποδέχθηκε μὲ στοργικὴ

τοντούσιον τὸν αὐτόν.

βράμιου. Κι' ἔχαιραν κι' ὅλοι ποὺ τὴν ἔβλεπταν, ποὺ σὲ μιὰ τόσο τρυφερήν ἡλικία φανέρωνε μιὰ τέτοιαν εὐδοκίμηση καὶ προκοπή.

Πέρασαν λοιπόν, ἔτσι, κάμπισα χρόνια, κι' ἔφθασεν ἡ κοπέλλα νὰ γίνη εἰκοσι χρονῶν. Καὶ τότε ἔνας μοναχός, ποὺ φοροῦσε μὲν τὸ ἀγγελικὸ σχῆμα, ἥτανε ὅμως πόρνος καὶ φθόρος καὶ μιαρὸς στὴν ψυχή του καὶ ποὺ πήγαινε συχνὰ στὸ μακάριον Ἀβράμιο χάριν φιλίας, τὴν ἐπρόσεξε μ' ἀκόλαστα καὶ λάγνα μάτια καὶ τῆς ἄναψε μέσα της τὴν ἐπιθυμία καὶ τὴν λαχτάρα τῆς συντροφίᾶς του. Κι' αὐτή, παρασυρμένη ἀπὸ τὴν ἀκόλαστη αὐτὴν ἐπιθυμία, ξεγλύστρησε κρυφά ἀπὸ τὴν πορτοπούλα της, καὶ πῆγε καὶ τὸν βρῆκε κι' ἔσμιξε μὲ τὸν μιαρὸν ἐκεῖνο. Ἀμέσως ὅμως τὸ μετάνοιωσε καὶ κατανύχθηκε καὶ νοιώθοντας πληγὴ μεγάλη μέσα στὴν ψυχή της ἔκλαιγε κι' ἐδερνόντανε— «Ἀλλοίμονό μου, ἔλεγε, καὶ τρισαλλοίμονό μου, ποὺ κατάντησα ἡ ταλαίπωρη! Πῶς ἔφθασα σὲ τέτοια κατάντια νὰ καταμολύνω τὸ κορμί μου, ποὺ εἶναι ναὸς τοῦ Θεοῦ; Ἀλλοίμονό μου, τῆς δυστυχισμένης. Εἴμαι ἡ ἀθλιώτερη γυναῖκα τοῦ κόσμου, γιατὶ καταφρόνεσα τὸ τάξιμό μου στὸ Θεό· καὶ γιὰ μιὰ πρόστυχη καὶ μιᾶς στιγμῆς ἡδονὴ ἐπούλησα ὅλη μου τὴν προτητεινὴν ἀσκηση! Μὲ ποιά μάτια νὰ κυττάζω τώρα τὸν οὐρανό; μὲ ποιά χείλη νὰ προσευχηθῶ, ποὺ τὰ καταλέρωσα μὲ βρωμερὰ λόγια καὶ φιλιά; Ποὺ ναῦρω πλέον τὴ θάρρητα νὰ προβάλω στὸ παραθυράκι καὶ νὰ μιλήσω μὲ τὸν θεῖο μου, ποὺ τὸν ἐπρόσβαλα ἔτσι καὶ ποὺ ἀποξέχασα τόσο τὶς συμβουλές του, ἡ φαύλη κι' ἀμαρτωλὴ καὶ καταμολυσμένη καὶ στὸ σῶμα μου καὶ στὴν ψυχή μου; Ἀλλοίμονό μου, τί θ' ἀπογίνων τώρα; γιατὶ νὰ ζῶ; Καλύτερά μου ἥτανε, χίλιες φορές, νὰ πέθαινα, γιατὶ θᾶχα κέρδος τὴν ἀγνότητά μου! Τώρα, ποὺ νὰ βρῶ τὶς πηγὲς τῶν δακρύων, ποὺ νὰ μποροῦνε νὰ ξεπλύνουνε τὴν βρωμιά μου;

Ἐνῷ λοιπὸν θρηνολογοῦσε καθημερινῶς, λέγοντας αὐτὰ καὶ τὰ παρόμοια, ὁ Σατανᾶς τὴν ἔσυρεν, ἀπὸ τὴν ἀπελπισία της στὰ δίχτυα του· καὶ λογιάζοντας πώς εἶναι πλέον χαμένη καὶ καταστρεμένη, ἔφυγε κρυφά ἀπὸ τὸ κελλί της καὶ πῆγε στὴν πολιτεία τῆς Ἀϊσός, ποὺ βρίσκεται δυὸς ἡμερῶν δρόμῳ μακρύτερα. Ἐκεῖ ἔμεινε σ' ἔνα ξενοδοχεῖο κι' ἀλλάζοντας τὴν ὅψη της καὶ τὴν ἐμφάνισή της, ντύθηκε φορέματα κοσμικά, καὶ δινόντανε στὸν καθένα, ποὺ ζητοῦσε τὴν ἡδονὴ καὶ τὴν ἀπόλαυση.

Ἐνῷ λοιπὸν αὐτὴ κατάντησε σ' αὐτὸν τὸν ξεπεσμὸ στὸν Ἀγιο ποὺ περνοῦσε τὴν ἀσκητική του ζωὴ στὸ πάρα μέσα σπιτάκι τοῦ παρουσιάσθηκε μιὰ τέτοια ὑπνοφαντασία. Τοῦ φάνηκε δηλαδή, πώς ἔνα μεγάλο φίδι ποὺ βγῆκε μέσα ἀπὸ τὰ θεμέλια τῶν τριγυρινῶν κελλιῶν, σύρθηκεν ἐμπρός του φοβερὸ καὶ μὲ μάτια ποὺ γυάλιζαν σὰν νᾶτανε ἀπὸ φλόγα, κι' ὅτι

κατάπιε ἔνα περιστέρι πού φώλιαζε στὸ κελλί του, καὶ ὑστερα
ἔξαφανίσθηκε πάλι μέσα στὰ σκοτεινὰ ὑπόγεια. Ζύπνησε λοι-
πόν, ἔπειτα ἀπὸ τὸ σημαδιακὸ αὐτὸ δῖνειρο καὶ ἥτανε ἄκεφος
καὶ συλλογισμένος, τί νὰ ἐσήμαινεν ἢ ὑπνοφαντασία του αὐτής.
Παρακαλοῦσε λοιπὸν τὸν Θεό νὰ τοῦ τὸ φανερώσῃ. Καὶ τὴν
ἐπομένη βραδειὰ εἶδε πάλι στὸν ὑπνο του τὸ ἴδιο φίδι νὰ ξεπρο-
βάλλῃ ἀπὸ τὸ ἴδιο μέρος καὶ νὰ ξανασούρνεται κοντά του καὶ νὰ
χώνῃ τὸ κεφάλι του κάτω ἀπὸ τὰ πόδια. Καὶ τότε ἔσκασε παρευ-
θὺς κι' ἐσχίσθηκε στὰ δύο καὶ μέσα ἀπὸ τὰ σπλάγχνα του ξεπή-
δησε κι' ἐφτερούγισε τὸ περιστέρι πού εἶχε καταπιῇ τὴν προη-
γούμενην ἡμέρα, ἄβλαβο ὅλως διόλου καὶ καθαρώτατο.

Τὰ ὄνειρατα λοιπὸν αὐτὰ τὸν ἔρριψαν σὲ συλλογή. Κι' ἔ-
βαζε στὸ νοῦ του, πῶς κάτι θὰ συμβαίνη στὴν ἀνιψιά του δυσά-
ρεστο κι' ὅχι καλό. Γεμάτος λοιπὸν ἀπὸ ἀνησυχία πρόβαλλε στὸ
παραθυράκι κι' ἐφώναζε—«Μαρία, Μαρία μου... τί σου συμβαίνει,
παιδί μου, κι' ἔχεις δυὸς ἡμέρες τώρα νὰ φανῆς κι' οὔτε κι' ἀκουσα
τὴν ψαλμωδιά σου. Γιατί, παιδί μου, ὅπως τώκανες πάντα δὲν
πρόβαλες νὰ μοῦ ζητήσης νὰ σου εἰπῶ, τίποτα καὶ δὲν ἀκουσα
τῇ φωνούλα σου, ποὺ μούτανε πιὸ γλυκεὶα κι' ἀπὸ τὸ μέλι ;

Αὐτὰ ἐφώναζεν ἀσκοπά γιατὶ κανένας δὲν ἀπαντοῦσε! Μά,
καὶ πῶς ἥτανε βολετὸ νὰ γίνη ἔνα τέτοιο πρᾶγμα, ἀφοῦ τὴν
στιγμὴ ἐκείνη αὐτὴ βρισκόντανε στὸ ξενοδοχεῖο κι' ἀσελγοῦσε
μὲ τὸν ἔνα καὶ μὲ τὸν ἄλλο; Κατάλαβε λοιπόν, πῶς τόνειρο τοῦ
ἐσυμβόλιζε κάτι γι' αὐτὴν κι' αἰσθάνθηκε κατάβαθμά του πόνο
μεγάλο, κι' ἔβγαιναν οἱ ἀναστεναγμοὶ ἀπὸ τὰ σπλάγχνα του
σὰν καπνός, ποὺ ἐφανέρωνε τὴν φλόγα ποὺ τὸν ἔκαιγε. Πα-
ρακαλοῦσε λοιπὸν τὸν Θεό νὰ τὴν ξαναφέρῃ στὰ σύγκαλά
της καὶ στὸν ἵσιο δρόμο, ὅπως καὶ προτήτερα. Καὶ δὲν ἔπαισε
νὰ τὸ κάνῃ αὐτὸ δυὸ ὄλοκληρα χρόνια. Γιατὶ ἐξηγοῦσε τὸ δι-
πλὸ δῖνειρο, πῶς ἐσήμαινε τὸ πέρασμα δυὸ χρονῶν.

Σύγκοντα λοιπὸν νὰ τελειώσῃ ἡ δεύτερη χρονιά, ξαναγύρισε
κάποιος φίλος του, ποὺ τὸν εἶχεν ἐξαποστείλει ν' ἀναζητήσῃ τὴν
ἀνεψιά του καὶ τοῦ εἴπε καὶ ποὺ μένει καὶ τί κάνει καὶ γενικὰ ὅλα
τὰ καθέκαστα τῆς ζωῆς της. Κι' ἐκείνος τότε, χωρὶς νὰ χάσῃ διό-
λου καιρό, καὶ χωρὶς νὰ λογαριάσῃ οὔτε τὰ γηρατιά του, οὔτε
τὶς ταλαιπωρίες, οὔτε καὶ τὴν ἀσκητική του ἡσυχη ζωή, ξεκί-
νησε γιὰ νὰ σώσῃ μιὰ ψυχὴ ἀπὸ τὰ νύχια τοῦ Σατανᾶ. Φόρεσε
λοιπὸν μιὰ στρατιωτικὴ στολή, κι' ἔβαλε στὸ πουγγὶ ἔνα χρυσὸ
νόμισμα, ποὺ αὐτὸ μονάχα τοῦ βρισκόντανε, καὶ νοικιάζοντας
κάποιο ἄλλογο, καβαλλίκεψε κι' ἔφυγε γιὰ τὸ ξενοδοχεῖο. "Έκαμε
δηλαδὴ κι' αὐτὸς τὸ ἴδιο πρᾶγμα ποὺ πρωτόκανε ὁ Ἀβραάμ,
ποὺ ἐξεστράτευσε ἐναντίον πέντε βασιλήδων γιὰ νὰ σώσῃ
ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσία τὸν ἀδελφό του τὸν Λώτ, ὅπως καὶ τὸν

εσωσε. "Εμεινε λοιπὸν λίγο καιρὸ στὸ ξενοδοχεῖο, ποὺ τοῦ εἶχεν εἰπῆ δὲ φίλος του πώλης ἔμενεν ἡ ἀνεψιά του. Μὰ δὲν ἐφανερώθηκεν αὐτὴ πουθενά. Γιατὶ φυλαγόνταν, καὶ παρουσιαζόνταν μονάχα σ' ἑκείνους, ποὺ ἔμοιαζαν χαροκόποι καὶ γλεντζέδες. Καὶ τότε μηχανεύθηκε κάτι, ποὺ αὐτὸ μονάχα φανερώνει τὸν ὑπέρμετρο ζῆλο του ποὺ τὸν ἐκυρίευε, γιὰ νὰ λυτρώσῃ τὴν ψυχὴ της. Αὐτὸς δηλαδή, ποὺ φορούσε προτήτερα τὴν ἄγγελικὴ στολὴ τοῦ μοναχοῦ κι' εἶχεν ἀπολησμονήσει πώλης ἔχει σάρκα, μετασχηματίσθηκε σὰν ἔνας κοσμικὸς ἥδονιστής καὶ σαρκολάτρης καὶ παρουσιάσθηκε στὸν ξενοδόχο—«"Ἐχω ἀκούσει τοῦ εἴπε, πώλη στὸ ξενοδοχεῖο σου μένει κάποιος πολὺ ὅμορφη καὶ σὰν τὸ κρύο νερὸ δροσερὴ κοπέλλα, κι' ὅτι αὐτὴ δέχεται, μὲ καλοπληρωμή, νὰ συντροφέψῃ τοὺς πελάτες σου. Γι' αὐτὸ λοιπὸν τὸ λόγο ήρθα κι' ἔγώ νὰ μείνω στὸ ξενοδοχεῖο σου.

Ο ξενοδόχος τὸν κύτταξε καλὰ καλά, καὶ βλέποντας τ' ἀσπρα του μαλλιά τὸν ἐσιχάθηκε γιὰ τὴν ἀκόλαστη διάθεσή του σὲ μιὰ τέτοια περασμένην ἡλικία—Κύτταξε, ἔλεγε, τὸν παληόγερο, νὰ μὴ μπορῇ νὰ συγκρατηθῇ σὲ μιὰ τέτοια ἡλικία, παρὰ νὰ θέλῃ χάδια κι' ἀγκαλιές....Μὰ γιὰ νὰ μὴ χάσῃ ὅμως τὸ κέρδος ποὺ θάχε, τὸν ἐρέθισεν ἀκόμη περισσότερο, κι' ἄρχισε νὰ τοῦ λέη χίλια δυὸ παινέματα γιὰ τὴν ὅμορφιά της κοπέλλας. Κι' ἔκείνος ἀνάσυρεν ἀπὸ τὸ πουγγὶ τὸ μεγάλο χρυσὸ νόμισμα ποὺ εἶχε καὶ τῶδωσε στὸν ξενοδόχο—Πάρτο, τοῦ εἴπε κι' ἐτοίμασέ μου ἔνα ώραστο δεῖπνο μαζὶ μὲ τὸ κορίτσι. Κι' ἔκείνος προθυμοποιήθηκε καὶ τοῦ ἐτοίμασεν ἔνα πλούσιο τραπέζι κι' ἀφησε καὶ τὴν κόρη, ντυμένη στὰ μεταξωτά καὶ μυρωμένη καὶ μὲ ζωγραφισμένη τὴν ὅψη της, ὅπως τὸ συνηθίζουνε οἱ ἑταῖρες. Κι' ὁ Ἐβράμιος, ὅταν τὴν εἶδε σ' αὐτὴ τὴν κατάσταση ἔνοιωσε νὰ σχίζεται ἡ καρδιά του. Μὰ συγκρατήθηκεν ὅμως, μήπως ἡ ταραχὴ του καὶ τὰ δάκρυά του φανερώσουνε στὴν κόρη τὸ δράμα του. Παρ' ὅλον ὅμως, ὅτι ἔβαλε ὅλα του τὰ δυνατὰ δὲν μποροῦσε νὰ τὰ συγκρατήσῃ, καὶ συχνὰ ἔβοιούρκωναν τὰ μάτια του· καὶ τότε γυρίζοντας ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά, τὰ σκούπιζεν, προτοῦ νὰ τρέξουνε καὶ ν' αὐλακώσουνε τὴν ὅψη του.

Γιὰ νὰ τῆς ἀποδιώξῃ δὲ καὶ κάθε ύπόνοια, ἄρχισε νὰ τῆς λέητη κι' ἐρωτικὰ λόγια, καὶ νὰ τῆς γνέφη καὶ νὰ τῆς γλυκογελᾶ καὶ γενικὰ νὰ κάνῃ αὐτὰ ποὺ συνηθίζουνε οἱ ἑραστές, γιὰ ν' ἀναφλέξουνε καὶ νὰ ξυπνήσουνε τὴν ἐπιθυμία. Αὔτὴ ὅμως, σὰν νὰ ἰδεάσθηκε καὶ σὰν νὰ μυρίσθηκε τὴν εὐώδιὰ ποὺ ἀνάδινε τὸ ἀσκητικὸ του κορμί, ἀναθυμήθηκε τὴν προτητερινή της ἀγνὴ καὶ ὡραία ζωὴ καὶ σὲ ποιό σημεῖο κατάντησε τώρα, κι' ἄρχισε ν' ἀναστενάζῃ καὶ νὰ κλαίῃ καὶ νὰ λέη—'Αλλοίμονό μου τῆς τρισάθλιας.....'Αλλοίμονό μου, ποὺ ἐδέθηκα κι' ἐτυλίχθηκα μονά-

Χη μου, μὲ τὰ σχοινιὰ τοῦ ξεπεσμοῦ καὶ τῆς ἀμαρτίας....' Αλλοί-
μονό μου, τί νὰ κάνω ; Γιατὶ δὲν ἀνοίγει ἡ γῆς νὰ μὲ καταπιῇ ; ...

'Ο Ἀβράμιος λοιπόν, βλέποντας αὐτά, ἐφοβήθηκεν ὁ ἄγιος
ἔκεινος ἀνθρωπος, μήπως φανερωθῇ κι' αὐτὸς κι' ἔτσι ἡ ἀνεψιά
του θάφευγε ντροπιασμένη καὶ φοβούμενη νὰ τὸν ἀντικρύσῃ.
Γιὰ νὰ τῆς βγάλῃ λοιπὸν ἀπὸ τὸν νοῦ της κάθε ὑποψία, ἀρχισε
νὰ ὑποκρίνεται τὸν ἀνυπόμονον ἐραστὴ καὶ τῆς ἔλεγε—"Αφησέ
τα αὐτὰ τώρα, κοπέλλα μου... Τί χρειάζονται τὰ λυπτηρὰ αὐτὰ
λόγια ; 'Ο καθένας ἔχει τὰ δικά του... Μὰ ἐμεῖς ἐσμίξαμε, γιὰ
φάμε καὶ νὰ πιούμε, καὶ νὰ κάνωμε ὅξω νοῦ... Ζαναπῆγε λοιπὸν
στὸν ξενοδόχο καὶ τοῦ εἶπε—«Ἐτοίμασέ μου ἔνα φαγοπότι ἀκόμα.
... Γιατὶ ἔγώ γι' αὐτὸ τὸν σκοπὸ ἥλθα ἀπὸ μακρὺ κι' ἔκαμα
καὶ τόσο δρόμο... Τοῦ ἐτοίμασε λοιπὸν ἔκεινος ἔνα πολυτελέ-
στατο τραπέζι. Κι' ὁ ἄγιος ἀνθρωπος τοῦ Θεοῦ, ποὺ πενήντα
δλόκληρα χρόνια δὲν ἀνέχθηκε οὕτε τὸ πρόσωπο γυναίκας νὰ
ἰδῃ, οὕτε νὰ χορτάσῃ τὸ ψωμάκι καὶ τὸ νερό, ποὺ εἶναι ἀπα-
ραίτητο γιὰ νὰ συντηρηθῇ ὁ ἀνθρωπος, τώρα ἐκάθησε στὸ
τραπέζι μὲ μιὰ γυναίκα πόρνη, κι' ἔτρωγε μαζί της κρέατα κι'
ἐπινε κρασιά· γιατὶ ἥξερε, πώς κι' ὁ μακάριος Παῦλος ἔκανε
κάποτε κάτι τέτοιο καὶ μάλιστα πώς ἔξυρισε τὰ μαλιὰ τοῦ κε-
φαλιοῦ του.

"Οταν λοιπὸν ἔφαγαν καὶ ἥπιαν κι' ἔχόρτασαν, ἐπιάσθηκαν
ἀπὸ τὰ χέρια κι' ἐπροχώρησαν πρὸς τὸ ἔσωτερικὸ τοῦ σπιτιοῦ,
ποὺ ἦταν ἔνα κρεβάτι καλοστρωμένο. 'Εκάθησε λοιπὸν ἐπάνω
σ' αὐτὸ ὁ Ἀβράμιος καὶ ἡ κόρη προθυμοποιήθηκε νὰ τοῦ βγάλῃ
τὰ παπούτσια του—«Στάσου, τοῦ εἶπε, γιατὶ ἐσὺ δὲν μπορεῖς
νὰ σκύβῃς». Κι' ἔκεινος τῆς εἶπε, νὰ κλείσῃ καλὰ προτήτερα τὴν
πόρτα. 'Αγκάλιασε λοιπὸν αὐτὴ τότε τὸν ἄγιο... Κι' ὅταν εἶδεν
ὁ Ἀβράμιος πώς ἔφθασε σ' αὐτὸ τὸ ἀναπόφευκτο σημεῖο, τότες
ἐσταμάτησε νὰ ὑποκρίνεται τὸν ἐραστή, καὶ τῆς ἀποκάλυψε
ποιός ἦταν πραγματικά. Τῆς ἐπέταξε καὶ τὰ στολίδια ἀπὸ τὸ
κεφάλι της. Κι' ἀρχισε ν' ἀναστενάζῃ βαρειὰ καὶ μὲ περιπάθεια.

—«Σπλάγχνο μου, Μαρία μου, δὲν μ' ἔγνωρισες ποιός εἶμαι ;
Τὸν θεῖό σου λοιπὸν δὲν ξέρεις ; Τί σοῦ συνέβηκε, κορούλα μου
κι' ἀγαπημένη μου ψυχούλα ; Ποιός εἶναι αὐτὸς ποὺ σὲ παράσυ-
ρε στὴν καταστροφή ; Τί ἀπόγινε, κόρη μου, ἡ ἀγνότητά σου
καὶ τὸ ἀγγελικό σου σχῆμα ; Ποῦ εἶναι ἡ σκληρὴ καὶ σταυρω-
μένη ζωούλα σου ; Τί ἀπόγιναν τὰ κατανυκτικά σου δάκρυα ;
Πῶς ἀπὸ τέτοιο ὕψος ἀρετῆς κυλίστηκες μέσα σὲ τέτοιον ἀπαί-
σιο βάραθρο ; Γιατὶ δὲν μοῦ τὸν φανέρωσες, κόρη μου, τὸν
πόλεμο τοῦ ἔχθροῦ ; Γιατὶ τὸ πέσιμό σου ἔκεινο, δὲν τὸ ἐνίκησες
στὴν ἀρχή του καὶ θριαμβευτικά ; Νὰ ξέρης, πώς τόσον ἔγώ,
ὅσον κι' ὁ φίλος μου ὁ Ἐφραίμ παρακαλέσαμεν ἵκετευτικὰ τὸν

ᾶγιο Θεὸ γιὰ σένα! Γιατί, κόρη μου, ξεμάκρυνες ἀπὸ κοντά μας; Γιατί νὰ σὲ κυριεύσῃ τόσον ἡ ἀπελπισία, ποῦναι τὸ ἀποτελεσματικὸ ἀγκίστρι τοῦ Σατανᾶ, κι' ἔτσι δὲν λυπήθηκες τὸν ἑαυτό σου κι' ἔφθασες σ' αὐτὸ τὸ αἰσχρὸ κατάντημα; Πρέπει, κόρη μου, ν' ἀλλάξῃς ὅλως διόλου τώρα διαγωγή, καὶ νὰ ἐπαναστατήσῃς κατὰ τοῦ ἑαυτοῦ σου καὶ νὰ δείξῃς μεταμέλεια; Γιὰ μήπως δὲν ξέρεις πώς τὰ σπλάγχνα τοῦ Θεοῦ μᾶς ἔλεοῦνε καὶ μᾶς εἶναι στοργικῶτερα κι' ἀπὸ τοῦ πατέρα μας ἀκόμη τὰ σπλάγχνα; Δὲν ξέρεις, πώς θέλει νὰ μᾶς συνάζῃ κοντά του, ὥπως ἡ κλῶσσα τὰ πουλιά της κάτω ἀπὸ τὰ φτερά της; Ναί, κόρη μου, γιὰ ὅλα αὐτά, ἀποφάσισέ το τώρα νἄλθης πίσω μαζί μου! Λυπήσου, κόρη μου, τ' ἄσπρα μου μαλλιά! Λυπήσου τοὺς κόπους μου καὶ τὴν ἀκμέτρη θλίψη μου γιὰ τὸν ξεπεσμό σου καὶ ξαναγύρισε στὴ στράτα τοῦ Θεοῦ. Δός μου, κόρη μου, καὶ σ' ἐμένα τὸ γέρο, αὐτὴ τὴ χαρά, καὶ μὴ μ' ἀφήσῃς νὰ κατεβῶ στὸν "Αδη, μὲ τέτοιο πόνο.

Αὐτὰ καὶ τέτοια ἔλεγε ὁ Ἀβράμιος πρὸς τὴν κόρη. Μὰ ἔμοιαζε, σὰν νὰ μιλοῦσε σὲ κουφό. Γιατὶ εἶχε σκύψει τὸ κεφάλι της, καὶ τῆς εἶχε κοπῆ ἡ φωνή της ἀπὸ τὴ θλίψη κι' ἀπὸ τὴν ντροπή. Καὶ στεκόντανε, μὲ τὰ μάτια της καρφωμένα στὴ γῆ, κι' ἀλλάζοντας κάθε στιγμὴ χρώματα. Κι' ὁ Ἀβράμιος, βλέποντάς την, θέλησε νὰ τὴν ἐμψυχώσῃ καὶ τῆς εἶπε—«Γιατί, κόρη μου, δὲν μ' ἀπαντᾶς καὶ δὲν μ' ἀποκρίνεσαι τίποτα; »Η μήπως δὲν τὸ κατάλαβες, πώς γιὰ σένα καὶ γιὰ νὰ σὲ σώσω ὠδοιπόρησα τόσο δρόμο κι' ἔκαμα τέτοιες ὑποκρισίες; Καὶ πώς γι' αὐτὸ καὶ μόνο φόρεσα στρατιωτικὴ στολὴ κι' ἔφαγα κρέατα κ' ἥπια κρασιά, κι' ἔκανα καὶ τὸν ἔραστή; »Η μήπως δὲν τὸ ξέρεις, πώς τίποτα ἄλλο δὲν μ' ἔγνοιαζε παρὰ ἡ σωτηρία τῆς ψυχῆς μου κι' ὅτι ἀπὸ τὸ κελλί μου, δὲν ἤξερα τίποτες ἄλλο; Δὲν ὑπάρχει, κόρη μου, ἀνθρώπινη ἀμαρτία ποὺ νὰ μὴν διορθώνεται· οὔτε καὶ πληγὴ τῆς ψυχῆς μου, ποὺ νὰ μὴν γιατρεύεται, μὲ τὸν πυροκαυτῆρα τῆς μετάνοιας. »Ἄσ εἶναι, κόρη μου, ἡ ἀμαρτία σου ἐπάνω μου, ἔγὼ θὰ δώσω γιὰ σένα λόγο στὸ Χριστό. Γύρισε μονάχα, κόρη μου, μαζί μου πίσω στὸ ἐρημητήριό μας...

Στὰ λόγια του αὐτὰ αἰσθάνθηκε ἡ κόρη συντριβή. Καὶ πέφτοντας στὰ πόδια του, ὥπως ἡ πόρνη στὰ πόδια τοῦ Χριστοῦ, ἔκλαιγε πικρὰ κι' ἔτρέχανε, ποτάμι καὶ μ' ἀναφυλλητά, τὰ δάκρυά της. Σ' αὐτὴ λοιπὸν τὴν ὥρα, ποὺ ἔκεινος τὴν ἐπρότρεπε νὰ ξαναγυρίσουνε στὸ βουνό τους, κι' ἔκεινη τοῦλεγε, τί νὰ κάνη τὰ φορέματά της, τὰ χρυσαφικά, τάσημικά της καὶ τὰ διάφορα στολίδια της, γιατὶ εἶχε πολλὰ τέτοια, ὁ θεῖος Ἀβράμιος τὴν ἐσυμβούλεψε νὰ τὰ παρατήσῃ ὅλα ἀνεξαιρέτως, καὶ νὰ τὸν

Πνευματικές ἐμβαθύνσεις

Η ΕΝ ΧΡΙΣΤΩ, ΖΩΗ

‘Η καλλονὴ τοῦ ἀνθρωπίνου δυντος.

‘Η ἐν Χριστῷ μεταμόρφωσις τοῦ ἀνθρώπου δὲν εἶναι κάτι, που γίνεται ξαφνικά, μονομιᾶς κι’ ἔξ οὐκολήρου. Εἶναι κάτι τὸ προοδευτικό. Δὲν εἶναι ἐπίσης μιὰ στατική, ἀλλὰ μιὰ δυναμικὴ κατάστασις.

‘Ο πιστὸς ἀποδέχεται ἐλεύθερα τὸ θεῖο θέλημα. Προσαρμόζεται ἐλεύθερα σ’ αὐτό, ἔχοντάς το ἀπέναντί του σὰν ἀντικείμενο ἀγάπης. ‘Η δουλεία του στὸ θεῖο θέλημα εἶναι ἡ ἀπόδειξις ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τὴν προσγματική δουλεία, τῇ δουλείᾳ στὸν Σατανᾶ καὶ τὴν ἀμαρτία. Ἔτσι, ἡ Γραφὴ λέγει: «‘Ο ποιῶν τὴν ἀμαρτίαν δοῦλός ἐστι τῆς ἀμαρτίας» (Ἰω. η' 34). ‘Ο πιστὸς ἀπο-

---

ἀκολουθήσῃ. Καὶ γιὰ ἔνα μονάχα νὰ γνοιάζεται, γιὰ τὸν θησαυρὸ δηλαδὴ τῆς ψυχῆς της καὶ τῆς μέλλουσσας ζωῆς.

Τὴν πῆρε λοιπόν, καὶ βγαίνοντας κρυφὰ ἀπὸ τὸ ξενοδοχεῖο, τὴν ἑκάθισεν ἐπάνω στ’ ἄλογο, κι’ αὐτὸς ἐπροχωροῦσε πεζός, σέρνοντάς το ἀπὸ τὸ χαλινάρι. Κι’ ὅταν ἔφθασαν στὸ βουνὸ ποὺ βρίσκεται τὸ ἑρημητήριό τους αὐτὸς μὲν ἐδιάλεξε, γιὰ νὰ μένῃ, τὸ ἔξωτερικὸ σπιτάκι τὸ δὲ ἐσωτερικὸ τὸ παραχώρησε στὴν ἀνεψιά του. Ἐκλείσθηκε λοιπὸν μὲς σ’ αὐτό, καὶ περνοῦσε τὴ ζωὴ της, μὲ προσευχές, μὲ νηστεῖες, καὶ μὲ δάκρυα, πλύνοντας, μ’ αὐτὸν τὸν τρόπο, τ’ ἀνομήματά της. Γιατὶ εἶχε πάντα ἐμπρὸς στὰ μάτια της τὸν ξεπεσμό της, ποὺ τὴν ἔκανε νὰ νοιώθῃ πάντα πίκρα στὴν ψυχὴ της καὶ νὰ τὴν ἐλέγχῃ ἡ συνείδησή της· ἂν κι’ ὁ Θεὸς τῆς φανέρωσε, πώς τὴν εἶχε συγχωρέσει· καὶ τὴν ἐστόλισε μάλιστα μὲ τὸ χάρισμα νὰ κάνῃ θαυματουργίες, πρᾶγμα ποὺ ἔκανε τὴν καρδιὰ τοῦ Ἀβράμιου νὰ πλημμυρίζῃ ἀπὸ ἀγαλλίαση καὶ ὑμνολογοῦσε τὸν Θεό.

‘Εζησε λοιπὸν ἐκεῖνος κι’ ἐφθασε σὲ βαθειὰ γηρατιά. Κι’ ὅταν ἄφησε τὸν κόσμο μας αὐτὸν, τὸν δέχθηκεν ὁ Θεὸς στὸν οὐρανό, στὶς σκηνὲς τῶν ‘Αγίων του. Καὶ ὑστερα ἀπὸ πέντε χρόνια ἀπὸ τὴν θανή του, ἀπόθανε καὶ ἡ ἀνεψιά του. Καὶ τὸ λείψανό της ἐμοσχομύριζε καὶ θαρρεῖς πώς ἀκτινοβολοῦσε. Κι’ αὐτὸ ἥτανε ἔνα σημάδι κι’ ἔνα σύμβολο τῆς λαμπρότητας τῆς ψυχῆς της.

δέχεται ἐλεύθερα τὸ θεῖο θέλημα κι' ἀγωνίζεται ἀδιάκοπα γιὰ νὰ τὸ ἔφαρμόζῃ.

Μέσα σ' αὐτὴ τὴ χάρι καὶ σ' αὐτὸν τὸν ἀγῶνα, ὁ ἄνθρωπος ξαναποχτᾶ τὴν ὑψηλὴ γιὰ τὸν ἔαυτό του ἀντίληψι, ποὺ ἀντιστοιχεῖ στὴ θεόσδοτη ἀξία του σὰν ὄντος λογικοῦ, ἐλευθέρου καὶ πρωρισμένου νὰ ὠραΐσῃ τὸν «καλὸν λίαν» κόσμο, ὅπου τοποθετήθηκε σὰν κορωνίδα.

Μαζί, λοιπόν, μὲ τὴ θρησκευτικὴ κι' ἡθικὴ συνείδησι τοῦ προορισμοῦ του, ὁ πιστὸς ἔχει καὶ μία αἰσθητικὴ συνείδησι. Καὶ μ' αὐτὴν ἐπίσης ἀνταποκρινόμαστε στὴ θεία κλῆσι. Σύμφωνα μ' αὐτὴν τὴ συνείδησι, ὅχι μόνο εἴμαστε «κατ' εἰκόνα» τοῦ Θεοῦ κτίσμα, ἀλλὰ καὶ συγκτίστες μὲ τὸν Θεό. Μαζί του, συνανακαίνιζουμε καὶ συναγιάζουμε τὴν κτίσι. Νὰ ποιά είναι στὴν πληρότητά της ἡ καλονή τοῦ ἄνθρωπινου ὄντος.

‘Ο Αγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς τὸ θυμίζει, γράφοντας : «Μόνοι ήμεις τῶν κτισμάτων ἀπάντων, πρὸς τῷ νοερῷ τε καὶ λογικῷ, καὶ τὸ αἰσθητικὸν ἔχομεν · ὃ τῷ λογικῷ συνημμένον εἶναι περφοκός, τεχνῶν τε καὶ ἐπιστημῶν καὶ γνώσεων ἔξενῆρε πολυειδεστάτην πληθύν· γεωργεῖν τέ καὶ οἰκοδομεῖν καὶ προάγειν ἐκ μὴ ὄντων, εἰ καὶ μὴ ἐκ μηδαμῶς ὄντων (τοῦτο γάρ Θεοῦ)» (PG 150, 1156). “Οπως είναι γνωστό, τὴν ἀλήθεια αὐτὴ τὴν τόνισε καὶ τὴν ἀνάπτυξη στὰ νεώτερα χρόνια δι μεγάλος Ρῶσος ὀρθόδοξος φιλόσοφος Ν. Μπερντιάφε.

‘Η συμμετοχὴ τοῦ ἀνθρώπου στὴ θεία δημιουργία, δι μεγάλος αὐτὸς λόγος τῆς ὑψηλῆς ἀντιλήψεως, ποὺ ἔχει γιὰ τὸν ἔαυτό του ὁ πιστός, είναι ὑλικὴ καὶ πνευματική, καὶ στὶς δυὸ πλευρὲς δὲ ἀγιαστική. Ἐκπληρώνεται μὲ τὸν ἀγῶνα πρὸς τὸ κακό, μὲ τὸν κόπτο, ποὺ καταβάλλεται (φυσικοὶ νόμοι μετὰ τὴν πτῶσι, ἀμαρτία). ‘Ο Γκόγκολ, δι βαθύτερα θρησκευτικὸς Ρῶσος λογοτέχνης πλαϊ στὸν Ντοστογιέφσκυ, γράφει : «‘Ο Θεὸς δὲν ἔκτελει τίποτε καὶ δὲν κάνει καλὸ σὲ κανένα, χωρὶς νὰ συμμετάσχῃ καὶ τὸ κτίσμα του σ' αὐτὸ τὸ καλὸ ἔργο καὶ σ' αὐτὴ τὴν εὐεργεσία, ὥστε καὶ τὸ κτίσμα νὰ ἀπολαύσῃ τὴν ὑψηλὴ μακαριότητα τῆς εὐποιίας» (‘Η Θεία Λειτουργία, μετάφρ. Βασ. Μουστάκη, Ἀθῆναι 1962, σ. 96).

Τὸ ἀνδρεῖο, λοιπόν, φρόνημα τοῦ χριστιανοῦ ἔμπνεεται ἀπὸ τὴ συναίσθησι τῆς ἀξιοπρεπείας μας σὰν ὄντων κτισμένων «κατ' εἰκόνα Θεοῦ» καὶ τέκνων τοῦ Θεοῦ (κατὰ χάρι), ποὺ ἔργαζόμαστε μαζὶ μὲ τὸν Θεὸ σ' αὐτὸν τὸν κόσμο. ‘Η ἀμαρτία ἀποσκοπεῖ νὰ καταστρέψῃ τὴν ἀξιοπρέπεια τοῦ ἀνθρώπου. Ἀλλὰ δὲ χριστιανός, ἔχοντας συνείδησι τοῦ ὅτι ἀξίζει κάθε θυσία, κάθε κόπος, κάθε ἀγώνας γιὰ νὰ κρατήσῃ τὴν ἀξιοπρέπειά του, ἀντιτάσσεται στὴν ἀμαρτία, δὲν γίνεται ὑποχείριός της. Αὐτὴ ἡ ἀξιοπρέ-

πεια είναι ἔνας συνδυασμὸς θρησκευτικῆς, ἡθικῆς κι' αἰσθητικῆς αὐτοαξιολογήσεως, ποὺ δὲν ἔχει καμμιὰ σχέσι μὲ τὸν ὑποβαλλόμενο ἀπὸ τὸν Σατανᾶ ἐγωϊσμὸ καὶ δὲν ἀντίκειται καθόλου στὴν ταπεινοφροσύνη. Γιατὶ βασίζεται στὴ συναίσθησι, ὅτι τὰ καλὰ μέσα μας τὰ ἔχουμε ἀπὸ τὸν Θεό.

‘Η ρίζα τῆς χριστιανικῆς ἀνδρείας.

‘Η συντριβὴ τοῦ πνεύματος κι’ ἡ ἀπουσία πεποιθήσεως πάνω στὶς δικές μας δυνάμεις είναι ἡ μεγάλη προϋπόθεσις τῆς χριστιανικῆς ἀνδρείας. Ἀπὸ τὴν Ἀγία Γραφὴ ἀντλοῦμε ἔνα εὐγλωττο σχετικὸ παράδειγμα: τὴν ἄρνησι τοῦ Πέτρου. ‘Ο Πέτρος εἶχε ἀναμφισβήτητη ἀγάπη πρὸς τὸν Κύριο. Ἐλλὰ ἡ ἀγάπη αὐτὴ εἶχε μέσα της πεποιθησι ἐγωϊστική. Γ’ αὐτὸ δὲν ἀποδείχθηκε ἀνδρεία, ἀλλὰ κατέληξε, μπροστὰ στὸν πειρασμό, σὲ ἄρνησι. Ἀπὸ τὴν ἱστορία τῆς ἀρχαίας Ἑκκλησίας, ἔχουμε τὸ λυπηρὸ ἐκεῖνο γεγονός, ποὺ ἀναφέρεται στὴ διήγησι γιὰ τὸ μαρτύριο τοῦ Ἀγίου Πολυκάρπου, ἐπισκόπου Σμύρνης: «Εἰς δὲ (ἐννοεῖται: ἀπὸ τοὺς πιστούς, ποὺ εἶχαν συλληφθῆ), ὀνόματι Κοίντος... ἰδών τὰ θηρία ἐδειλίασεν. Οὗτος δὲ ἦν ὁ παραβιασάμενος ἐαυτὸν τε καὶ τίνας προσελθεῖν ἐκόντας. Τοῦτον ὁ ἀνθύπατος ἐκλιπαρήσας ἔπεισεν ὅμοσαι καὶ ἐπιθῆσαι». Ὁ Κοίντος, εἰσπηδῶντας στὸ μαρτύριο, ἐδειχε ἔτσι ἔλλειψι ταπεινοφροσύνης. ‘Ἐξ αἵτιας τῆς αὐτοπεποιθήσεώς του, τὸν παράτησε ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ καὶ τὸν ἔπιασε δειλία ἀνάλογη μ’ ἐκείνη τοῦ Κορυφαίου στὴν αὐλὴ τοῦ ἀρχιερέως. ‘Η δειλία, λοιπόν, κατανικᾶται ὅχι ἀπλῶς μὲ τὴν πολλὴ ἀγάπη, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν ὑπαρξὶ τῆς προϋποθέσεως κάθε ἀρετῆς, δηλαδὴ μὲ τὴν ὑπαρξὶ τῆς ταπεινοφροσύνης. Τὸ «πνεῦμα τῆς δυνάμεως», ποὺ ἀναφέρει ὁ Παῦλος, ἀντιθέτοντάς το στὸ «πνεῦμα τῆς δειλίας» (Β' Τιμ. α' 7), δὲν ὑπάρχει παρὰ ἐκεὶ ὅπου τὸ ἀνθρώπινο πνεῦμα είναι συντετριμένο, ὅπου τὸ ἐνθουσιαστικὸ στοιχεῖο είναι ἀπαλλαγμένο ἀπὸ τὴν αὐτοπεποιθησι. ‘Η ρίζα, λοιπόν, τῆς χριστιανικῆς ἀνδρείας είναι ἡ ταπεινοφροσύνη, ἡ συναίσθησις ὅτι «ἄχρεοι δοῦλοι ἐσμεν» (Λουκ. ιζ' 10) κι' ὅτι «χάριτι Θεοῦ ἐσμεν ὃ ἐσμεν» (Α' Κορ. ιε' 10). Γ’ αὐτὸ κι’ ὁ “Ἄγιος Συμεὼν ὁ Νέος Θεολόγος ὑποδείχνει σὰν ἀριστο φάρμακο κατὰ τῆς δειλίας τὴν ταπείνωσι ἐνώπιον τοῦ Κυρίου: «Πρὸς τοῦτον οὖν τὸν δαίμονα (δηλαδὴ τῆς δειλίας) μὴ θέλε λόγους λέγειν ἢ ἀντιρρήσεις ποιεῖσθαι· τῆς γὰρ ψυχῆς τρεμούστης καὶ κλονουμένης οὐκ ὡφελήσουσι λόγοι· ἀφεὶς δὲ τούτους, ὅση σοι δύναμις τὸν λογισμὸν σου ταπείνωσον καὶ θᾶττον γνώσῃ ἡφανισμένην τὴν δειλίαν» (Κεφάλαια Πρακτικὰ καὶ Θεολογικά, Α' ο').

Ε Γ Κ Υ Κ Λ Ι Ο Σ

ΤΗΣ Α. ΜΑΚΑΡΙΟΤΗΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ Δ.Σ. ΤΟΥ ΤΑΚΕ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΗΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥΣ

«Περὶ τῆς θέσεως καὶ δράσεως τοῦ Ὁργανισμοῦ»

’Αριθ. Πρωτ. 5721

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Ἀπριλίου 1964

‘Η Διοίκησις τοῦ ΤΑΚΕ, πρὸς ἐνημέρωσιν τῶν ἡσφαλισμένων αὐτοῦ ἐπὶ τῆς καταστάσεως τοῦ Ταμείου των, ἀπεφάσισεν, ὅπως ἔρχεται, περιοδικῶς, εἰς ἐπαφὴν μετὰ τούτων καὶ παρέχῃ στοιχεῖα ἀναφερόμενα τόσον εἰς τὴν παροῦσαν κατάστασιν τοῦ Ὁργανισμοῦ, ὅσον καὶ εἰς τὴν ἐκάστοτε χαρασσομένην οἰκονομικὴν γραμμὴν αὐτοῦ.

Διὰ τῶν κατωτέρω δίδονται, ἐν συνόψει, τὰ ἀφορῶντα εἰς τοὺς πόρους καὶ τὰς ὑποχρεώσεις, ὡς καὶ εἰς τὴν παροῦσαν οἰκονομικὴν κατάστασιν τοῦ Ὁργανισμοῦ.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΑΠΑΝΩΝ

I. Τὰ πραγματοποιηθέντα κατὰ τὸ 1963 ἔσοδα καὶ ἔξοδα ἀνῆλθον :

A'. ΚΛΑΔΟΥ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ

”Εσοδα	Δραχμαὶ
Εἰσφοραὶ ἡσφαλισμένων	11.791.056
Εἰσφοραὶ Ι. Ναῶν	8.892.088
”Εσοδα διαχειρίσεως ἔξωκκλησίων	2.271.039
» ἐκ κληρικοσήμου	9.029.903
» ἐκ κηρωδῶν ὑλῶν	4.356.714
» ἐκ λιβάνου	9.486
» ἐκ προστ. Συνοδ. Δικαστηρίων	38.266
» ἐκ τόκων	1.858.768
» ἐκ μισθωμάτων ἀκινήτων	1.521.789
» Διάφορα	25.154
	<hr/>
	39.794.264

”Εξοδα	Δραχμαὶ
Συντάξεις	28.701.553
”Εξοδα κηδείας	159.748

Εἰσφορὰ εἰς Ταμεῖον Ἀρωγῆς	10.000
”Εξοδα διοικήσεως καὶ λειτουργίας Κεντρικοῦ καὶ Τοπικῶν Τ.Α.Κ.Ε.	2.366.537
”Εξοδα διαχειρίσεως ἔξωκλησίων	1.379.436
”Εξοδα διαχειρίσεως ἀκινήτων	249.806
”Εξοδα διαχειρίσεως κληρικοσήμου (ἐκτυπωτικά, προ- μήθειαι κ.λ.π.)	505.480
Προμήθειαι Τ. Τ.Α.Κ.Ε. καὶ Δημ. Ταμείων ἐπὶ εἰσ- πράξεων	427.032
Προμήθειαι Τραπεζῶν καὶ φύλακτρα ἀξιῶν	51.996
Φόροι καὶ Τέλη	652.766
”Αποσβέσεις ἀκινήτων καὶ ἐγκαταστάσεων	784.121
Σ ύ ν ο λ ο ν ’Εξόδων	35.288.476
Π ε ρ í σ σ ε υ μ α	4.505.788

Β'. ΚΛΑΔΟΥ ΑΡΩΓΗΣ

”Εσοδα	Δραχμαὶ
Εἰσφοραὶ ἡσφαλισμένων	3.710.969
Εἰσφορὰ Κλάδου Συντάξεων	10.000
Τόκοι	200.000
Σ ύ ν ο λ ο ν	3.920.969
”Εξοδα	Δραχμαὶ
”Εφ’ ἀπαξ βοηθήματα	3.089.338
Π ε ρ í σ σ ε υ μ α	831.631

Γ'. ΚΛΑΔΟΥ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ

”Εσοδα	Δραχμαὶ
Εἰσφοραὶ ἡσφαλισμένων	5.216.697
”Εξοδα	Δραχμαὶ
Νοσήλεια 1963 καὶ (μερικῶς) ἐκ προηγ. ἔτους	7.079.412
”Εξοδα διοικήσεως καὶ λειτουργίας (μέρος Γεν. ’Εξόδ.)	167.500
Σύνολον δαπανῶν Κλάδου Ασθενείας	7.246.912
”Ελλειμμα ”Ετους	2.030.215

Συγκεντρωτικῶς τὰ ὡς ἄνω ἀποτελέσματα τῆς διαχειρίσεως τοῦ ἔτους 1963 ἔχουν:

Περίσσευμα Κλάδου Συντάξεων	4.505.788
Μεῖον ἔλλειμμα Κλάδου Ἀσθενείας	2.030.215
Καθαρὸν περίσσευμα Κλάδου Συντάξεων	2.475.573
Περίσσευμα Κλάδου Ἀρωγῆς	831.631

★

II. Τὰ προβλεπόμενα νὰ πραγματοποιηθοῦν, κατόπιν καὶ τῆς δοθείσης τελευταίως (ἀπὸ 1.1.1964) αὐξήσεως τῆς μισθοδοσίας τοῦ Κλήρου κατὰ 50/ο, ἔχουν συνοπτικῶς:

1. ΚΛΑΔΟΥ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ	Δραχμαι
"Εσοδα τακτικὰ	39.394.791
» ἔκτακτα	1.499.601
"Εξοδα τακτικὰ	35.594.964
» ἔκτακτα	530.003
Πιθανὸν περίσσευμα	4.769.425

2. ΚΛΑΔΟΥ ΑΡΩΓΗΣ	Δραχμαι
"Εσοδα τακτικὰ	4.249.676
» ἔκτακτα	15.001
"Εξοδα τακτικὰ	4.051.000
» ἔκτακτα	237.000
Πιθανὸν ἔλλειμμα	23.323

3. ΚΛΑΔΟΥ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ	Δραχμαι
"Εσοδα τακτικὰ	5.654.664
» ἔκτακτα	15.000
"Εξοδα τακτικὰ	6.168.736
» ἔκτακτα	700.000
Πιθανὸν ἔλλειμμα	1.199.072
	1.199.

Συγκεντρωτικῶς, τὸ πιθανὸν καθαρὸν ἀποτέλεσμα τοῦ ἔτους 1964 ἀπάντων τῶν Κλάδων ἔχει, κατὰ τὰ ὡς ἄνω, ὡς ἔξῆς:

	Δραχμαι
α) Κλάδου Συντάξεων περίσσευμα	4.769.425
β) μεῖον ἔλειμμα Κλάδου Ἀσθενείας	1.199.072
Καθαρὸν περίσσευμα Κλάδου Συντάξεων	<u>3.570.353</u>
γ) "Ελλειμμα Κλάδου Ἀρωγῆς	23.323
Πιθανὸν περίσσευμα ὅλων τῶν Κλάδων	<u>3.547.030</u>

Τὰ ἀνωτέρω ἔσοδα καὶ τῶν τριῶν δμοῦ Κλάδων διακρίνονται εἰς:

α) Εἰσφοράς ἡσφαλισμένων	20.876.231	41%
β) » Ἐργοδότου (Ναῶν-Ἐξωκ- αλησίων)	11.500.000	23%
γ) » Κοινωνικᾶς (χληρικοσή- μου, κηρωδῶν ὑλῶν)	13.384.001	26%
δ) Πρόσοδον περιουσίας Ἐν συνόλῳ	<u>5.068.501</u>	<u>10%</u>
	<u>50.828.733</u>	<u>100%</u>

Τὰ δὲ ἔξοδα:

α) Εἰς παροχὰς Κλάδου Συντάξεων	29.508.011	58,0%
β) Εἰς παροχὰς Κλάδου Ἀρωγῆς	4.288.001	8,4%
γ) Εἰς παροχὰς Κλάδου Ἀσθενείας	6.700.001	13,1%
Εἰς παροχὰς ἐν συνόλῳ	40.496.003	79,5%
δ) Εἰς ἔξοδα διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως	6.785.700	13,5%
Ἐν συνόλῳ	47.281.703	93,0%
ε) Εἰς περίσσευμα δι' ὅλους τοὺς Κλάδους	3.547.030	7,0%
	<u>50.828.733</u>	<u>100,0%</u>

'Εκ τῶν ἀνωτέρω παρατηροῦνται ὅτι: α) τὸ προϋπολογιζόμενον πιθανὸν περίσσευμα τοῦ Κλάδου Συντάξεων, ἐκ δραχμῶν

4.769.425, μειοῦται κατά δρχ. 1.199.072, εἰς δσα ὑπολογίζεται ν' ἀνέλθη τὸ ἔλειμμα τοῦ Κλάδου 'Ασθενείας. "Ας σημειωθῇ ἐνταῦθα ὅτι, κατόπιν τῆς ἐπελθούσης κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας αὐξήσεως τῶν νοσηλείων, αἱ δαπάναι τοῦ Κλάδου 'Ασθενείας θέλουσιν αὐξηθῆ κατὰ ποσοστὸν ἀνερχόμενον, κατὰ προχειρούς ὑπολογισμοὺς εἰς 20ο/ο. β) Τὸ προϋπολογίζόμενον σύνολον τῶν ἐσόδων καὶ τῶν τριῶν Κλάδων διατίθεται κατὰ 79,50/ο εἰς παροχάς, κατὰ 13,50/ο εἰς ἔξοδα διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως καὶ κατὰ 7ο/ο εἰς κεφαλαιοποίησιν.

(Σημειοῦται, ὅτι τῶν ἐξόδων διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως, περιεχόντων εἰδικὰς πιστώσεις «ἀποθεματικῶν» κλπ., ἀναμένεται ἡ πτῶσις τοῦ ποσοστοῦ ἀπολογιστικῶς).

Τὰ ἔξοδα, αἱ παροχαὶ καὶ τὰ ἔξοδα διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως, κατὰ τὴν τελευταίαν 10ετίαν, ἔχουν συγκεντρωτικῶς ὡς ἔξῆς:

"Ετη	"Εσοδα	Παροχαὶ	"Εξοδα Διοικήσεως καὶ Ἐξωκληρίσιων	Σύνολον	Σχέσις ο/ο Ἐξόδων διοικήσ. διαχειρίσ.
1953-54	20.491.282	15.426.517	2.086.747	17.513.265	10,10/ο
1954-55	27.738.843	28.388.854	2.811.567	21.099.424	10,10/ο
1955-56 (18μην.)	43.486.357	31.253.838	5.149.522	36.403.360	11,10/ο
1957	33.255.435	28.526.889	4.013.647	27.540.536	12,00/ο
1958	36.266.952	30.972.783	4.797.800	35.770.583	13,20/ο
1959	39.465.256	32.436.983	4.669.421	37.106.404	11,80/ο
1960	40.422.718	35.025.163	4.645.596	39.670.759	11,50/ο
1961	41.867.946	36.871.494	5.282.040	42.153.534	12,60/ο
1962	44.822.035	37.823.776	5.440.600	43.264.376	12,10/ο
1963	48.921.930	39.040.051	6.583.675	45.624.726	13,40/ο

'Εκ τούτων παρατηροῦνται: α) ἡ συνεχής καὶ ἀδιάλειπτος ἄνοδος τοῦ συνόλου τῶν ἐσόδων, ὀφειλομένη εἰς τὴν βελτίωσιν τῶν μισθῶν τῶν ἡσφαλισμένων, τὴν αὔξησιν τῶν ἐσόδων τῶν Ι. Ναῶν, τὴν αὔξησιν τοῦ πληθυσμοῦ καὶ τοῦ ἀναλιτοκομένου κηροῦ Ναῶν, τὴν αὔξησιν τῶν διατιθεμένων εἰς παροχάς, ὀφειλομένη ἀφ' ἐνὸς εἰς ἄνοδος τῶν διατιθεμένων εἰς παροχάς, ὀφειλομένη ἀφ' ἐνὸς εἰς ἔκτακτους βελτιώσεις τῶν παροχῶν καὶ εἰς τὴν, διὰ τῆς παρόδου

τοῦ χρόνου, ἐπερχομένην φυσιολογικὴν τοιαύτην, καθ' ὅσον δ' ἀφορῇ τὸν Κλάδον Ἀσθενείας εἰς τὴν αὔξησιν τῶν τιμῶν νοσηλείας καὶ τὴν ἐπέκτασιν τῆς περιθάλψεως εἰς τὰς οἰκογενείας τῶν ἡσφαλισμένων, γ) ἡ ἀναλογία τῶν ἔξόδων διοικήσεως καὶ λειτουργίας, ἐν σχέσει πρὸς τὰ ἔσοδα, δὲν παρουσιάζει διακυμάνσεις αἰσθητάς, εὑρισκομένη εἰς ἐπίπεδα κανονικά.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΑΡΟΧΩΝ

α') Κλάδου Συντάξεων:

Οἱ συντάξιοικοι ἀνέρχονται εἰς 3.250, αἱ δὲ πρὸς αὐτοὺς ὡς καὶ τοὺς πιθανῶς καταστησομένους κατὰ τὸ 1964, καταβλητέαι συντάξεις, μετὰ τῶν δώρων καὶ τοῦ ἐπιδόματος λουτροθεραπείας, ὑπολογίζονται εἰς τὸ ποσὸν τῶν δρχ. 29.508.001.

‘Η μέση σύνταξις ἔξ ἀμέσου ἀπονομῆς ἡ μεταβιβάσεως ἀνέρχεται, διὰ μὲν τοὺς μέχρι τοῦ Ἰουνίου 1951 συντάξιοδοτηθέντας εἰς 514 δραχμάς, διὰ δὲ τοὺς συντάξιοδοτηθέντας ἀπὸ τοῦ Ἰουνίου 1951 καὶ ἐφεξῆς εἰς δρχ. 742. Τέλος εἰς τοὺς λαμβάνοντας σύνταξιν πολεμοπαθοῦς εἰς δρχ. 852.

‘Η σύνταξις ἰερέως τῆς δ' μισθολογικῆς κατηγορίας, ἔχοντος συνεχῆ ἀσφάλισιν ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Ταμείου καὶ μέλλοντος νὰ ἔξέλθῃ κατὰ τὸ τρέχον ἔτος, ἀνέρχεται εἰς δρχ. 1.003, εἰς δρχ. 1142 τῆς γ' μισθολογικῆς κλάσεως, εἰς δρχ. 1.323 τῆς β' μισθολογικῆς κλάσεως καὶ εἰς δρχ. 1.556 τῆς α' μισθολογικῆς κλάσεως.

(Σ γ μ ε ἵ ω σ ι ζ: Τὰ ποσὰ ταῦτα ἀντιστοιχοῦν εἰς βασικοὺς μισθούς μετὰ τοῦ ἐπιδόματος πολυετοῦς ὑπηρεσίας, ὅνει τοῦ 300 δρχ. ἐπιδόματος).

β') Κλάδου Ἀρωγῆς:

Τὸ βοήθημα τῶν μελλόντων νὰ ἔξέλθουν, κατὰ τὸ ἔτος 1964, τῆς ἐνεργοῦ ὑπηρεσίας, ἐφημερίων καὶ ἐφ' ὅσον θὰ ἔχουν οὗτοι πλήρη συμμετοχὴν εἰς τὸ Ταμεῖον, ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Κλάδου, ἥτοι ἀπὸ 1.7.1947 θὰ ἀνέρχηται διὰ τὸν τῆς α' μισθολογικῆς κατηγορίας εἰς δρχ. 40.188, τῆς β' εἰς δρχ. 33.252, τῆς γ' εἰς δρχ. 28.356 καὶ τῆς δ' εἰς 23.256 δρχ.

Οἱ ἔξερχόμενοι, κατ' ἔτος, τῆς ἐνεργοῦ ὑπηρεσίας καὶ λαμβάνοντες βοήθημα ἀνέρχονται, κατὰ μέσον δρον, εἰς 170. Ἀποτελεῖται δὲ τὸ βοήθημα ἐκ τόσων μηνιαίων μισθῶν, δσα τὰ ἔτη συμμετοχῆς τοῦ ἡσφαλισμένου εἰς τὸν Κλάδον Ἀρωγῆς.

Τὰ ἔσοδα τοῦ Κλάδου Ἀρωγῆς, ἀποτελούμενα ἐκ τῆς εἰσφο-

ρᾶς τῶν ἡσφαλισμένων καὶ τὰ ἔξοδα αὐτοῦ, ἀποτελούμενα ἐκ τῶν ἐφ' ἀπαξ βοηθημάτων τῶν ἔξερχομένων, ἔχουν, κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, ὡς ἔξης:

"Ετη	"Εσοδα	"Εξοδα	Περίσσευμα
1957	1.203.222	519.400	+ 683.822
1958	2.450.914	3.115.447	- 664.533
1959	2.628.249	2.239.215	+ 389.034
1960	3.062.392	2.907.940	+ 154.451
1961	3.107.094	2.743.490	+ 373.604
1962	3.308.000	3.184.562	+ 133.438
1963	3.920.969	3.089.338	+ 831.631

γ') Κλάδου Ασθενείας:

Αἱ παροχαὶ τοῦ Κλάδου τούτου συνίστανται εἰς τὴν νοσοκομειακὴν περίθαλψιν (εἰς γ' θέσιν) καὶ τὰς συμπαρομαρτούσας παρακλινικὰς θεραπείας. Εἰς 3.200 περίπου δύνανται νὰ ὑπολογίζωνται ἐτησίως αἱ περιπτώσεις τῶν νοσηλεύσεων, αἱ δὲ δαπάναι εἰς 6 ἑκατ. δραχμῶν τούλαχιστον.

Ο Κλάδος Ασθενείας, χρηματοδοτούμενος ἐκ μόνης τῆς εἰσφορᾶς τῶν ἐν ἐνεργείᾳ ἡσφαλισμένων, τυγχάνει διαρκῶς ἐλλειμματικός, τὰ δὲ ἐλλείμματά του, διογκωθέντα ἔτι πλέον, ἀφ' ἧς (1961) ἡ περίθαλψις ἐπεξετάθη καὶ ἐπὶ τῶν τέκνων, ἀνευ μάλιστα εἰσφορᾶς τινος (ἀντιπαροχῆς), καλύπτονται πάντοτε ἐκ τῶν περισσευμάτων τοῦ Κλάδου Συντάξεων. Οὕτως ὁ Κλάδος Ασθενείας ἐμφανίζεται:

"Ετη	"Εσοδα	"Εξοδα	Περίσσευμα	"Ἐλλειμμα
1948/1949		165.153		165.153
1949/1950		1.249.900		1.249.900
1950/1951		2.248.757		2.248.757
1951/1952	972.115	2.861.793		1.889.678
1952/1953	1.558.294	3.442.499		1.884.205
1953/1954	2.707.629	2.958.484		250.855
1954/1955	2.584.178	2.839.529		255.351
1955/1956 (18μηνον)	4.539.539	4.324.413	215.126	

1957	3.055.288	3.123.858	68.570
1958	3.451.734	3.287.713	135.979
1959	3.514.500	3.719.013	204.513
1960	3.851.657	4.570.942	719.285
1961	4.748.253	5.955.533	1.207.280
1962	5.055.447	5.697.573	642.125
1963	5.216.697	7.246.912	2.030.215

Είναι φανερόν, ότι, διὰ τῆς συνεχούς ἀπομυζήσεως τῶν περιστευμάτων τοῦ Κλάδου Συντάξεων, συνεπείᾳ τῶν ἀνοιγμάτων τοῦ Κλάδου Ἀσθενείας, ἡ βελτίωσις τῶν συντάξεων ἐμποδίζεται, τοσούτῳ μᾶλλον καθ' ὅσον, λόγῳ τοῦ ἀσταθμήτου τῶν ἔξοδων νοσηλείας, ἄγνωστον καὶ ἀπροσδιόριστον καθίσταται τὸ μέγεθος τῶν ἑτησίων ἀνοιγμάτων τοῦ Κλάδου τούτου τῆς Ἀσθενείας.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Ἡ περιουσία τοῦ Ταμείου κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1963 εἶχεν ὡς ἓξης:

Λογαριασμοὶ Ἐνεργητικοῦ:

	Δραχμαὶ
1. Ταμεῖον Κεντρικοῦ, Τοπικῶν καὶ Τράπεζαί	10.632.261
2. Χρεώγραφα	11.247.888
3. Ἀκίνητα (μεῖον ἀποσβέσεις)	20.782.663
4. Ἔπιπλα καὶ ἐγκαταστάσεις (μεῖον ἀποσβέσεις)	272.577
5. Δάνεια ἐνυπόθηκα καὶ ἀπλᾶ	13.839.034
6. Δημόσια Ταμεῖα, Λ/σμδς εἰσπράξεως ἐκ κρατήσεων καὶ ἔτεροι χρεωστικοὶ Λογαριασμοὶ	3.194.600
7. Διάφοροι πόροι βεβαιωμένοι	475.563
Σύνολον Ἐνεργητικοῦ	<u>60.444.589</u>

Λογαριασμοὶ Παθητικοῦ:

1. Ἐλληνικὸν Δημόσιον (Λ/σμδς κληρικοσήμου)	4.984.948
2. Διάφοροι πιστωτικοὶ Λογαριασμοὶ	2.265.045
	<u>7.249.993</u>
3. Κεφαλαια:	
α) Κλάδου Συντάξεων	46.915.787
β) » Ἀρωγῆς	6.278.809
	<u>53.194.596</u>
	<u>60.444.589</u>

Παρὸς τὸ συμμετρικόν, ἐκ πρώτης ὅψεως, τῆς συνθέσεως τῆς περιουσίας, τὰ διαθέσιμα τοῦ Ταμείου εὑρίσκονται κάτω τῶν κανονικῶν ὁρίων. Τὰ διατεθέντα, τελευταίως, εἰς τὴν οἰκοδόμησιν ἐνὸς τουριστικοῦ περιπτέρου εἰς τὴν ἀκτὴν Ἀγ. Κοσμᾶ Καλαμακίου, ἵκανοποιητικῆς ἀποδόσεως, τὰ διατεθέντα κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη εἰς χορηγήσεις δανείων καὶ τὰ ἀποδοθέντα εἰς τὸ Δημόσιον ἐκ ποσοῦ 15 ἑκατ., ὀφειλόμενα αὐτῷ ἐκ προϊόντος ἀξίας κληρικοῦ σήμου γάμων καὶ διαζυγίων (ν. 3559/55), ὑπεβίβασαν, κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, τὸν βαθμὸν ρευστότητος τῆς περιουσίας κάτω τοῦ πρέποντος, τοῦτο δὲ ἡγάγκασε τὴν Διοίκησιν τοῦ Ταμείου νὰ ἀναστείλῃ, ἐπὶ τι διάστημα χρόνου, τὴν χορήγησιν δανείων, ὡς καὶ πᾶσαν ἄλλην ἐπένδυσιν.

Σκέψις καὶ ἐπιθυμία μόνιμος τῆς Διοίκησεως τοῦ Ταμείου τυγχάνει ἡ βελτίωσις τῶν παροχῶν καὶ ἰδίως τῶν συντάξεων· τοῦτο δμως δέον νὰ γίνη ἐντὸς τῶν δυνατοτήτων τοῦ Ταμείου.

“Ἄσ μὴ λησμονῆται, διτὶ ἡ ἀσφάλισις ἀποτελεῖ πρόνοιαν διὰ τὸ μέλλον καὶ ἡ πρόνοια βασίζεται εἰς τὴν ἀποταμίευσιν τῶν ἀναγκαίων κεφαλαίων διὰ τὴν κάλυψιν τῶν ὑποχρεώσεων ὡς αὔται, κατὰ τὰς δεδομένας πιθανότητας, θέλουσιν ἔξελιχθῆ καὶ διαμορφωθῆ ἐν τῷ μέλλοντι. Ἐπομένως ἡ περίσσεια τῶν ἐσόδων ἐνὸς ἔτους δὲν δύναται νὰ ἀποτελῇ ἐνδείξιν ἀσφαλῆ περὶ τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τοῦ Ἰδρύματος. Ἀντίθετος ἀποψίς θὰ ἥτο δυνατὸν νὰ ὀδηγήσῃ εἰς τὴν ἀνάληψιν ὑποχρεώσεων, τῶν δοιῶν ἡ ἔκπλήρωσις θὰ καθίστατο, μετ’ οὐ πολὺ, ἐκ τῶν πραγμάτων ἀδύνατος.

Διὰ τοὺς λόγους τούτους καὶ διότι ἔκριθη ἀδιανόητον ὅπως ἡ οἰκονομικὴ θέσις τοῦ Ἰδρύματος στηρίζεται εἰς προχείρους καί, κατὰ συνέπειαν, ἀβασίμους ὑπολογισμούς καὶ δοθέντος, διτὶ ἡ, πρὸ ἐπταετίας περίπου, καταρτισθεῖσα ἀναλογιστικὴ μελέτη, μὴ ληφθεῖσα τότε ὑπ’ ὅψιν, ἐπαυσεν ἥδη, λόγῳ παρελεύσεως τοῦ χρόνου, νὰ θεωρῆται ἴσχυουσα, τὸ Δ. Συμβούλιον τοῦ Ταμείου ἀπεφάσισεν, ὅπως ἐνεργηθῆ νέα ἀναλογιστικὴ μελέτη πρὸς ἔξακριβωσιν τῆς πραγματικῆς οἰκονομικῆς θέσεως τοῦ Ἰδρύματος καὶ πρὸς καθορισμὸν τοῦ ὕψους τῶν παροχῶν.

‘Ἀνεξαρτήτως τούτων, ἡ Διοίκησις τοῦ Ταμείου, ἐπιφυλασσομένη νὰ λάβῃ πλέον ὁριστικὰς ἀποφάσεις ἐπὶ τοῦ ζωτικοῦ θέματος τῶν συντάξεων μετὰ τὸν καταρτισμὸν τῆς ἀναλογιστικῆς μελέτης, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ τῆς ὅπως αἱ συντάξεις βελτιωθῶσι, κατὰ τὸ δυνατόν, ἀπὸ τοῦδε, ἀπεφάσισεν ὅπως, ἐντὸς τῶν πλαισίων τῶν διαγραφομένων ἐκ τῶν ἐνδείξεων τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ τρέχοντος ἔτους, προβῇ εἰς τὸν καθορισμὸν ὡς κατωτάτου

όρίου μηνιαίας συντάξεως, ἀντὶ τοῦ σήμερον ύφισταμένου ποσοῦ σῶν 500 δρχ., τοῦ ποσοῦ τῶν 600 δρχ.

Εἰς τὴν κατηγορίαν δὲ ταύτην ἐμπίπτουν 1.833 περιπτώσεις συνταξιούχων ἐπὶ συνολικοῦ ἀριθμοῦ 3.250.

Ἐπίσης ἀπεφάσισεν, ὅπως, διὰ τοὺς ὑπολοίπους συνταξιούτους (νέου ὑπολογισμοῦ), τοὺς συνταξιοδοτηθέντας μετὰ τὸ ἔτος 1951, γίνη ἡ δέουσα ἀναπροσαρμογή, κατόπιν τῆς χορηγηθείσης, ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου ἐ.ἔ., αὐξήσεως τῶν μισθῶν κατὰ 50/ο ἐπὶ ἰσοπόσῳ μειώσει, συμφώνως πρὸς τὰς ἴσχυούσας διατάξεις, τοῦ παρεχομένου, σὺν τῇ συντάξῃ, ἐπιδόματος.

Εἰδικῶς διὰ τὸν Κλάδον Ἀσθενείας καὶ ἐπειδὴ ὡς διαπιστοῦται ὁ Κλάδος οὗτος, παρὸ πᾶσαν προσπάθειαν, εἴτε ὡς πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς ὀργανώσεως, εἴτε πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς βελτιώσεως τῶν πόρων του, δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ φθάσῃ, ὑπὸ ἔποψιν παροχῶν, ἄλλους ἀσφαλιστικοὺς Ὁργανισμοὺς μισθοβιώτων, οἵτινες, ἐκτὸς τῆς νοσοκομειακῆς, παρέχουσι καὶ τὴν ιατροφαρμακευτικὴν περίθαλψιν, ἡ Διοίκησις τοῦ Ταμείου, ἐν τῇ μελέτῃ τῶν δυνατῶν λύσεων, ἀναγκάζεται νὰ προσανατολισθῇ πρὸς τὴν ὑπαγγὴν τῆς περιθάλψεως τοῦ Ἐφημεριακοῦ Κλήρου εἰς τὸ σύστημα τῆς παρεχομένης εἰς τοὺς Δημοσίους Ὑπαλλήλους τοιαύτης.

Ἐγειρὶ δὲ ἡ Διοίκησις τοῦ Ταμείου βασίμους ἐλπίδας, ὅτι τὴν λύσιν ταύτην, δυναμένην νὰ ἔξυπηρετήσῃ τὸν Ἐφημεριακὸν Κλῆρον πληρέστερον, θὰ θελήσῃ νὰ ἐνστερνισθῇ καὶ ἡ Κυβέρνησις τῆς Χώρας, ἀναγνωρίζουσα οὕτω καὶ εἰς τὸν Κλῆρον τὸ δικαίωμα, ὅπως οὗτος ἀπολαμβάνῃ τῆς περιθάλψεως τῆς ὑγείας του εἰς ὃ μέτρον τὴν ἀπολαμβάνει καὶ ὃ τελευταῖος μισθωτός.

Ἡ Διοίκησις τοῦ Ταμείου πιστεύει, ὅτι, ἐφ' ὅσον θὰ ἐπετυγχάνετο ἡ ἀνάληψις παρὰ τοῦ Κράτους τῆς νοσηλείας τοῦ Ἐφημεριακοῦ Κλήρου, ἐντασσομένου τούτου εἰς τὸ σύστημα περιθάλψεως τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων, θὰ ἥτο δυνατὸν τὸ TAKE, ὀργανούμενον ἐπὶ νέων ἀρχῶν, νὰ ἔξασφαλίσῃ σύνταξιν πρὸς τοὺς ἡσφαλισμένους, ἀνταξίαν πρὸς τὴν ὑψίστην πνευματικὴν καὶ κοινωνικὴν ὑπηρεσίαν, τὴν ὁποίαν ὁ Κλῆρος παρέχει πρὸς τὸ Ἔθνος.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῶν ἕορτῶν τῶν Ἀγίων Παθῶν καὶ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου, εὐχόμεθα εἰς ὑμᾶς καὶ τὰς οἰκογενείας ὑμῶν πᾶσαν παρὰ Θεοῦ εὐλογίαν.

‘Ο Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου

† ‘Ο Αθηνῶν ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΙΣ

Τ.Α.Κ.Ε.

Νομική Υπηρεσία
Αριθ. Πρωτ. 3548

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10.3.1964

Πρὸς

Τὸν κ. Δ/ντα Σύμβουλον τοῦ TAKE
Τμῆμα Γραμματείας — Προσωπικοῦ

Ἄποκρινόμενοι ἐπὶ τοῦ ἐν τῷ ὑπὸ ἀριθ. 2708/64 ὑμετέρῳ ἐγγράφῳ διατυπουμένου ἔρωτήματος, ἃν νομίμως ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Ταμείου ἡ καταβολὴ τοῦ ἐπιδόματος ἀδείας τοῦ Β.Δ. 551/1963 πρὸς τοὺς ἵεροψάλτας καὶ νεωκόρους τῶν ὑπὸ τὴν διοίκησιν καὶ διαχειρίσιν αὐτοῦ ὑπαγομένων ἔξωκλησίων, δοθέντος ὅτι εἰς τὸ ὑπὸ ἀριθ. 296883 τῆς 25.1.64 ἐγγραφὸν τοῦ Γεν. Λογιστηρίου τοῦ Κράτους διατυποῦται ἡ ἀποψίς ὅτι δὲν δικαιοῦνται οἱ ὡς ἄνω τοῦ ἐπιδόματος τούτου καθόσον δὲν συνδέονται μετὰ τῶν Ναῶν «διὰ σχέσεως ἔργασίας Δημοσίου Δικαίου», ἔχομεν τὴν τιμὴν ἐπὶ τοῦ προκύψαντος τούτου ζητήματος νὰ σᾶς ἐκθέσωμεν τὴν γνώμην μας ἔχουσαν ὡς ἀκολούθως:

Ἡ Χριστιανικὴ Ἐκκλησία ἀπὸ τῶν πρώτων χρόνων τῆς ἰδρύσεως τῆς μεριμνῶσα διὰ τὴν ἔξυψωσιν καὶ εὐπρέπειαν ἐν γένει τῶν εἰς τὸ προσωπικὸν αὐτῆς ἀνηκόντων, εἴτε λειτουργῶν ταύτης ἐπιτελούντων τὰ τῆς θείας λατρείας, εἴτε ἀπλῶς βοηθητικῶν καὶ ὑπηρετικῶν ἔτι ἐν τοῖς Ναοῖς προσώπων καὶ ἐπιζητοῦσα νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς τοὺς πιστοὺς τὸν σεβασμὸν πρὸς πάντα τὰ πρόσωπα ταῦτα συλλήβδην ὡνόμασεν αὐτὰ κληρικούς, ὡς λαχόντας τὸν κλῆρον τῆς Ι. Διακονίας, διακρίνασα δύμως ὡς Ἱερωτικούς μὲν ἡ Ἱερωμένους κληρικούς, τοὺς ἐπιτελοῦντας τὰ τῆς θείας λατρείας καὶ πρὸς τοῦτο χειροτονούμενους, ὡς ἀπλοῦς δὲ κληρικούς τοὺς λοιπούς, ἀναγνώστας, ψάλτας, νεωκόρους κλπ. μὴ χειροτονούμενους (Ἀποστ. Κανὼν ΓΜ τῆς ἐν Λαοδικείᾳ Ι. Συνόδου, Κανὼν ΚΔ τῆς ἐν Τρούλλῳ ΣΤ' Οἰκουμεν. Συνόδου, Κανὼν ΛΓ καὶ ΟΖ τῆς ἐν Νικαίᾳ Ζ' Οἰκουμ. Συνόδου, Καταστατικὸς Νόμος Σ τοῦ 1852 «Περὶ Ἐπισκοπῶν καὶ Ἐπισκόπων»).

Ἄπαντα τὰ πρόσωπα ταῦτα, ἀδιακρίτως, κατὰ τ' ἀνωτέρω καὶ τὰ κρατοῦντα ἔν τε τῇ Ἐπιστήμῃ καὶ τῇ Νομολογίᾳ ἀναγνωρίζονται ὡς Ἐκκλησιαστικοὶ λειτουργοὶ καὶ ἀσκοῦσι δημοσίαν ὑπηρεσίαν, ἡ ἔννομος δὲ σχέσις ἥτις παράγεται διὰ τοῦ διορισμοῦ

αύτῶν εἰς τὰς θέσεις ταύτας δὲν ἀποτελεῖ τὴν ὑπὸ τοῦ Ἀστικοῦ Νόμου διεπομένην σύμβασιν τῆς μισθώσεως ὑπηρεσίας, ἀλλ' ἰδρυομένη διὰ μονομεροῦς ἔξουσιαστικῆς πράξεως τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς, διέπεται ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ Δημοσίου Δικαίου (Πρβλ. Γνωμ. Εἰσ. Ἀρ. Πάγου 1333/1907 Θέμις ΙΗ σελ. 608 καὶ 38 τοῦ 1940 ΕΕΝ 1940 σελ. 421, N.N. Σαριπόλου, Μελέται «Περὶ Δημοσίων Ὑπαλλήλων» σελ. 40, Ἡλ. Κυριακοπούλου Δικαίου τῶν Πολιτικῶν Διοικητικῶν Ὑπαλλήλων 1954 σελ. 33, Ἀν. Χριστοφιλοπούλου», Ἡ ὀργάνωσις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» σελ. 29).

‘Η ἀποψίς αὕτη ἦτο ἡ ἐπικρατεστέρα ἐν τῇ Νομολογίᾳ μέχρι τοῦ A.N. 2200/40 «Περὶ Ἱ. Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» ὅτε κατὰ ρητὴν διάταξιν τοῦ A.N. τούτου ἐν ἄρθρῳ 2 διαλαμβανομένην, οἱ Ἱ. Ναοὶ ἀποτελοῦσι N.P.D.Δ. Καὶ ναὶ μὲν ἐκ μόνης τῆς τοιαύτης ἴδιότητος δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἡ συνδέουσα τὰ πρόσωπα αὐτῶν πρὸς τοὺς ἱεροφάλτας καὶ νεωκόρους ὡς σχέσις δημοσίου δικαίου, ἐκ τοῦ ἄρθρου 64 τοῦ ὡς ἄνω Νόμου, διὰ τοῦ ὅποιου ὀρίζεται ὅτι οἱ φάλται καὶ νεωκόροι διορίζονται καὶ παύονται ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου, ὅτι ἀσκεῖται ὑπὸ τούτου κατ’ αὐτῶν πειθαρχικὴ ἔξουσία καὶ ὅτι οὗτοι ὡς ἀποτελοῦντες τὸν κατώτερον κλῆρον τῆς Ἐκκλησίας δὲν ὑπάγονται εἰς τὰς περὶ συλλογικῶν συμβάσεων κειμένας διατάξεις, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὸ ὅλον νομοθέτημα, ἐπιδιώξαν νὰ ρυθμίσῃ, ἐκ λόγων δημοσίου συμφέροντος τὰ τῆς λειτουργίας καὶ ὀργανώσεως τῶν Ἱ. Ναῶν, συνάγεται ὅτι εἶναι τῷ ὅντι σχέσις δημοσίου δικαίου ἡ συνδέουσα τοὺς ἱεροφάλτας καὶ νεωκόρους μετά τῶν Ἐνοριακῶν Ναῶν.

Τὰ τακτικὰ δικαστήρια παγίως πλέον ἀκολουθοῦν τὴν ἀποψίν ταύτην μετὰ τὸ ἄρθρον 64 τοῦ ἀ.ν. 2200/40, δεχόμενα ὅτι ἡ σχέσις δι’ ἡς προσλαμβάνονται εἰς τοὺς Ἱ. Ναοὺς οἱ φάλται καὶ νεωκόροι ἐμπίπτει εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ δημοσίου δικαίου (E.A. 940/41, 1793/59 Πρωτ. Ἀθ. 4352/46, 6429/51, 9738/1954, 15282/57 καὶ 20962/59). Τὸ Συμβούλιον Ἐπικρατείας ἐπίσης, μετὰ τὴν αὐτὴν ὡς ἄνω διάταξιν, ἀκολουθοῦν τὴν ἴδιαν ταύτην ἀποψίν, παγίως δέχεται ὅτι αἴτησις ἀκυρώσεως ἱεροφάλτου ἢ νεωκόρου διώκουσα τὴν ἀκύρωσιν πράξεως Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς ἀναγομένης εἰς τὴν ὑπηρεσιακὴν κατάστασιν αὐτοῦ, ὡς ὑπαλλήλου Νομικοῦ Προσώπου Δημ. Δικαίου, ἀρμοδίως εἰσάγεται ἐνώπιον αὐτοῦ πρὸς ἐκδίκασιν συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 5 παρ. 3 τοῦ ν.δ. 3830/58 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Νόμου 3713/39 (πρβλ. Σ. Ε. 1832/52, 1220/54, 1246/57, 1851/59, 211, 212, 213 καὶ 214/61).

Τέλος προκειμένου περὶ τῶν Ἱεροψαλτῶν καὶ νεωκόρων τῶν ὑπὸ τὴν διοίκησιν καὶ διαχείρισιν τοῦ TAKE τελούντων Παρεκκλησίων καὶ Ἐξωκκλησίων, ἀπασχολουμένων ἐντὸς τοῦ κύκλου τῆς δραστηριότητος αὐτῶν, καὶ τῶν ἔξι αὐτῶν κατ' ἀπόσπασιν εἰς τὸ TAKE ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ των ὑπηρετούντων πρὸς κάλυψιν διαρκῶν ὑπηρεσιῶν ἀναγκῶν, γίνεται δεκτὸν παγίως, ὅτι οὗτοι ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ των καθίστανται ὑπάλληλοι τοῦ TAKE συνδεόμενοι μετ' αὐτοῦ διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου (Σ.Ε. 1851/59, 262/63, Ἐφ. Ἀθ. 1793/60, καὶ Γ.Ν.Σ.Κ. 249/59).

Κατ' ἀκολουθίαν τούτων τὸ TAKE κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 1 παρ. 2 περ. α' τοῦ Ν.Δ. ὑπ' ἀριθ. 551/63, δρίζοντος ὅτι αἱ διατάξεις αὐτοῦ ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν μὴ διεπομένων ὑπὸ τοῦ Νόμου 1811/51 τακτικῶν ὑπαλλήλων τῶν Ν.Π.Δ.Δ., νομίμως κατέβαλε πρὸς τοὺς Ἱεροψάλτας καὶ νεωκόρους τὸ ὑπὸ τοῦ Δ/τος τούτου προβλεπόμενον ἐπίδομα, ὅπερ ὀφείλει καὶ ἐφεξῆς νὰ καταβάλλῃ. Τὰ περὶ τοῦ ἐναντίου ἐν τῷ ὡς ἄνω ἐγγράφῳ τοῦ Γεν. Λογιστηρίου τοῦ Κράτους ὑποστηριζόμενα εἶναι ἀνυπόστατα ὡς νόμων ἀνεπέρειστα.

Μετὰ τιμῆς

‘Ο Προϊστάμενος τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας
Γ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

‘Ο «Ἐφημέριος» εἶναι πρόθυμος νὰ δίδῃ ἀπαντήσεις εἰς ἐρωτήσεις ἐπὶ ἀποριῶν, ἀναφερομένων εἰς ζητήματα, τὰ δόποια ἔχουν σχέσιν πρὸς τὸ ἔργον τοῦ Ἐφημερίου (ποιμαντικόν, λειτουργικόν κλπ.). Ἐπομένως οἱ εὐλαβέστατοι ἐφημέριοι δύνανται ν' ἀπευθύνουν ἐρωτήματα ἐπὶ τοιούτων ἀποριῶν. Αἱ ἀπαντήσεις θὰ δίδωνται εἰς τὴν σελίδα τῆς ἀλληλογραφίας.

ΚΡΑΤΗΣΕΙΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΤΑΚΕ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

Βασίλειον τῆς Ἑλλάδος
Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ὁρθοδόξου
Ἐφημεριακοῦ Κλήρου Ἑλλάδος (Τ.Α.Κ.Ε.)
Δ/νσις Οἰκον. ὑπηρεσιῶν
Τμῆμα Ἐσόδων
Γραφείον II
Ἄριθ. Πρωτ. 5956
Ἄριθ. ἐγκυρ. 23

Αθῆναι τῇ 8-5-1964
Περίληψις: «Κοινοποιεῖται ἡ ὑπ' ἀριθμ.
34/1964 Π.Γ.Σ. περὶ αὐξήσεως τοῦ μι-
σθίου τῶν ἐφημερίων κατὰ 5 o/o».

Ε Γ Κ Υ Κ Λ Ι Ο Σ
Ἐπειγούσα

Πρὸς

- 1) Τάς Ι. Μητροπόλεις καὶ
- 2) "Απαντά τὰ Τοπικά ΤΑΚΕ

Κοινοποιοῦντες ὑμᾶς κατωτέρῳ τὴν ὑπ' ἀριθ. 81 RONEO (ἀριθ. πρωτ. 94606/25-4-64) ἐγκύρων τοῦ Γενικοῦ Λογιστηρίου τοῦ Κράτους περὶ κοινοποιήσεως, τῆς ὑπ' ἀριθμ. 34/10-4-64 Πράξεως τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, περὶ αὐξήσεως τοῦ βασικοῦ μισθίου τῶν ἐφημερίων κατὰ 5 o/o ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1964, παρακαλοῦμεν, δύτες λάβητε ὑπ' ὅψιν, διτι, κατὰ τὴν καταβολὴν τῆς διαφορᾶς προσαυξήσεως τῶν μηνῶν Ἰανουαρίου ἔως καὶ Μαΐου ἐ.ἔ. καὶ τοῦ ἐπιδόματος ἔορτῶν τοῦ Πάσχα, θὰ διενεργηθοῦν ὑπὲρ τοῦ ΤΑΚΕ καὶ τοῦ Περιοδικοῦ «Ἐκκλησία» αἱ κάτωθι κρατήσεις:

- 1) Ἐφ' ἀπαξ διαφορὰ προσαυξήσεως ὑπὲρ ΤΑΚΕ (βλ. στήλην 3),
- 2) 10 o/o ἐπὶ τῆς διαφορᾶς προσαυξήσεως ὑπὲρ ΤΑΚΕ (βλ. στήλην 4),
- 3) 1 o/o ὑπὲρ τοῦ περιοδικοῦ «Ἐκκλησία» ἐπὶ τῆς αὐτῆς διαφορᾶς προσαυξήσεως (βλ. στήλην 5).

Αἱ μισθοδοτικαὶ κάταστάσεις τοῦ μηνὸς Μαΐου θὰ συνταχθῶσι ὡς συντάγησαν καὶ αἱ τοιαῦται τῶν μηνῶν Ἰανουαρίου ἔως καὶ Ἀπριλίου, ἢτοι ἀνευ τῆς ἐκ 5 o/o προσαυξήσεως.

Ἄπο τοῦ Ἰουνίου ἐ.ἔ. καὶ ἐφεξῆς θὰ συντάσσονται, μετὰ τῆς δοθείσης προσαυξήσεως καὶ τῶν ἐν τῷ συνημμένῳ πίνακι ἀναγραφομένων, κατὰ μισθολογικὴν κατηγορίαν, κρατήσεων (βλ. στήλας 9 καὶ 10).

‘Ο Διευθύνων Σύμβουλος
Καθηγ. Π. ΣΤΕΡΙΩΤΗΣ

ΠΙΝΑΞ ΚΡΑΤΗΣΕΩΝ ΚΑΤΑ

	Mισθίς μέχρι τῆς 31-12-63 ἀγού επι- δότη.	Mισθίς διπλό 1-1-64 ἀγού ἐπιδ. διπλ. βέλος	Διαφορά μισθοῦ ὑπέρ TAKE	Eἰσφ. ὑπὲρ TAKE
	1	2	3	4
Ἐφημέριοι Α' Κατηγορίας				
α) μὲ βασ. μισθ. ἄνευ πολ.	1720	1806	86	47
β) μετὰ ἐπιδ. πολ. 10 o/o	1892	1987	95	52
γ) μετὰ ἐπιδ. πολ. 20 o/o	2064	2167	103	56
Ἐφημέριοι Β' Κατηγορίας				
α) μὲ βασ. μισθ. ἄνευ πολ.	1380	1449	69	38
β) μετὰ ἐπιδ. πολ. 10 o/o	1518	1594	76	41
γ) μετὰ ἐπιδ. πολ. 20 o/o	1656	1739	83	45
Ἐφημέριοι Γ' Κατηγορίας				
α) μὲ βασ. μισθ. ἄνευ πολ.	1140	1197	57	31
β) μετὰ ἐπιδ. πολ. 10 o/o	1254	1317	63	34
γ) μετὰ ἐπιδ. πολ. 20 o/o	1368	1436	68	37
Ἐφημέριοι Δ' Κατηγορίας				
α) μὲ βασ. μισθ. ἄνευ πολ.	890	935	45	25
β) μετὰ ἐπιδ. πολ. 10 o/o	979	1028	49	27
γ) μετὰ ἐπιδ. πολ. 20 o/o	1068	1122	54	29

10 o/o ἐπὶ διαφο-
ρᾶς προσαυξ. ἀπὸ
τοῦ ζεύς Μάιου
1964 καὶ ἐπιδιαιφ.
δώρου Πάσχα

ΜΙΣΘΟΛΟΓΙΚΗΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΝ

1 o/o ὑπέρ περιοδ. , Εκκλησίας ἐπὶ τῆς διαφ. προσ. ἀπό , Ιαν. ἔως Μάιου.		Νέος μισθὸς ἐφημ. ἀπὸ 1ης Ιαν. 1964 ἕως ἀκρ. βίου		Επιδομα 57 ΠΥΣ		Σύνολον ἀποδογῶν		10 o/o ἀπὸ Ιαν. ἕφεζης		1 o/o ὑπέρ περιοδ. (Εκκλησία) ἀπὸ Ιουνίου κατὰ ἐφεζῆς	
5	6	7	8	9	10						
4	1806	300	2106	211	21						
5	1987	300	2287	229	23						
5	2167	300	2467	247	25						
3	1449	300	1749	175	17						
4	1594	300	1894	189	19						
4	1739	300	2039	204	20						
3	1197	300	1497	150	15						
3	1317	300	1617	162	16						
3	1436	300	1736	174	17						
2	935	300	1235	124	12						
2	1028	300	1328	133	13						
3	1122	300	1422	142	14						

ΑΥΞΗΣΙΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΚΟΥ ΜΙΣΘΟΥ ΤΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΩΝ

Βασίλειον τῆς Ἑλλάδος
Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν
Γενικὸν Λογιστήριον τοῦ Κράτους

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25—4—1964

Ἐπειγον

Ἄριθ. Πρωτ. 94606
RONEO 81

Πρόδης

- 1) Τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας, Γεν. Δ/νσιν Θρησκευμάτων
- 2) Ἱεράς Μητροπόλεις
- 3) Δημόσια Ταμεῖα
- 4) Ἐλεγκτικὸν Συνέδριον

ΘΕΜΑ : Κοινοποίησις ὑπ' ἄριθ. 34/1964 Π.Υ.Σ. «περὶ αὐξήσεως τοῦ μισθοῦ τῶν Ἐφημερίων κατὰ 5ο/ο».

Ἐχομεν τὴν τιμὴν νὰ κοινοποιήσωμεν ὑμῖν τὴν ὑπ' ἄριθ. 34 τῆς 10ης Ἀπριλίου 1964 Πρᾶξιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, δημοσιεύεται εἰς τὸ ὑπ' ἄριθ. 63 τῆς 22-4-64 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ἵνα λάβητε γνῶσην.

Διὰ τῆς κοινοποιουμένης Πρᾶξεως αὐξάνονται ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου ἔξ. κατὰ 5ο/ο τὰ ἡδη ὑφιστάμενα ὅρια τοῦ βασικοῦ μηνιαίου μισθοῦ τῶν ἐν ἐνεργείᾳ τακτικῶν Ἐφημερίων τῶν ἐνοριακῶν καὶ συναδελφικῶν Ναῶν κ.λ.π. οἵτινες μισθοδοτοῦνται δυνάμει τοῦ Α.Ν. 536/1945, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενετέρως, εἰς βάρος τοῦ χρηματιστικοῦ λογ/σμοῦ «Κεφάλαια πρὸς πληρωμὴν τῶν μισθῶν τοῦ Ἐφεμεριακοῦ Κλήρου».

Αἱ ἑκ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ὧς ἅνω Πρᾶξεως προκύπτουσαι διαφοραὶ ἀποδοχῶν τῶν μηνῶν Ἰανουαρίου—Ἀπριλίου 1964 θὰ ἐνταθῶσι ἀμφὶ τῇ λήψει τῆς παρούσης δι' ἰδίων μισθοδοτικῶν καταστάσεων.

Κατόπιν τῆς χορηγηθείσης διὰ τῆς κοινοποιουμένης Πρᾶξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου αὐξήσεως ἐκ 5ο/ο ὁ βασικὸς μηνιαῖος μισθὸς τῶν Ἐφημερίων διαμορφοῦται ὡς ἀκολούθως :

Ἐφημερίοι	A'	Κατηγορίας Δραχ.	1.806
"	B'	"	1.449
"	Γ'	"	1.197
"	Δ'	"	935

Ο Γενικὸς Διευθυντὴς Ι. ΤΡΑΚΑΣ

Πρᾶξις ὑπ' ἄριθ. 34 τῆς 10ης Ἀπριλίου 1964 «Περὶ αὐξήσεως τοῦ βασικοῦ μισθοῦ τῶν Ἐφημερίων».

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Λαβδὸν ὑπ' ὄψιν :

1) Τὰς διατάξεις τῆς παρ. 4 τοῦ ἄρθρου 21 τοῦ Α.Ν. 1502/1950 «περὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν τακτικῶν δημοσίων Ὑπαλλήλων κ.λ.π.» καὶ 2) Σχέτικὴν εἰσήγησιν τῶν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας Ὑπουργῶν, ἀπὸ ο φασίζει :

Τὴν ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1964 αὐξήσιν κατὰ 5ο/ο τοῦ βασικοῦ μισθοῦ τῶν ἐφημερίων τῶν μισθοδοτουμένων δυνάμει τοῦ Α.Ν. 536/1945 εἰς βάρος τοῦ χρηματιστικοῦ λογ/σμοῦ «Κεφάλαια πρὸς πληρωμὴν μισθῶν Ἐφεμεριακοῦ Κλήρου».

Ο Πρόεδρος

Ο Αντιπρόεδρος

Τὰ Μέλη

Ἐν Ἀθήναις τῇ 13 Ἀπριλίου 1964

Ο Γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου

Γ. ΣΠΥΡΙΔΑΚΗΣ

ΤΟ ΕΠΙΔΟΜΑ ΑΔΕΙΑΣ ΕΞΑΙΡΕΙΤΑΙ ΤΗΣ ΚΡΑΤΗΣΕΩΣ 1ο/ο ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

Βασίλειον τῆς Ἑλλάδος

Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ὁρθοδόξου

Ἐφημεριακοῦ Κλήρου Ἑλλάδος

(T.A.K.E.)

Αθῆναι τῇ 17ῃ Απριλίου 1964

Διεύθυνσις Οἰκον. ὑπηρεσιῶν

Τμῆμα Ἐσόδων

Γραφεῖον II

Ἀριθ. Πρωτ. 4869

» Ἐγκ. 22

Περίληψις: «Περὶ κοινοποιήσεως τῆς ὑπὸ ἀριθ. 4869/64 γνωμοδοτήσεως τοῦ Προϊσταμένου τῆς Νομικῆς ὑπηρεσίας τοῦ TAKE».

Ἐγκύλιος

Πρὸς

Απάσας τὰς Ι. Μητροπόλεις

„Ἐχομεν τὴν τιμὴν, ἐν συνεχείᾳ τῆς ὑπὸ ἀριθ. 106/9-12-63 ἐγκυλίου μας, νὰ κοινοποιήσωμεν κατωτέρω τὴν ὑπὸ ἀριθ. 4869/13-4-64 γνωμοδότησιν τοῦ Προϊσταμένου τῆς Νομικῆς ὑπηρεσίας τοῦ TAKE καὶ νὰ γνωρίσωμεν ὅμην διὰ τὸ διά τῆς ὑπὸ ἀριθ. 184/63 Πράξεως τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου χορηγηθὲν εἰς τοὺς ἐφημερίους ἐπίδομα 15ημέρου ἀδείας, ἔξομοιούμενον ὡς πρὸς τὰς κρατήσεις, πρὸς τὰ ἐπὶ ταῖς ἑρταῖς τῶν Χριστουγέννων καὶ Πάσχα ἐπιδόματα, ἐξαιρεῖται ὅπως καὶ ταῦτα τῆς ὑπὲρ τοῦ περιορικοῦ «Ἐκκλησία» κρατήσεως τοῦ ποσοστοῦ 1%.

Οὐεν, παρακαλοῦμεν ὑμᾶς, διπώς, πρὸς συμψηφισμὸν τοῦ ἀχρεωστήτως παρακρατηθέντος ποσοστοῦ 1% ὑπὲρ τοῦ περιορικοῦ «Ἐκκλησία» ἐπὶ τοῦ χορηγηθέντος ἡδη ἐπιδόματος ἀδείας 1963, ἐκπέσητε τὴν ἄνω ἀχρεωστήτως γενομένην ὑπὲρ τοῦ περιορικοῦ κράτησην, ἐκ τῆς στήλης τῆς ὑπὲρ αὐτοῦ ἐνεργηθησούμενής κρατήσεως, κατὰ τὴν σύνταξιν τῆς μισθοδοτικῆς καταστάσεως τῶν ἐφημερίων, τοῦ πρώτου ἀμέσως προσεχοῦς μηνός.

Ο Διευθύνων Σύμβουλος
Καθηγ. Π. ΣΤΕΡΙΩΤΗΣ

Ανακοίνωσις τοῦ T.A.K.E. πρὸς τοὺς μετόχους αὐτοῦ.

Ανακοινοῦται διτι ἐξαντληθείσης τῆς ἐγκριθείσης διὰ τὸ α' ἔξαμηνον τρέχοντος ἔτους πιστώσεως διὰ τὴν χορήγησιν δικαιίων, νέαι αἰτήσεις δὲν γίνονται δεκταῖ. Αἱ ἐκκρεμοῦσαι αἰτήσεις θέλουσι κριθῆ κατὰ τὸ δεύτερον ἔξαμηνον ἐ.ἔ. καὶ ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῆς τυχὸν χορηγηθουμένης νέας πιστώσεως.

Ανακοίνωσις πρὸς τοὺς ἡσφαλισμένους τοῦ T.A.K.E.-

Προκειμένου νὰ ἐκπονηθῆ, κατ' ἀπόφασιν τοῦ Δ.Συμβουλίου τοῦ T.A.K.E. ἀναλογιστικὴ μελέτη πρὸς ἐξέτασιν τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τοῦ Ταμείου καὶ προσδιορισμὸν τοῦ ὑψους τῶν συντάξεων καὶ λοιπῶν παροχῶν, θέλει ἐνερ-

γηθῆ ἀπογραφὴ τῶν ἐν γένει ἡσφαλισμένων αὐτοῦ, διὰ τῆς συμπληρώσεως παρ ἔκάστου ἐνδὲ σχετικοῦ δελτίου.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τούτον:

α) διὰ τοὺς μισθιδοτουμένους παρὰ τοῦ Δημοσίου ἐφημερίους :

Τὸ ἀπογραφικὸν δελτίον θὰ παραδοθῇ εἰς ἔκαστον παρὰ τοῦ Δημ. Ταμίου τοῦ καταβάλοντος τὸν μισθὸν τοῦ ἐφημερίου, κατὰ τὴν πρώτην προσεχῆ πληρωμῆν.

Αφοῦ τὸ δελτίον συμπληρωθῆ, μετ’ ἀκριβείας, θὰ ἐπιστραφῇ καὶ πάλιν εἰς τὸ Δημόσιον Ταμίου ὅστις, μετὰ τὴν συγκέντρωσιν πάντων τούτων, θὰ τὰ ἀποστεῖλη εἰς τὸ Κεντρικὸν Τ.Α.Κ.Ε.

β) Διὰ τοὺς λοιποὺς ἡσφαλισμένους, ἢτοι τοὺς ἐφημερίους τοὺς μὴ μισθιδατούμένους παρὰ τοῦ Δημοσίου Ταμείου ἀλλὰ παρὰ Ναῶν, Ἰδρυμάτων κ.λ.π., τοὺς διεκόνους, τοὺς ιεροφάλτας καὶ τὸ προσωπικὸν τῶν Ι. Μητροπόλεων, τὸ δελτίον ἀπεστάλη παρὰ τοῦ Κεντρικοῦ εἰς ἔκαστον. Μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ὁ ἀπογραφόμενος πρέπει νὰ τὸ ἐπιστρέψῃ μέσω τοῦ ἀρμοδίου τοπ. Τ.Α.Κ.Ε.

γ) Διὰ τοὺς συνταξιοδοτουμένους τοῦ ΤΑΚΕ τὸ δελτίον ἀπεστάλη εἰς ἔκαστον, μέσω τῶν Τοπ. ΤΑΚΕ, συμπληρούμενον δὲ παρὰ τῶν ίδιων δέον νὰ μᾶς ἐπιστραφῇ, μέσω τοῦ ἀρμοδίου Τοπικοῦ ΤΑΚΕ, καὶ πάλιν.

Ἐφιστᾶται ἡ προσοχὴ τῶν ἀπογραφούμενων, ὅπως συμπληρώσουν μετὰ προσοχῆς τὰ ἀπογραφικὰ δελτία καὶ τὸ ἐπιστρέψουν ἐγκαίρως, κατὰ τὸν δριζόμενον ὡς ἀνωτέρω τρόπον καὶ χρόνον.

Διὰ τὴν περίπτωσιν καθ’ ἣν ἡσφαλισμένος ἡ συνταξιοῦχος δὲν λάβει δελτίον πρὸς συμπλήρωσιν ἔνεκα ἀλλαγῆς διευθύνσεως ἢ οἰονδήποτε ἄλλον λόγον, δέον ν’ ἀπευθύνθῃ καὶ ζητήσῃ τὸ ἔντυπον ἀπὸ τὸ Τοπικὸν ΤΑΚΕ τῆς Ι. Μητροπόλεως.

Δι’ οἰανδήποτε ἀπορίαν περὶ τὴν συμπλήρωσιν τῶν δελτίων δέον νὰ ἐρωτᾶται παρὰ τῶν ἐνδιαφερούμενών τὸ Γραφεῖον τῆς Ι. Μητροπόλεως τοῦ τόπου ἢ τὸ Τοπικὸν ΤΑΚΕ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εὐαγγέλου Θεοδώρου, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Ἡ ἀσκησὶς τῆς ἀγάπης κατὰ τὰ ὅρθιδοξα λειτουργικὰ κείμενα. — Φωτίου Κόντογλου, Τί είνε ἡ Ὀρθοδοξία καὶ τί είναι ὁ Παπικιμός. — Θ. Σπεράντσα, Ἡ Κλεισοβα. — Ἀρχιμ. Χριστοφόρου Αθ. Καλύβα, Ιεροκήρυκος Ι. Μητροπόλεως Χαλκίδος, Ἡ σωστικὴ δύνασμις. — Συμβουλεὺς πρὸς τοὺς νεονύμφους τοῦ Ιεροῦ Χρυσοστόμου, Ἀπόδ. Θεοδόση Σπεράντσα. — Ἀρχιμ. Προκ. Παπαθεοδώρου, Πλεύστερον καὶ καθαρώτερον φῶς στὴν νεολαίαν μας. — «Φιλοθέου Ἀδολεσχίας», Μέρος τέταρτον. Ψυχωφελεῖς ἐπιστασίες ἀπὸ τοὺς «Ἀριθμούς» ὑπὸ Εὐγενίου τοῦ Βουλγάρεως. — Απόδ. Θεοδόση Σπεράντσα. — Ἀρχιμ. Φιλαρέτου Βιτάλη, Ιεροκήρυκος Ι. Μητροπόλεως Νικοπόλεως, Οἰκογένεια. — Βασ. Ἡλιάδη, Τὸ ὑπὸ διώξει Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ ὁ σκληρὸς ἀντίχριστος πρωθυπουργὸς διώκτης του. — Αποσπάσματα ἀπὸ τὸν «Εὐεργετινὸν» ἢ «Συναγωγὴ ἡ θεικῶν διδασκαλιῶν». — Απόδ. Ἀνθίμου Θεολογίτη. — Βασ. Μουστάκη, Ἡ ἐν Χριστῷ ζωή. — Χρυσοστόμου, Ἀρχιεπισκόπου Αθηνῶν, Ἐγκύλιος πρὸς τοὺς ἡσφαλισμένους τοῦ ΤΑΚΕ. — Γ. Σταυροπούλου, Προϊσταμένου Νομικῆς Υπηρεσίας ΤΑΚΕ, Γνωμοδότησις. — Ἐγκύλιοι καὶ ἀνακοινώσεις τοῦ ΤΑΚΕ.